

ZAKON O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2027 IN 2028

PREDLOG

EVA: 2026-1611-0080

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejetje predloga zakona

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije ureja postopke priprave in izvrševanja proračuna države, kar pomeni, da se v njem urejajo posebnosti, ki so vezane na izvrševanje proračuna posameznega leta. V letni zakon je smiselno vključiti rešitve, za katere se ocenjuje, da so pomembne za razvoj določenega področja upravljanja s proračunskimi sredstvi. Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije omogoča tudi prilagoditve proračunskih pravil in postopkov glede na aktualne razmere in makroekonomske napovedi.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Osnovni cilj zakona je uzakoniti rešitve, ki bodo omogočile tekoče in nemoteno izvrševanje proračunov države za leti 2027 in 2028. Cilj zakona je tudi, da se zagotovijo ustrezne pravne podlage, po katerih bodo proračunski uporabniki državnega proračuna tekoče izvajali svoje naloge. Sprejetje predlaganega zakona je potrebno, ker proračun ne vsebuje določb, torej členov, ki urejajo materialne vsebine. Čeprav ima državni proračun kot pravni akt sui generis pravno naravo predpisa in hierarhični položaj zakona, pa je za njegovo izvrševanje treba sprejeti tudi zakon o njegovem izvrševanju. Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25; v nadaljnjem besedilu: ZJF) v 5. členu določa vsebino, ki jo je treba določiti v letnem zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države. Cilj zakona je tudi, da se zagotovijo ustrezne pravne podlage, po katerih bodo vse blagajne javnega financiranja tekoče izvajale svoje naloge.

2.2 Načela

Predlog zakona ne uzakonja posebnih načel ali temeljnih proračunskih principov, saj so ta opredeljena v 2. členu ZJF. Tem načelom predlog zakona tudi sledi, prav tako pa sledi tudi ostali ureditvi, kot jo določa ZJF.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlagani zakon vsebuje vse vsebine in druge elemente, ki jih določa ali predvideva ZJF, ter vsebine, ki jih določajo področni zakoni. V skladu z navedenim se določa obseg zadolževanja in dovoljenih poroštev države ter obseg zadolžitve javnega sektorja na ravni države v posameznem letu. Urejajo se tudi posebna pooblastila vladi in ministrstvu, pristojnemu za finance, ter organu upravljanja in drugim neposrednim uporabnikom za izvrševanje proračuna države za leti 2027 in 2028. V tem okviru so določena različna pooblastila. Predlagani zakon določa tudi obseg obveznosti, ki jih lahko proračunski uporabniki prevzemajo v tekočem letu in ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih, prav tako pa tudi druge vsebine, za katere ZJF in drugi zakoni predvidevajo, da morajo biti urejene v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

Zaradi zaključka izvajanja Mehanizma za okrevanje in odpornost v letu 2026 (skladno z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L št. 57 z dne 18. 2. 2021, str. 17), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 (UL št. L 2024/795 z dne 29. 2. 2024)) je potrebno v Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2027 in 2028 v primerjavi v veljavnim Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2026 in 2027 (Uradni list RS, št. 95/25 in 112/25 – ZJF-K; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2627), določene člene o izvajanju Načrta za okrevanje in odpornost (v nadaljevanju NOO) črtati. Nekatere člene, povezane z operativnim izvajanjem in aktivnostmi ob samem operativnem zaključevanju NOO, pa je kljub temu potrebno ohraniti, saj se nekatere obveznosti Republike Slovenije nadaljujejo tudi po zaključku izvajanja NOO reform in naložb

To velja predvsem za finančno zaključevanje posameznih ukrepov, izvajanje kontrol in revizij, poročanje Evropski komisiji, evidentiranje in hrambo podatkov ter zagotavljanje revizijske sledi, pri čemer se bodo

določene aktivnosti izvajale vse do 31. decembra 2031. V letu 2027 bo potrebno izvajati še določene aktivnosti na NOO skladu, predvsem iz razloga, ker bo sklad obstajal tudi v letu 2027. Navedeno pomeni, da obstaja verjetnost, da se bodo v letu 2027 sredstva še prenašala v proračun, prav tako pa obstaja še možnost morebitnih vračil na račun sklada v letu 2027 in izrednih prihodkov proračuna v letu 2027 iz naslova manjše porabe sredstev.

V skladu s z obvestilom Evropske komisije (Smernice za države članice o operativnih vidikih, povezanih s končno fazo in zaključkom mehanizma za okrevanje in odpornost (UL C št. C/2026/2614 z dne 4. 5. 2026)), je treba v luči zaščite finančnih interesov tudi po letu 2026 izvajati ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in odpravljanjem nepravilnosti, zlasti v zvezi z goljufijami, korupcijo, nasprotjem interesov in dvojnimi financiranjem. Te aktivnosti bodo prav tako lahko imele za rezultat finančne posledice.

S predlaganim zakonom se, poleg vsebin, za katere že ZJF določa, da jih je treba urediti v predlaganem zakonu, urejajo še:

- poraba in vračila namenskih sredstev EU,
- predplačila,
- financiranje ustanov,
- posebnosti v zvezi z upravljanjem in prodajo finančnega premoženja,
- povprečnina,
- priprava finančnih načrtov za neposredne uporabnike proračuna,
- politika zaposlovanja.

V primerjavi z vsebinami, ki jih ureja ZIPRS2627, se s predlaganim zakonom:

- ne določa več letni dodatek za upokoјence, saj je ta urejen v sistemskem zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- določa uskladiitev skupnega dohodka, olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2027,
- črtajo posamezne določbe, v katerih je bila določena ureditev za porabo sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost (ker se mehanizem zaključuje, se ohranjajo zgolj tisti členi, ki so potrebni za zaključevanje in posledično dokončno poravnavanje obveznosti),
- v 30. členu se je črtala izjema pri prevzemanju obveznosti po Zakonu o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 (Uradni list RS, št. 175/20), saj se zadevni zakon uporablja do konca leta 2028, za ta prevzemanja obveznosti pa določitev izjeme ni potrebna.
- določa, da morajo neposredni uporabniki pri posredovanju izhodišč posrednim uporabnikom upoštevati tudi morebitne presežke posrednih uporabnikov iz naslova izvajanja javne službe,
- do vzpostavitve informacijskega sistema ohranja ureditev, po kateri je Ministrstvo za demografijo, družino in socialne zadeve izplačevalec delnega plačila za izgubljeni dohodek iz sedmega odstavka 132. člena **Zakon o dolgotrajni oskrbi** (Uradni list RS, št. 84/23, 112/24 in 44/25), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) pa zadevnemu ministrstvu ta sredstva refundira.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

- **Predpis ima učinek na blagajne javnega financiranja (državni proračun, občinski proračuni ter pokojninska in zdravstvena blagajna) oziroma drugih subjektov javnega sektorja.**

Z uveljavitvijo tega zakona bodo nastale finančne posledice v višini, kot je zajeta v proračunih države za leti 2027 in 2028. Predlagani zakon nima finančnih posledic na proračune občin, določa pa višino povprečnine. Prav tako predlagani zakon ne določa ureditev, ki bi imele finančne posledice na druga javna finančna sredstva.

4. Navedba, da so sredstva za izvajanje zakona v državnem proračunu zagotovljena, če predlog zakona predvideva porabo proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet

Za izvajanje tega zakona so sredstva zagotovljena v predlogu Sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2027 in v predlogu Proračuna Republike Slovenije za leto 2028.

5. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

5.1 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Drugi pravni sistemi niso bili predmet proučevanja.

5.2 Prikaz ureditve v pravnem redu Evropske unije

Predlog ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

5.3 Prikaz ureditve v posameznih državah članicah Evropske unije

Nemčija

Nemški zakon o izvrševanju proračuna ureja postopke in pravila, ki so potrebni za izvajanje državnega proračuna. Ta zakon je ključen za zagotavljanje pravilne porabe javnih sredstev ter spoštovanje fiskalne discipline na zvezni ravni. Vsebine, ki jih ta zakon običajno ureja, so podobne tistim, ki jih najdemo v zakonih drugih držav, vendar so prilagojene specifičnemu nemškemu pravnemu in finančnemu sistemu. Ključne vsebine vključujejo:

1. Določitev proračunskih prihodkov in odhodkov

Zakon opredeljuje načrtovane prihodke in odhodke zvezne države za določeno proračunsko leto. Vključuje vse postavke, ki se nanašajo na prihodke iz davkov, prispevkov, zadolževanja in drugih virov ter na izdatke za delovanje države.

Proračunski odhodki so razdeljeni na različna ministrstva in proračunske uporabnike ter specifične postavke, kot so socialna varnost, infrastruktura, izobraževanje, obrambo itd.

2. Pravila za prerazporejanje sredstev

Zakon določa pogoje, pod katerimi je mogoče prerazporejati sredstva med proračunskimi postavkami. V Zvezni republiki Nemčiji (v nadaljnjem besedilu: Nemčija) so prerazporeditve dovoljene le v določenih primerih, ki so strogo regulirani, da se ohrani transparentnost in učinkovitost porabe.

Zvezna vlada lahko spreminja razporeditev sredstev znotraj določenih meja brez odobritve parlamenta, vendar morajo večje prerazporeditve prejeti odobritev Bundestaga.

3. Zadolževanje zvezne države

Zakon določa dovoljeno raven zadolževanja za določeno proračunsko leto, v skladu z ustavnimi omejitvami glede dolga (t.i. Schuldenbremse – zavora dolga). Zakon omejuje zadolževanje, pri čemer mora biti državni dolg usklajen z dolgoročnimi fiskalnimi cilji in gospodarskimi razmerami. Vsaka zadolžitev mora biti v skladu s pravili EU in nemško ustavo.

4. Rezervni skladi in sredstva za nepredvidene izdatke

Zakon določa, kako se oblikujejo in uporabljajo rezervni skladi, ki so namenjeni kritju nepredvidenih izdatkov, kot so naravne nesreče, krizne situacije ali druge nepredvidljive potrebe. Ta sredstva so pogosto omejena in se lahko porabijo le pod določenimi pogoji, da se zagotovi fiskalna stabilnost.

5. Nadzor nad izvrševanjem proračuna

Zakon opredeljuje mehanizme nadzora nad porabo proračunskih sredstev. V Nemčiji ima ključno vlogo Zvezno računsko sodišče (Bundesrechnungshof), ki izvaja revizije in preverja zakonitost ter učinkovitost porabe sredstev.

6. Pravila glede subvencij in transferjev

Določa postopke za dodeljevanje subvencij, finančnih transferjev in sofinanciranja iz zveznega proračuna. To vključuje transferje v korist zveznih dežel (Länder), občin ali drugih javnih institucij. Subvencije in transferji morajo biti opredeljeni glede na natančno opredeljene cilje in pogoje, s čimer se zagotovi učinkovita uporaba sredstev.

7. Izvrševanje plačil

Zakon določa, kako in kdaj je treba izvesti plačila iz proračuna. To vključuje časovnico za izvrševanje plačil in postopke, ki jih morajo slediti proračunski uporabniki. Posebne določbe se lahko nanašajo na zamude pri izvrševanju ali zamrznitev določenih sredstev.

8. Uskladitev s pravili in zahtevami EU

Ker je Nemčija članica EU, mora v zakonu upoštevati proračunska pravila EU.

V zakon se lahko vključi tudi določbe o koriščenju sredstev iz skladov EU ali o prenosu finančnih obveznosti na raven EU.

9. Sankcije in odgovornost za nepravilnosti

V primeru nepravilnosti ali kršitve proračunskih pravil zakon določa sankcije ali postopke za ugotavljanje odgovornosti javnih uslužbencev in proračunskih uporabnikov. To je povezano tudi z nadzorno funkcijo Zveznega računskega sodišča in notranjih nadzornih mehanizmov.

Nemški zakon o izvrševanju proračuna tako natančno določa postopke za izvajanje proračuna, zagotavlja fiskalno disciplino in omogoča transparentnost ter odgovornost pri porabi javnih sredstev.

Italija

Italijanski zakon o izvrševanju proračuna ureja ključne vidike izvajanja državnega proračuna in določa postopke ter pravila za upravljanje javnih financ. Italijanski proračunski sistem sledi fiskalnemu pravilu EU in temelji na nacionalni zakonodaji, ki opredeljuje specifične cilje, omejitve ter postopke glede javnih prihodkov in izdatkov. Nekatere ključne vsebine, ki jih ureja zakon o izvrševanju proračuna v Italiji, vključujejo:

1. Določitev letnega državnega proračuna

Zakon določa celotne prihodke in odhodke, ki jih država pričakuje v določenem proračunskem letu. To vključuje davčne prihodke, prihodke iz prispevkov, zadolževanje in druge vire financiranja, kot tudi vse predvidene odhodke na različnih področjih, kot so javne storitve, infrastruktura, zdravstvo, šolstvo itd.. Italijanski proračun določa, koliko sredstev je dodeljenih posameznim ministrstvom in agencijam ter za kakšne namene se lahko ta sredstva uporabijo.

Italija sledi strogim fiskalnim pravilom, ki jih zahteva EU, kar pomeni, da mora zakon zagotavljati skladnost s cilji glede zmanjšanja javnega dolga in primanjkljaja. Italijanski proračunski zakon določa meje proračunskega primanjkljaja in pravila za zmanjšanje javnega dolga, kar je ključno glede na velikost italijanskega javnega dolga. Zakon določa zgornje meje izdatkov za različne sektorje in obveznosti, ki jih mora država spoštovati pri izvajanju proračuna, da bi zagotovila skladnost z zadanimi fiskalnimi cilji.

2. Pravila o prerazporeditvah: Italijanski zakon o izvrševanju proračuna določa pogoje, pod katerimi se lahko sredstva prerazporedijo med različnimi proračunskimi postavkami. Ta prerazporeditev je možna le v skladu s predpisanimi postopki in z odobritvijo parlamenta ali vlade.

3. Uporaba proračunskih rezerv: Zakon predvideva oblikovanje proračunskih rezerv, ki so namenjene za kritje nepredvidenih izdatkov ali kriznih situacij, vendar je njihova uporaba strogo regulirana.

4. Javno zadolževanje: Italija ima zelo velik javni dolg, zato je nadzor nad zadolževanjem ključni vidik zakona o izvrševanju proračuna. Zakon določa največjo dovoljeno raven zadolževanja za določeno leto, kar je v skladu s pravili EU in nacionalno zakonodajo, ki predvideva postopno zmanjšanje dolga. Zakon določa, kako in za kakšne namene lahko država uporablja sredstva, pridobljena z zadolžitvijo. Ta sredstva morajo biti namenjena financiranju specifičnih javnih projektov ali za kritje primanjkljajev, ki izhajajo iz nujnih investicij ali kriznih razmer.

5. Spremljanje proračuna in nadzor

Nadzor nad izvajanjem proračuna: Italijanski zakon določa, da mora biti proračunsko izvajanje redno spremljano s strani parlamenta, ki ima nadzorno vlogo. Vlada mora redno poročati o finančnem stanju države in o morebitnih odstopanjih od zastavljenih ciljev.

Računsko sodišče zagotavlja, da so javna sredstva porabljena zakonito, učinkovito in transparentno.

6. Finančna stabilnost in krizno upravljanje

Zakon vključuje določbe, ki omogočajo hitro prilagoditev proračunskih načrtov v primeru finančne ali gospodarske krize. V kriznih situacijah lahko vlada sprejme posebne ukrepe, ki omogočajo večje zadolževanje ali povečanje javne porabe za spodbujanje gospodarstva.

Italijanski zakon o izvrševanju proračuna torej ureja širok spekter vsebin, povezanih z javnimi financami, davčno politiko, zadolževanjem in fiskalno disciplino. Zakon sledi strogim fiskalnim pravilom, ki jih določa

EU, hkrati pa mora upoštevati nacionalne proračunske omejitve, da zagotovi stabilnost javnih financ in spodbudi gospodarsko rast.

Francija

Francoski zakon o izvrševanju proračuna ureja ključne vidike oblikovanja, izvajanja in nadzora državnega proračuna. Ta zakon opredeljuje javnofinančno politiko za določeno leto, vključno s prihodki, izdatki in davčnimi ukrepi države. Nekatere ključne vsebine, ki jih ureja francoski zakon o izvrševanju proračuna, so:

1. Splošne proračunske določbe

Zakon določa prihodke in izdatke države za proračunsko leto, pri čemer mora biti proračun uravnotežen, prav tako pa je treba ohraniti dolg v okviru sprejemljivih meja, ki ne ogrožajo finančne stabilnosti države. Vlada v njem opredeli vire financiranja, predvidene prihodke iz davkov in druge prihodke ter natančno določi zneske, ki bodo porabljeni za različne javne storitve in projekte. Določeni so cilji glede javnega dolga, primanjkljaja ter predvidenih proračunskih presežkov ali primanjkljajev, ki so usklajeni s fiskalnimi pravili.

2. Dohodkovni del proračuna

Zakon o izvrševanju proračuna določa davčne prihodke države, vanj so vključene spremembami davčnih stopenj, uvedba novih davkov ali davčnih olajšav ter prilagoditve obstoječih davčnih predpisov. To vključuje prihodke iz neposrednih in posrednih davkov, kot so davek na dodano vrednost (DDV), dohodnina, davek na dobiček pravnih oseb itd.. Poleg davkov zakon določa tudi druge vire prihodkov države, kot so prispevki za socialno varnost, prihodki iz državnih investicij, prihodki od državnih podjetij in drugi ne-davčni prihodki.

3. Odhodkovni del proračuna

Zakon natančno določa, kako bodo sredstva porabljena v različnih sektorjih, kot so zdravstvo, izobraževanje, obramba, javne storitve, infrastruktura in socialna varnost. Določene so tudi prednostne naloge glede financiranja določenih politik ali programov. Zakon vključuje načrte za dolgoročne javne investicije. V zakonu so pogosto določene tudi proračunske rezerve, ki so namenjene za nepredvidene izdatke ali krizne situacije.

4. Proračunsko ravnovesje in fiskalna disciplina

Zakon vključuje določbe, ki so usklajene s fiskalnimi pravili EU, predvsem s cilji glede omejevanja javnega dolga in proračunskega primanjkljaja. Fiskalna disciplina zahteva omejevanje zadolževanja in obvladovanje stroškov, pri čemer zakon določa meje za zadolževanje države.

5. Spremljanje in nadzor nad izvrševanjem proračuna

Računsko sodišče: Francoski zakon predvideva nadzor nad izvrševanjem proračuna s strani neodvisnega Računskega sodišča, ki spremlja, kako so javna sredstva porabljena in ali so v skladu z zakonom. Računsko sodišče pripravlja poročila o učinkovitosti porabe sredstev in o ustreznosti proračunskih politik.

Parlamentarni nadzor: Francoski parlament (zlasti narodna skupščina) ima pomembno vlogo pri nadzoru nad izvrševanjem proračuna. Vlada mora redno poročati o izvajanju proračuna in morebitnih odstopanjih od načrtovanih ciljev.

Skladnost z evropskimi pravili: Francoski zakon o izvrševanju proračuna mora biti v skladu z evropskimi pravili in pravnim okvirom, ki ga določa EU. To vključuje zaveze glede omejevanja proračunskega primanjkljaja in nadzora nad javnim dolgom. Francoska vlada mora Evropski komisiji redno poročati o proračunskih načrtih in napredku pri doseganju teh ciljev.

Francoski zakon o izvrševanju proračuna je ključni instrument za oblikovanje in izvajanje državnih finančnih politik. Poleg določanja letnih prihodkov in izdatkov ureja tudi davčne ukrepe, fiskalno disciplino, zadolževanje, rebalans proračuna, nadzor nad izvajanjem proračuna ter načrtovanje dolgoročnih proračunskih ciljev. Zakon mora biti v skladu s fiskalnimi pravili EU in zagotavljati uravnoteženje javnih financ ter trajnostno gospodarjenje z javnimi sredstvi.

6. Zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona

Pri pripravi predpisa ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

7. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

mag. Andrej Šircelj, minister

mag. Kristina Šteblaj, državna sekretarka

mag. Maja Hostnik Kališek, državna sekretarka

Peter Papež, državni sekretar

Miran Vičič, državni sekretar,

mag. Mojca Pirnat, vršilka dolžnosti generalne direktorice Direktorata za proračun ter ekonomsko in fiskalno politiko

II. BESEDILO ČLENOV

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2027 in 2028

I. POGLAVJE SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen (vsebina zakona)

(1) S tem zakonom se za proračun Republike Slovenije za leto 2027 in za proračun Republike Slovenije za leto 2028 določajo njuna sestava, posebnosti njunega izvrševanja, poraba sredstev kohezijske politike ter sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, namenski prihodki in prejemki države, obseg zadolževanja in poroštev države ter javnega sektorja na ravni države, višina povprečnine v skladu z zakonom, ki ureja financiranje občin, in prevzemanje obveznosti ter urejajo druga vprašanja, povezana z izvrševanjem proračuna.

(2) Določbe tega zakona se uporabljajo v letih 2027 in 2028, razen če je za posamezni proračun ali posamezni člen tega zakona določeno drugače.

(3) Določbe tega zakona se uporabljajo za neposredne uporabnike proračuna Republike Slovenije, razen če je v posameznih členih tega zakona določeno drugače.

2. člen (pomen uporabljenih izrazov)

(1) Izrazi iz 3. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25; v nadaljnjem besedilu: ZJF) imajo v tem zakonu enak pomen.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »proračun« pomeni proračun Republike Slovenije, spremembe proračuna Republike Slovenije in rebalans proračuna Republike Slovenije;

2. »veljavni proračun« je sprejeti proračun tekočega leta z vključenimi spremembami, nastalimi z izvrševanjem proračuna;

3. »veljavni načrt razvojnih programov« je sprejeti načrt razvojnih programov, ki izkazuje spremembe, nastale z izvrševanjem proračuna v tekočem letu, in tiste spremembe v naslednjih letih, ki so nastale zaradi sprememb z izvrševanjem proračuna tekočega leta;

4. »predlagatelji finančnih načrtov« so predlagatelji finančnih načrtov, ki so tako določeni v drugem odstavku 19. člena ZJF, in drugi samostojni neposredni uporabniki, ki so zajeti v navedenem členu ZJF, toda niso navedeni v drugem odstavku 19. člena ZJF;

5. »politike« so področja, na katerih deluje država in ki pomenijo zaokrožene celote glavnih programov s skupnimi splošnimi cilji ter na katera so, upoštevaje delovna področja neposrednih uporabnikov, razvrščeni odhodki in izdatki v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov;

6. »glavni programi« so ožja področja znotraj politike, ki sledijo skupnim specifičnim ciljem;

7. »podprogrami« so podrobneje razdelani glavni programi in pomenijo zaokroženo celoto vsebinsko komplementarnih dejavnosti, ki pripomorejo k doseganju skupnih pričakovanih rezultatov;

8. »projekt« je ekonomsko nedeljiva celota aktivnosti, z natančno določeno tehnično-tehnološko funkcijo in jasno opredeljenimi cilji. Projekt ima vnaprej določeno trajanje, ki je omejeno z datumom začetka in konca;

9. »ukrep« je skupek različnih medsebojno usklajenih dejanj, ki pomenijo določeno programsko zaključeno celoto in pripomorejo k doseganju skupnih neposrednih učinkov;

10. »skupina projektov« je sestavljena iz več projektov, ki se bodo izvajali v določenem obdobju z namenom doseganja skupnih neposrednih učinkov;

11. »evidenčni projekt« je načrt financiranja še nedoločenih projektov, za katere so znani cilji in namen, vendar v načrt razvojnih programov (v nadaljnjem besedilu: NRP) še niso uvrščeni;

12. »proračunska postavka« (v nadaljnjem besedilu: postavka) je del enega podprograma enega neposrednega uporabnika in izkazuje obseg pravic porabe;

13. »proračunska vrstica« je postavka – konto, ki v skladu s predpisanim kontnim načrtom določa ekonomski namen izdatkov postavke in je skupaj z ukrepom oziroma projektom temeljna enota za izvrševanje proračuna;

14. »pravica porabe« je pravica neposrednega uporabnika, da prevzema obveznosti v breme sredstev na določeni proračunski vrstici;

15. »obveznosti v breme proračunov prihodnjih let« so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v breme proračunov prihodnjih let ter so prevzete v skladu z 51. členom ZJF in tem zakonom;

16. »prejeta sredstva za financiranje skupnih evropskih politik« so prihodki, ki jih država prejme iz Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), in druga sredstva iz proračuna EU (v nadaljnjem besedilu: namenska sredstva EU) za skupno kmetijsko in ribiško politiko, kohezijsko politiko in evropsko teritorialno politiko ter izvajanje drugih politik (v nadaljnjem besedilu: skupne evropske politike);

17. »sredstva kohezijske politike« so sredstva proračuna EU in namenska sredstva proračuna za slovensko udeležbo, namenjena izvajanju kohezijske politike;

18. »sredstva Solidarnostnega sklada EU« so finančna pomoč, ki pomeni finančni prispevek EU in je namenjena financiranju ukrepov odprave posledic po večji naravni nesreči, ki je prizadela državo članico;

19. »postavke namenskih sredstev EU« so postavke, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje programov skupnih evropskih politik;

20. »postavke kohezijske politike« so postavke, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje kohezijske politike in tiste postavke slovenske udeležbe, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za sofinanciranje kohezijske politike;

21. »namenska sredstva finančnih mehanizmov« so prihodek, ki ga država prejme na podlagi pogodbe, sklenjene med Republiko Slovenijo in državo, ki je donatorica in ni članica EU, za namen, kot ga ta določi;

22. »postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov« so postavke, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje programov na podlagi pogodb, sklenjenih med Republiko Slovenijo in državami, ki niso članice EU;

23. »plačni konti« so konti iz podskupine kontov 400 – Plače in drugi izdatki zaposlenim ter 401 – Prispevki delodajalcev za socialno varnost;

24. »organ upravljanja« je tisti neposredni uporabnik, ki je odgovoren za področje kohezijske politike ali za področje sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim ali za področje skupne kmetijske politike in skupne ribiške politike ali za področje socialnega sklada za podnebje;

25. »postavke slovenske udeležbe« so postavke, s katerimi se zagotavljajo pravice porabe za sofinanciranje programov skupnih evropskih politik, za sredstva finančnih mehanizmov in za sofinanciranje programov donacij;

26. »plačilni sistem T2« je sistem za medbančni prenos sredstev v eurih v EU. Sistem pripomore k združevanju in stabilnosti evrskih finančnih trgov. Slovenske kreditne institucije pri poslovanju prek plačilnega sistema T2 upoštevajo urnik delovanja plačilnega sistema T2;

27. »investicija« je vsak izdatek finančnih sredstev za nabavo zemljišča, zgradbe, proizvodne opreme in preostalih opredmetenih osnovnih sredstev;

28. »investicijski konti« so konti iz skupine kontov 42 – Investicijski odhodki in iz skupine kontov 43 – Investicijski transferji;

29. »mehanizem za okrevanje in odpornost« je finančna podpora EU za ublažitev gospodarskih in socialnih učinkov pandemije koronavirusa, za povečanje trajnosti in odpornosti gospodarstva ter za izboljšanje pripravljenosti na izzive zelenega in digitalnega prehoda;

30. »sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost« so finančna podpora EU Republiki Sloveniji, ki je namenjena financiranju ukrepov, vključenih v Načrt za okrevanje in odpornost;

31. »Načrt za okrevanje in odpornost« (v nadaljnjem besedilu: NOO) je dokument, v katerem so zajeti ukrepi, ki so upravičeni do financiranja s sredstvi EU v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, kakor ga določa Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L št. 57 z dne 18. 2. 2021, str. 17), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. februarja 2024 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (UL L št. 2024/795 z dne 29. 2. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/241/EU);

32. »sklad za okrevanje in odpornost« je podračun, na katerem se zbirajo sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje ukrepov iz NOO;

33. »koordinacijski organ« je Urad Republike Slovenije za okrevanje in odpornost;

34. »postavke naravne nesreče« so postavke, ki so razvrščene v podprogram 230403 – Sredstva za pomoč ob naravnih nesrečah, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje vseh stroškov, povezanih z ukrepi za odpravo posledic naravne nesreče z dne 4. avgusta 2023.

II. POGLAVJE SESTAVA PRORAČUNA

3. člen (sestava proračuna)

(1) V splošnem delu proračuna so prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni konta. V bilanci prihodkov in odhodkov se poleg prihodkov, navedenih v 11. členu ZJF, izkazujejo tudi prihodki, ki zajemajo namenska sredstva EU, in odhodki, ki zajemajo plačila sredstev v proračun EU.

(2) V posebnem delu proračuna so finančni načrti neposrednih uporabnikov prikazani po politikah, glavnih programih in podprogramih.

(3) V NRP se prikazujejo načrtovani izdatki po skupinah projektov, projektih in ukrepih ter virih financiranja po posameznih letih za celovito izvedbo projektov oziroma ukrepov.

4. člen (spremembe institucionalne strukture proračuna)

Nov državni organ, ki se ustanovi po sprejetju proračuna, se lahko vključi v proračun kot neposredni uporabnik šele z novim proračunom ali rebalansom proračuna. Do takrat se delovanje novoustanovljenega državnega organa financira iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki je predlagal njegovo ustanovitev.

III. POGLAVJE IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

1. oddelek
SPLOŠNO

5. člen
(izvrševanje proračuna)

- (1) V tekočem letu se izvršuje proračun tekočega leta.
- (2) Proračun se izvršuje v skladu z določbami ZJF in tega zakona ter v skladu s podzakonskimi predpisi, izdanimi na njuni podlagi.
- (3) Proračun se izvršuje na ravni proračunske vrstice.
- (4) Veljavni NRP tekočega leta mora biti za tekoče leto usklajen z veljavnim proračunom, razen kadar ta zakon določa drugače.
- (5) Ob neusklajenosti lahko ministrstvo, pristojno za finance (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), posameznemu proračunskemu uporabniku omeji izvrševanje proračuna.

6. člen
(zagotavljanje sredstev za stroške dela)

Neposredni uporabnik mora najpozneje do 31. januarja 2027 na svojih plačnih kontih in na kontih, na katerih zagotavlja sredstva za stroške dela zaposlenih pri posrednih uporabnikih, s prerazporeditvami pravic porabe v okviru svojega finančnega načrta zagotoviti zadosten obseg pravic porabe za pokritje vseh navedenih obveznosti do konca tekočega leta.

7. člen
(status določenih prihodkov proračuna)

- (1) Prilivi namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ter sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost se štejejo za prihodke proračuna šele, ko se nakažejo na podračun izvrševanja proračuna. Do prenosa se obravnavajo kot sredstva Evropske komisije (v nadaljnjem besedilu: EK) oziroma kot sredstva financerja finančnih mehanizmov in izkazujejo kot obveznosti do EK oziroma kot obveznosti do financerja finančnih mehanizmov.
- (2) Obresti od namenskih sredstev EU so prihodek proračuna. Do prenosa obresti na podračun izvrševanja proračuna se obresti štejejo za sredstva EK in izkazujejo kot obveznosti do sredstev EK.
- (3) Obresti od namenskih sredstev finančnih mehanizmov so prihodek proračuna, razen če financer določi drugače.

8. člen
(status poslovnih dogodkov)

- (1) Samo na kontih bilance stanja se evidentirajo poslovni dogodki iz naslova:
- sprememb, nastalih pri upravljanju državnega in občinskega dolga,
 - prevzema dolga,

- konverzije terjatev v kapitalsko naložbo,
- odpisa dolga ali terjatev,
- naložb prostih denarnih sredstev na računih pravnih oseb, določenih v 61. členu ZJF, in naložb denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR) države oziroma občine v centralno banko, banke in hranilnice,
- naložb EZR države v državne zakladnice držav ekonomske in monetarne unije in nakupe zakladnih menic,
- neodplačne pridobitve ali odtujitve nepremičnega in premičnega premoženja,
- povečanja oziroma zmanjšanja osnovnega kapitala v pravnih osebah zasebnega prava s stvarnim vložkom,
- povečanja oziroma zmanjšanja namenskega premoženja v pravnih osebah javnega prava s stvarnim vložkom,
- vlog v sistemu EZR države oziroma občine,
- založenih sredstev za izvrševanje plačilnih transakcij s plačilnimi karticami, kar ponudnik plačilnih storitev izvaja na podlagi drugega odstavka 5. člena Zakona o plačilnih in javnofinančnih storitvah (Uradni list RS, št. 85/25) in prvega odstavka 5. člena Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr., 102/20, 113/24 in 17/25 – ZPPDFT-2B),
- začasnega zalaganja sredstev za zagotavljanje kratkoročne likvidnosti v primerih, če odhodki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ) presegajo prihodke od prispevkov za obvezno zavarovanje znotraj istega leta.

(2) Prejemki oziroma izdatki, nastali z zavarovanjem kreditnega tveganja v povezavi z državnim dolgom, se evidentirajo kot terjatve in obveznosti iz naslova prejetih in danih varščin.

(3) Prejemki oziroma izdatki za denarno pokritje pri intervencijah na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, ki je vrednost lastnega dolžniškega papirja na trgu ob sklenitvi posla, povečano za natečene obresti in pribitek za zavarovanje tveganja, se izkazujejo samo v bilanci stanja. Če izposojeni vrednostni papir ni vrnjen v skladu s pogodbenimi določili, pomeni prejeta denarno pokritje za ta vrednostni papir do višine nominalnega zneska tega vrednostnega papirja zadolževanje, razlika med prejetim denarnim pokritjem in nominalno vrednostjo pa je prejemek ali izdatek v bilanci prihodkov in odhodkov.

(4) Spremembe, nastale pri poslih, ki so povezani z uravnavanjem obrestnih tveganj dolga državnega proračuna in ki so sklenjeni v skladu z drugim odstavkom 82. člena ZJF ter se odražajo v spremenjenih obrestnih merah novih takih poslov, pod pogojem, da je bila poravnava izvedena brez denarnega toka, se evidentirajo le na kontih balance stanja.

(5) Prvi odstavek tega člena, razen druge in dvanajste alineje, velja tudi za evidentiranje poslovnih dogodkov občinskih proračunov.

(6) Obrestni prihodki iz naslova poslov, povezanih z uravnavanjem obrestnih tveganj dolga državnega proračuna in sklenjenih v skladu z drugim odstavkom 82. člena ZJF, se izkazujejo kot vračilo na postavko obresti.

9. člen

(povračila stroškov za udeležbo na sestankih Sveta EU in za udeležbo v misijah Združenih narodov)

(1) Sredstva povračil, namenjenih kritju stroškov predsedstva in delegacij za zasedanja Evropskega sveta in Sveta EU ter sestanke, organizirane v okviru Evropskega sveta in Sveta EU, ter stroškov udeležbe v misijah Združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: povračila stroškov), se do prenosa na podračun

izvrševanja proračuna izkazujejo kot obveznosti do Generalnega sekretariata Sveta EU oziroma Združenih narodov. Za stroške se štejejo stroški, ki jih kot take priznavajo Generalni sekretariat Sveta EU oziroma Združeni narodi.

(2) Povračila stroškov se prenašajo na podračun izvrševanja proračuna v obsegu že plačanih stroškov in upravičeno izkazanih v listini o uporabi sredstev v zvezi s plačilom stroškov oziroma v Memorandumu o soglasju.

(3) Uporabniki proračuna so zase in za tiste institucionalne enote, ki spadajo v njihovo pristojnost in za katere Republika Slovenija prejme povračilo stroškov iz prvega odstavka tega člena, v tekočem letu upravičeni do povračila stroškov največ do obsega sredstev, ki ga je država prejela za ta namen od Generalnega sekretariata Sveta EU oziroma Združenih narodov.

(4) Povračila stroškov uporabnikom proračuna za preteklo leto niso dovoljena.

(5) Obresti od sredstev povračil stroškov so prihodek proračuna.

(6) Podrobnejša navodila o povračilih stroškov izda minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance.

10. člen

(odpiranje postavk in zagotavljanje pravic porabe na njih)

(1) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) lahko na predlog ministrstva, ki je pripravljen na predlog neposrednega uporabnika, med letom odpira nove integralne postavke, na katerih se pravice porabe zagotavljajo s prerazporeditvami.

(2) Ministrstvo lahko na podlagi vplačanega namenskega prihodka na predlog neposrednega uporabnika med letom odpira nove namenske postavke.

(3) Ministrstvo lahko med letom odpre nove postavke tudi za izvajanje projektov, ki se financirajo iz namenskih sredstev finančnih mehanizmov in namenskih sredstev EU s pripadajočo slovensko udeležbo. Pravice porabe na navedenih postavkah se zagotovijo s prerazporeditvami.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek lahko ministrstvo na področju kohezijske politike odpre nove postavke samo na podlagi predhodnega soglasja organa upravljanja.

11. člen

(ukrepi za uravnoteženje proračuna v letih 2027 in 2028)

(1) Če vlada na podlagi vplačanih prejemkov proračuna med tekočim letom oceni, da bodo prihodki za manj kot 3 odstotke nižji glede na načrtovane ali da bodo izdatki za manj kot 3 odstotke višji od načrtovanih v sprejetih proračunih za leto 2027 oziroma leto 2028, poleg ukrepov za uravnoteženje proračuna iz 40. člena ZJF do višine zmanjšanih prihodkov oziroma do višine povečanih izdatkov uporabi ukrep proporcionalnega zmanjšanja pravic porabe, razen pravic porabe za izvajanje skupnih evropskih politik in namenskih prejemkov proračuna.

(2) Ukrepi zmanjšanja pravic porabe se pri vseh neposrednih uporabnikih določijo v enakem odstotku, vlada pa določi, na katere pravice porabe se z ukrepom poseže. Ukrepi se lahko nanašajo na pravice porabe, iz katerih se financira eden ali več od naslednjih namenov: izdatki za blago in storitve,

subvencije, transferji neprofitnim organizacijam in ustanovam, drugi tekoči domači transferi, v katerih niso zajeta sredstva za stroške dela, tekoči transferi v tujino oziroma investicijski odhodki in investicijski transferji.

(3) Pravice porabe iz naslova ukrepa proporcionalnega zmanjšanja pravic porabe se prerazporedijo v splošno proračunsko rezervacijo.

(4) Ne glede na prvi stavek drugega odstavka tega člena vlada z ukrepom zmanjšanja pravic porabe pri Državnem svetu Republike Slovenije, Ustavnem sodišču Republike Slovenije, Varuhu človekovih pravic Republike Slovenije, Računskemu sodišču Republike Slovenije in pri Državnem zboru Republike Slovenije ne določi odstotka zmanjšanja, ampak te organe pozove, da sami določijo obseg pravic porabe, ki se iz njihovih finančnih načrtov lahko prerazporedijo v splošno proračunsko rezervacijo.

12. člen

(povečanje odhodkov in izdatkov proračuna)

(1) Na podlagi odločitve vlade se plačujejo obveznosti nad višino pravic porabe, zagotovljenih na:

1. politiki 24 – Plačila v EU,
2. politiki 21 – Pokojninsko varstvo,
3. politiki 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi,
4. podprogramu 230102 – Sredstva za množične migracije,
5. postavki, s katere se zagotavlja kratkoročno posojilo na podlagi tretjega odstavka 30. člena Zakona o sistemu jamstva za vloge (Uradni list RS, št. 27/16, 17/22 in 113/24),
6. postavkah namenskih sredstev EU,
7. postavkah namenskih sredstev finančnih mehanizmov,
8. postavkah na glavnem programu 2302 – Posebna proračunska rezerva in programi pomoči v primerih nesreč,
9. postavkah, s katerih se financirajo ukrepi odprave posledic po večji naravni nesreči in je zanje država prejela finančno pomoč iz sredstev Solidarnostnega sklada EU.

(2) Sredstva za pokrivanje obveznosti iz prejšnjega odstavka se zagotovijo s prerazporeditvami.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se sredstva za pokrivanje obveznosti iz 6., 8. in 9. točke prvega odstavka tega člena ob izjemnih okoliščinah, ki so ugotovljene v skladu z merili in po postopku iz 12. člena Zakona o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 24/25), lahko zagotovijo z dodatnim zadolževanjem države. Dodatno zadolževanje je dopustno le v obsegu, ki je skladen s Srednjeročnim fiskalno-strukturnim načrtom Republike Slovenije.

13. člen

(zaključek leta)

(1) Zaradi tehnične izvršitve proračuna lahko proračun kot blagajna javnega financiranja in neposredni uporabniki izplačujejo sredstva za plačilo svojih obveznosti še prva dva delovna dneva v januarju naslednjega leta.

(2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov se tisti prejemki sredstev na podračuna 845 in 846 pri Finančni upravi Republike Slovenije, ki so bili vplačani zadnji dan proračunskega leta in razdeljeni po blagajnah javnega financiranja prva dva delovna dneva v letu, ki sledi letu, v katerem so bila sredstva vplačana, v posamezni blagajni javnega financiranja štejejo za prihodke leta, v katerem so bili dejansko vplačani na podračuna 845 in 846.

2. oddelek
PORABA SREDSTEV KOHEZIJSKE POLITIKE

14. člen
(pristojnost organa upravljanja in organa za računovodenje)

(1) Organ upravljanja je poleg pristojnosti, določenih v Uredbi (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L št. 231 z dne 30. 6. 2021, str. 159), zadnjič spremenjeni z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2025/2190 z dne 22. septembra 2025 o spremembi Priloge I k Uredbi (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta glede nomenklature za razsežnosti in kode za vrste ukrepov za ESRR, ESS+, Kohezijski sklad in SPP (UL L št. 2025/2190 z dne 24. 10. 2025), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/1060/EU), pristojen tudi za nadzor nad upravljanjem in izvajanjem programov, sofinanciranih s sredstvi kohezijske politike. Če ugotovi nepravilnosti, naloži popravljalne ukrepe posredniškemu telesu, zahteva zadržanje izplačil s postavk kohezijske politike pri posameznem posredniškem telesu in predlaga vladi, naj odloči o prerazporeditvah pravic porabe s postavk kohezijske politike.

(2) Organ za računovodenje je poleg pristojnosti, določenih v 76. členu Uredbe 2021/1060/EU, pristojen tudi za evidence terjatev, ki jih posredniška in izvajalska telesa vzpostavijo do upravičencev, in periodično preverja stanje odprtih terjatev po posredniških telesih in jih o tem obvešča ter spremlja in izvaja nadzor nad vračili sredstev kohezijske politike. Organ za računovodenje o prejetih vračilih poroča organu upravljanja štirikrat letno, najpozneje do desetega dne v mesecu, ki sledi obdobju poročanja.

15. člen
(sredstva kohezijske politike)

(1) Prejeta sredstva kohezijske politike so prihodki, ki jih država prejme iz proračuna EU za izvajanje kohezijske politike.

(2) Prihodki, ki jih država prejme iz proračuna EU za izvajanje kohezijske politike, se pridobivajo kot povračila za predhodno plačane upravičene izdatke iz proračuna.

16. člen
(izplačila iz proračuna)

(1) Upravičencu do sredstev kohezijske politike se izplačilo iz proračuna izvrši na podlagi zahtevka za izplačilo, ki je pripravljen na podlagi računa ali druge enakovredne knjigovodske listine in druge dokumentacije (v nadaljnjem besedilu: dokazila), ki je bila zahtevana za pridobitev sredstev kohezijske politike. Pri stroških dela in stroških službenih poti v okviru operacij neposrednega proračunskega uporabnika, ki je v vlogi upravičenca, je neposredna podlaga za izplačilo pogodba o zaposlitvi ali druga ustrezna pravna podlaga.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se v skladu z 2. točko prvega odstavka 33. člena tega zakona izplačilo sredstev kohezijske politike iz proračuna lahko izvede brez dokazil, če se upravičenec do sredstev kohezijske politike zaveže, da bo dokazila za izplačilo predložil najpozneje v 180 dneh po prejemu sredstev.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za izvajanje kohezijske politike izplačilo iz proračuna lahko izvede na podlagi zahtevka za izplačilo, ki ne vsebuje dokazila o plačilu, računa ali druge enakovredne knjigovodske listine, en dan pred dnevom plačila izvajalcu, če:

- je upravičenec občina, posredni uporabnik proračuna, zasebni zavod ali nosilec javnih pooblastil,
- upravičenec predloži drugo dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 25 dni pred dnevom plačila izvajalcu in

- se upravičenec zaveže, da bo dokazilo o plačilu računa ali druge enakovredne knjigovodske listine predložil posredniškemu telesu najpozneje v osmih dneh po prejemu sredstev.

(4) Če upravičenec dokazil ne predloži v roku iz drugega odstavka tega člena oziroma če računa ali druge enakovredne knjigovodske listine ne predloži v roku iz tretje alineje prejšnjega odstavka, se mu zadrži nadaljnja izplačila s postavk kohezijske politike.

(5) Pri predplačilih iz drugega in tretjega odstavka tega člena se mora neposredni uporabnik v pogodbi z upravičencem do sredstev dogovoriti, da se upravičenec do sredstev zavezuje prejeta sredstva, skupaj z zamudnimi obrestmi, vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno. Šteje se, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno, če EK ali donator zahtevke za plačilo sredstev zavrne ali če EK ali donator izda zahtevek za vračilo ali če se v proračunskem nadzoru ugotovi, da so bila sredstva porabljena nenamensko ali v nasprotju s predpisi.

17. člen

(neupravičena poraba sredstev kohezijske politike)

(1) Če organ upravljanja ugotovi, da so bila sredstva kohezijske politike neupravičeno porabljena, najpozneje v 15 dneh od ugotovljene neupravičene porabe sredstev zahteva, naj posredniško telo zahteva plačilo od upravičenca. Organ upravljanja zahtevo za plačilo predloži posredniškemu telesu in z njo sočasno seznani organ za računovodenje in revizijski organ.

(2) Če je neupravičena poraba sredstev kohezijske politike ugotovljena pri posredniškem telesu, ki je v vlogi upravičenca, organ upravljanja najpozneje v 15 dneh od ugotovljene neupravičene porabe sredstev zahteva, naj organ za računovodenje zahteva plačilo od posredniškega telesa in z zahtevo sočasno seznani revizijski organ.

(3) Posredniško telo oziroma organ za računovodenje najpozneje v 15 delovnih dneh po prejemu zahteve iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena zahteva plačilo od upravičenca oziroma posredniškega telesa.

(4) Če je neupravičeno porabo sredstev povzročilo pomanjkljivo delovanje sistema pri organu upravljanja, posredniškem telesu ali izvajalskem organu ali če gre za primer iz drugega odstavka tega člena, mora vračilo sredstev na način, kot je določen v 42. členu tega zakona, zagotoviti organ, pri katerem je bila ugotovljena neupravičena poraba sredstev kohezijske politike.

18. člen

(zadržanje izvajanja)

(1) Če organ upravljanja ugotovi, da posredniško telo ne izvaja kohezijske politike v skladu s programom in predpisi, ki urejajo izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027, ga pozove, naj najpozneje v 30 dneh odpravi neskladnost.

(2) Če posredniško telo neskladnosti ne odpravi v roku iz prejšnjega odstavka, organ upravljanja zahteva, naj ministrstvo za največ tri mesece zadrži nadaljnja izplačila s posameznih postavk kohezijske politike posredniškega telesa.

(3) Če je organ upravljanja posredniškemu telesu naložil popravljalne ukrepe, ki se ne nanašajo na odpravo neskladnosti po prvem odstavku, in jih ta ni izvedel v 60 dneh od njihovega prejema, organ upravljanja zahteva, naj ministrstvo za največ tri mesece zadrži nadaljnja izplačila s posameznih postavk kohezijske politike posredniškega telesa.

(4) Če posredniško telo v primeru neupravičene porabe sredstev ne zahteva plačila od upravičenca v roku iz tretjega odstavka prejšnjega člena, organ upravljanja zahteva, naj ministrstvo za največ tri mesece zadrži nadaljnja izplačila s posameznih postavk kohezijske politike posredniškega telesa.

(5) Ko posredniško telo odpravi pomanjkljivosti, s tem seznanjeni organ upravljanja, ki ministrstvo takoj pozove, naj odpravi zadržanje izplačil s posameznih postavk kohezijske politike.

(6) Organ upravljanja o izvedenih zadržanjih iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena četrtletno seznani vlado.

19. člen

(prerazporejanje pravic porabe na postavkah kohezijske politike)

(1) Če posredniško telo 15 dni pred iztekom obdobja, za katero so zadržana izplačila iz drugega, tretjega in četrtega odstavka prejšnjega člena, ne ravna v skladu z zahtevami organa upravljanja, ta predlaga vladi, naj odloči o prerazporeditvah pravic porabe s postavk kohezijske politike.

(2) Organ upravljanja vladi predlaga prerazporeditve pravic porabe s postavk kohezijske politike v okviru sprejetega programa za izvajanje evropske kohezijske politike.

(3) Pred pošiljanjem predloga prerazporeditve pravic porabe iz prejšnjega odstavka organ upravljanja o tem pisno obvesti tisto posredniško telo, ki se mu pravice porabe na postavkah kohezijske politike zmanjšujejo.

(4) Po opravljeni prerazporeditvi pravic porabe organ upravljanja spremeni izvedbeni načrt v obsegu izvedene prerazporeditve.

20. člen

(uporaba pravil)

Določbe od 14. do 19. člena tega zakona se uporabljajo tudi za porabo sredstev sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim.

3. oddelek

NAMENSKI PREJEMKI IN IZDATKI PRORAČUNA

21. člen

(namenski prihodki proračuna)

(1) Namenski prihodki proračuna za leti 2027 in 2028 so poleg prihodkov, določenih v prvem stavku prvega odstavka 43. člena in prvem odstavku 80. člena ZJF, tudi:

1. prihodki od obremenitve s stavbno ali služnostno pravico stvarnega premoženja države, ki se uporabijo za nakup, graditev, obnovo, investicijsko in tekoče vzdrževanje nepremičnin v lasti države;

2. prihodki požarne takse po 59. členu Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22), ki se po merilih, ki jih določi vlada, uporabijo za namene iz navedenega zakona;

3. prihodki vplačanih tiskovin, ki jih stranke v upravnem postopku vplačajo pri upravnih enotah in ministrstvih, pristojnih za notranje oziroma zunanje zadeve, in ki jih upravne enote in ministrstva, pristojni za notranje oziroma zunanje zadeve, uporabijo za plačilo obveznosti dobaviteljem zaračunljivih tiskovin;

4. prihodki, ki jih lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč po 50. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 27/16 in 79/17), in prihodki po 88. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22, 78/23 – ZUNPEOVE in 100/25; v nadaljnjem besedilu: ZKZ) vplačujejo v proračun in ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

5. prihodki po 3.h členu ZKZ, ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

6. prihodki po Zakonu o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (Uradni list RS, št. 41/09 in 69/15 – ZOPPGSR), ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

7. prihodki letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu iz 3. člena Zakona o dajatvah za motorna vozila (Uradni list RS, št. 54/17, 112/21 – ZIUPGT in 62/23 – ZIAG; v nadaljnjem besedilu: ZDajMV), ki se uporabijo za izvedbo investicij in vzdrževanj v javni prometni infrastrukturi ter za izvajanje predpisanih nalog in ukrepov spodbujanja prehoda na alternativna goriva v prometu, kot jih določa zakon, ki ureja infrastrukturo za alternativna goriva v prometu;

8. prihodki koncesijske dajatve Luke Koper, d. d., ki pripadajo proračunu na podlagi 2. člena Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v prometno infrastrukturo (Uradni list RS, št. 28/10, 85/11, 40/12 – ZUJF in 140/22) in se uporabijo za naložbe v javno prometno infrastrukturo v Republiki Sloveniji in njeno vzdrževanje;

9. prihodki od dajatve za odjavljeno vozilo, ki se na podlagi drugega odstavka 3. člena ZDajMV uporabijo za izvedbo investicij in vzdrževanje javne prometne infrastrukture;

10. prihodki po prvem odstavku 142. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS, 104/24, 22/25 – ZZZRO-1 in 40/25 – ZINR; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu, in namene, določene v 28. členu Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18; v nadaljnjem besedilu: ZNOrg);

11. prihodki obveznega prispevka za promocijo iz 9. člena Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list RS, št. 26/11 in 57/12), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

12. prihodki iz dajatev od prejemkov, izplačanih zaradi opravljenega začasnega in občasnega dela upokojencev, ki v skladu z drugim odstavkom 27.f člena Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22, 59/22 – odl. US, 109/23, 62/24 – ZUOPUE, 70/25 in 83/25) pomenijo prihodek podračuna iz 4. točke 44. člena tega zakona;

13. prihodki po tretjem odstavku 33. člena Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16, 36/21 – ZZIRDKG in 140/22 – ZSDH-1A; v nadaljnjem besedilu: ZGGLRS), ki se uporabijo za namene, določene v četrtem odstavku 33. člena navedenega zakona;

14. prihodki iz 2. točke prvega odstavka 162. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US, 2/23 – odl. US, 89/23 – odl. US, 53/24, 93/25 –

ZNUZJV in 10/26 – ZKOM), ki se uporabijo za pomoč žrtvam ali za odškodnino za povračilo škode žrtvam kaznivih dejanj po Zakonu o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (Uradni list RS, št. 101/05, 114/06 – ZUE, 86/10 in 76/23);

15. prihodki iz drugega odstavka 77. člena Zakona o voznikih (Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo, 153/22, 102/25 in 16/26), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

16. pristojbine iz tretjega odstavka 60. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ, 32/25 in 112/25 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZZDej), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

17. prihodki iz pribitka k cestnini po prvem odstavku 35. člena Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (Uradni list RS, št. 51/18 in 95/24; v nadaljnjem besedilu: ZIUAGDT), ki se uporabijo za namene, določene v tretjem oziroma četrtem odstavku 36. člena navedenega zakona;

18. prihodki takse iz 39. člena ZIUAGDT, ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

19. sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje ukrepov, ki so vključeni v NOO ter so vir sklada za okrevanje in odpornost;

20. prihodki, ki jih mora Javni sklad Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško v skladu s tretjim odstavkom 8. člena Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št. 130/22) vplačati v proračun države in se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

21. prihodki od razlike med zneskom davka po stopnji iz prvega odstavka 64. člena Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (Uradni list RS, št. 131/23, 81/24, 109/24, 57/25 in 979/26 – ZDU-1P; v nadaljnjem besedilu: ZORZFS) in zneskom davka po stopnji iz 60. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19, 172/21, 105/22 – ZZNŠPP, 12/24, 100/24 in 85/25), ki so vir sklada za obnovo;

22. prihodki od čistega in bilančnega dobička Slovenskega državnega holdinga, d. d., po 65. členu ZORZFS, ki so vir sklada za obnovo;

23. prihodki od davka na bilančno vsoto bank in hranilnic iz 78. člena ZORZFS, ki so vir sklada za obnovo;

24. prihodki iz šestega odstavka 2. člena Zakona o izvajanju Uredbe (EU) o evropskem upravljanju podatkov (Uradni list RS, št. 102/24), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu.

(2) Ne glede na prvi odstavek 44. člena ZJF se namenska sredstva, ki jih neposredni uporabnik doseže z lastno dejavnostjo in ki niso bila porabljena v preteklem letu, prenesejo v proračun za tekoče leto v obsegu, kot je določen v tretjem in četrtem odstavku tega člena.

(3) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v manjšem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini dejansko vplačanih oziroma razpoložljivih prejemkov.

(4) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v večjem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države oziroma občine. Za skupno višino načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države se šteje vsota načrtovanih namenskih prejemkov za namen iz prejšnjega stavka, ki je načrtovana pri predlagatelju finančnih načrtov v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko neposredni uporabniki prevzemajo in plačujejo obveznosti prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu, vendar ne v večjem obsegu od vplačanih prihodkov v proračun, na podlagi soglasja vlade, če zaradi tega ne grozi, da bi bil prekoračen obseg izdatkov, ki je določen za državni proračun v posameznem letu.

22. člen

(namenski prejemki proračuna)

Namenski prejemki v računu finančnih terjatev in naložb so v skladu s 1. točko drugega odstavka 74. člena ZJF:

1. glavnice vrnjenih posojil, danih za sanacijo podjetij in gospodarstva na podlagi 7. člena Zakona o uporabi sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 45/95, 34/96, 60/99 – ZSRR, 22/00 – ZJS, 67/01 in 47/02; v nadaljnjem besedilu: ZUKLPP). Ti prejemki se v letih 2027 in 2028 do višine pravic porabe, predvidenih v finančnem načrtu ministrstva, ki je pristojno za sanacijo zadevnih podjetij in gospodarstva, v sprejetem proračunu uporabijo za izdatke za enak namen kot prvotno;

2. kupnine od prodaje kapitalskih naložb, ki se v proračuna za leto 2027 in leto 2028 vplačajo na podlagi ZUKLPP in se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

3. kupnine od prodaje kapitalskih naložb na podlagi tretjega odstavka 79. člena Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14 in 140/22; v nadaljnjem besedilu: ZSDH-1), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu.

4. oddelek

PRERAZPOREJANJE PRAVIC PORABE

23. člen

(podlaga za prerazporejanje pravic porabe)

(1) Podlaga za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun za leto izvrševanja.

(2) Obseg izvedenih prerazporeditev pravic porabe se računa po neto načelu, ki je seštet razlika med prerazporeditvami na njih in z njih.

24. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odločajo neposredni uporabniki)

(1) Neposredni uporabnik lahko v svojem finančnem načrtu samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe v okviru istega podprograma.

(2) Neposredni uporabnik lahko v svojem finančnem načrtu prerazporeja pravice porabe med podprogrami v okviru glavnega programa, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega podprograma ne sme presegati 10 odstotkov podprograma tega neposrednega uporabnika, in med glavnimi programi, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 5 odstotkov glavnega programa tega neposrednega uporabnika v sprejetem proračunu.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena neposredni uporabnik ne sme samostojno odločati o prerazporeditvah pravic porabe s postavk in na postavke slovenske udeležbe, s postavk in na postavke namenskih sredstev EU, s postavk in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s, na in med

postavkami naravne nesreče, ter s plačnih kontov in na plačne konte integralnih postavk, razen med plačnimi konti integralnih postavk v obsegu iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena lahko neposredni uporabnik odloča o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotkov sprejetega proračuna na plačnih kontih s kontov iz podskupine kontov Izdatki za blago in storitve.

25. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odloča predlagatelj finančnih načrtov)

(1) Predlagatelj finančnih načrtov lahko odloča o prerazporeditvah pravic porabe znotraj istega podprograma v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(2) Predlagatelj finančnih načrtov lahko odloča o prerazporeditvah med podprogrami v okviru glavnega programa brez omejitev in med glavnimi programi, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 5 odstotkov glavnega programa tega predlagatelja v sprejetem proračunu v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena predlagatelj finančnega načrta ne sme samostojno odločati o prerazporeditvah pravic porabe s postavk in na postavke slovenske udeležbe, s postavk in na postavke namenskih sredstev EU, s postavk in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s, na in med postavkami naravne nesreče, ter s plačnih kontov in na plačne konte integralnih postavk v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov iz njegove pristojnosti, razen med plačnimi konti integralnih postavk v obsegu iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena lahko predlagatelj finančnega načrta v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti, odloča o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotkov sprejetega proračuna na plačnih kontih s kontov iz podskupine kontov Izdatki za blago in storitve.

26. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odloča organ upravljanja)

(1) O prerazporeditvah med različnimi postavkami slovenske udeležbe in med različnimi postavkami namenskih sredstev EU na področju kohezijske politike odloča organ upravljanja na predlog predlagatelja finančnega načrta brez omejitev.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek o prerazporeditvah med različnimi postavkami slovenske udeležbe in med različnimi postavkami namenskih sredstev EU na področju kohezijske politike med različnimi programskimi obdobji odloča vlada na predlog organa upravljanja, ki ga predloži ministrstvu, ta pa vladi.

27. člen

(prerazporeditve, o katerih odloča ministrstvo)

(1) Ministrstvo lahko samostojno in brez omejitev po 24. in 25. členu tega zakona izvaja prerazporeditve znotraj finančnega načrta tega ministrstva in organov v svoji sestavi, ki so potrebne za plačila obveznosti politike 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi.

(2) Na predlog predlagatelja finančnega načrta, ki znotraj istega podprograma zagotavlja pravice porabe drugemu predlagatelju finančnega načrta, o prerazporeditvi pravic porabe odloča ministrstvo.

28. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odloča vlada)

(1) Ne glede na omejitve iz 24. in 25. člena tega zakona lahko vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe med:

1. podprogrami v okviru glavnega programa različnih predlagateljev finančnih načrtov, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega podprograma ne sme presegati 20 odstotkov podprograma v sprejetem proračunu;

2. glavnimi programi posameznega predlagatelja ali različnih predlagateljev finančnih načrtov, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 10 odstotkov glavnega programa v sprejetem proračunu;

3. politikami, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posamezne politike ne sme presegati 5 odstotkov politike v sprejetem proračunu.

(2) Ne glede na omejitve iz 24., 25. in 26. člena tega zakona in prejšnjega odstavka lahko vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe:

1. na postavke slovenske udeležbe, med njimi in z njih;

2. na postavke namenskih sredstev EU in med temi postavkami;

3. na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov in med temi postavkami;

4. na postavko 7608 – Tekoča proračunska rezerva pri ministrstvu, in sicer do obsega pravic porabe, določenega v 42. členu ZJF;

5. na postavko 7640 – Rezerva Republike Slovenije pri ministrstvu, in sicer do obsega pravic porabe, določenega v 48. členu ZJF;

6. na postavke v politiki 21 – Pokojninsko varstvo in z njih;

7. na postavke v politiki 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in z njih;

8. na postavke v politiki 24 – Plačilo v EU in z njih;

9. na postavke v glavnem programu 2302 – Posebna proračunska rezerva in programi pomoči v primerih nesreč, med njimi in z njih;

10. na postavke v podprogramu 230102 – Sredstva za množične migracije in z njih;

11. med, na in s plačnih kontov neposrednih uporabnikov proračuna;

12. s plačnih kontov integralnih postavk na postavko organa, ki je pristojen za zagotovitev pogojev za začetek dela in poslovanja osebe javnega prava, ki je ustanovljena po uveljavitvi proračuna za tekoče leto, ko se prerazporejajo javni uslužbenci skupaj s kadrovsko kvoto in sredstvi za plače;

13. z integralnih postavk za materialne stroške in z integralnih postavk za investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov na postavko organa, ki je pristojen za zagotovitev pogojev za začetek dela in poslovanja osebe javnega prava, ki je ustanovljena po uveljavitvi proračuna za tekoče leto;

14. na, s in med postavkami naravne nesreče v podprogramu 230403 – Sredstva za pomoč ob naravnih nesrečah.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe, ki so navedene v prejšnjem odstavku samo na način, kot je določen v prejšnjem odstavku.

(4) Vlada odloča o prerazporeditvah na predlog ministrstva, ta pa je pripravljen na predlog predlagatelja finančnega načrta. Šteje se, da prerazporeditev predlaga predlagatelj finančnega načrta tudi v primeru, kadar je predlog pripravljen na poziv ministrstva za prerazporeditev prostih pravic porabe na tiste namene, ki pri pripravi proračuna niso bili načrtovani ali niso bili načrtovani v zadostnem obsegu.

(5) Če gre za prerazporeditev na postavke za kohezijsko politiko in s teh postavk po 1. in 2. točki drugega odstavka tega člena, pripravi predlog za prerazporeditev predlagatelj finančnega načrta v skladu s predpisi, ki urejajo postopke za izvajanje kohezijske politike, in v sodelovanju z organom upravljanja ter ga predloži ministrstvu, ta pa vladi.

(6) Kadar neposredni uporabnik izvaja plačila v breme postavk namenskih sredstev EU ali v breme postavk namenskih sredstev finančnih mehanizmov, vendar ne zagotovi črpanja namenskih sredstev EU oziroma namenskih sredstev finančnih mehanizmov zaradi neupravičene porabe sredstev, mora o tem obvestiti ministrstvo in predlagati preknjižbo porabe v višini sredstev, ki niso imela kritja v namenskih sredstvih EU oziroma v namenskih sredstvih finančnih mehanizmov. Preknjižba porabe se mora izvršiti v okviru proračuna tekočega leta in v breme prostih pravic porabe na postavkah, ki niso vezane na namenska sredstva EU ali na namenska sredstva finančnih mehanizmov. Ob neusklajenosti lahko ministrstvo omeji izvrševanje proračuna posameznemu proračunskemu uporabniku.

5. oddelek

PREVZEMANJE OBVEZNOSTI IN ROKI PLAČIL V BREME PRORAČUNA

29. člen

(pravice porabe za izvajanje nacionalnih programov, zakonov in drugih predpisov)

Pravice porabe za izvajanje nacionalnih programov, zakonov in drugih predpisov, v katerih je opredeljen obseg sredstev za financiranje posameznih izdatkov proračuna, se zagotavljajo v znesku, določenem s proračunom, ne glede na znesek, ki je predviden z nacionalnim programom, zakonom ali drugim predpisom.

30. člen

(največji dovoljeni obseg prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let)

(1) Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu za projekte in ukrepe, ki so vključeni v veljavni NRP, odda javno naročilo oziroma začne postopek dodelitve sredstev za celotno vrednost projekta oziroma ukrepa, če so zanj načrtovane pravice porabe v sprejetih proračunih.

(2) Neposredni uporabnik lahko v letu 2027 prevzame obveznosti za namene, za katere so zagotovljena sredstva v letu 2028 in ki zapadejo v plačilo v letu 2028, in sicer v višini 80 odstotkov obsega pravic porabe na podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika, načrtovanih v proračunu za leto 2028. V letu 2027 lahko neposredni uporabnik prevzame obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2029, do višine 60 odstotkov obsega pravic porabe, za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2028 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika. V letu 2027 lahko neposredni uporabnik prevzame obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2030 in letih, ki temu letu sledijo, do višine 40 odstotkov obsega pravic porabe, za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2027 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika.

(3) Neposredni uporabnik lahko v letu 2028 prevzame obveznosti za namene, za katere so načrtovane pravice porabe v letu 2028 in ki zapadejo v plačilo v letu 2029, in sicer v višini 60 odstotkov obsega pravic porabe na podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika, načrtovanih v proračunu za leto 2028. V letu 2028 lahko neposredni uporabnik prevzame obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2030, do višine 40 odstotkov obsega pravic porabe, za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2028 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika.

(4) Neposredni uporabnik v breme proračunov prihodnjih let ne sme prevzemati obveznosti brez odložnega pogoja, s katerim se izvajanje pogodbenih obveznosti odloži, dokler za ta namen nima zagotovljenih pravic porabe v posebnem delu proračuna.

(5) Neposredni uporabnik v skladu z drugim in tretjim odstavkom tega člena prevzema obveznosti v prihodnjih letih le, če ima za te namene načrtovane odhodke v veljavnem NRP.

(6) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena lahko neposredni uporabnik prevzema obveznosti za:

1. pogodbe za dobavo elektrike, telefonskih storitev, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov;

2. pogodbe za nabavo blaga in storitev, ki so potrebni za izvajanje upravnih nalog v upravnih enotah (tiskovine in drugi javni dokumenti) in konzularnih nalog na diplomatskih predstavništvih in konzulatih Republike Slovenije v tujini (tiskovine in drugi javni dokumenti);

3. pogodbe, ki se financirajo iz namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov in sredstev drugih donatorjev ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe in pogodbe, ki se financirajo iz integralnih postavk za namen izvajanja ukrepa tehnične pomoči udeležencem evropske kohezijske politike;

4. pogodbe za investicije v zdravstvu, predvidene z Zakonom o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031 (Uradni list RS, št. 162/21 in 136/23 – ZIUZDS; v nadaljnjem besedilu: ZZSISZ) na področju zdravstva. Ministrstvo, pristojno za zdravje, mora pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje vlade, razen za obveznosti, ki se financirajo iz podračuna iz 2. točke prvega odstavka 44. člena tega zakona;

5. pogodbe za investicije v zdravstvu, predvidene z ZZSISZ na področju izobraževanja. Ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo, znanost in inovacije, mora pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje vlade.

(7) Neposredni uporabnik lahko v letu 2027 prevzema in plačuje obveznosti iz pogodb iz 3. točke prejšnjega odstavka prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu na podlagi soglasja vlade, če zaradi tega ne grozi, da bi bil prekoračen obseg izdatkov, ki je določen za državni proračun v posameznem letu.

(8) O prevzemanju obveznosti po pogodbah o zakupu ali najemu, ki jih sklepajo neposredni uporabniki državnega proračuna in pri katerih lastninska pravica preide ali lahko preide z najemodajalca na najemnika, odloča vlada. Neposredni uporabniki občinskih proračunov morajo pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje ministrstva.

(9) Ne glede na prejšnji odstavek o prevzemanju obveznosti zaradi sprememb določb pogodbe o zakupu ali najemu, ki nimajo finančnih posledic, ali sprememb, ki so posledice tečajnih razlik, odloča neposredni uporabnik.

31. člen **(spremljanje in spremembe NRP)**

(1) Neposredni uporabnik vodi evidenco projektov in ukrepov in je v celoti odgovoren za njihovo izvedbo.

(2) Spremembe veljavnega NRP so uvrstitev projektov oziroma ukrepov v NRP in druge spremembe projektov oziroma ukrepov.

(3) Neposredni uporabnik mora do 31. januarja tekočega leta, oziroma v 30 dneh po uveljavitvi rebalansa proračuna, uskladiti NRP z veljavnim proračunom. Neusklajenost med veljavnim proračunom in

veljavnim NRP za tekoče leto je dopustna le v delih, v katerih se projekti oziroma ukrepi financirajo z namenskimi prejemi.

(4) O spremembi veljavnih ukrepov in o spremembi projektov do 20 odstotkov izhodiščne vrednosti odloča neposredni uporabnik.

(5) Vlada odloča o uvrstitvi projektov v veljavni NRP in o spremembi vrednosti projektov nad 20 odstotki izhodiščne vrednosti.

(6) Ministrstvo na predlog predlagatelja finančnega načrta uvrsti ukrep v veljavni NRP, če je ukrep v skladu s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev ukrepa v NRP.

(7) Ne glede na peti odstavek tega člena ministrstvo na predlog predlagatelja finančnega načrta uvrsti projekt v veljavni NRP oziroma spremeni vrednost projekta nad 20 odstotki izhodiščne vrednosti, kadar gre za:

1. uvrstitev projektov z vrednostjo do 600.000 eurov,
 2. spremembo vrednosti projektov do 200.000 eurov,
 3. ponovno uvrstitev projektov, ki so že bili del veljavnega NRP v preteklih letih in se jim vrednost spreminja do največ 200.000 eurov,
 4. uvrstitev ali spremembo vrednosti projektov, katerih namen je odprava posledic naravnih nesreč,
- če je projekt v skladu s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev oziroma spremembo projekta v NRP.

(8) Ne glede na peti in sedmi odstavek tega člena o uvrstitvi projektov v veljavni NRP in o spremembah projektov nad 20 odstotki izhodiščne vrednosti za področje kohezijske politike ali za področje sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim ali za področje skupne kmetijske politike in skupne ribiške politike odloča organ upravljanja, in sicer na predlog predlagatelja finančnega načrta po predhodni uskladitvi načrta financiranja z ministrstvom.

(9) Ne glede na četrti odstavek tega člena o spremembah veljavnega NRP za projekte na področju kohezijske politike do 20 odstotkov izhodiščne vrednosti odloča organ upravljanja.

(10) Evidenčnega projekta ni dovoljeno v proračun uvrščati ali podaljševati med izvrševanjem proračuna, prav tako v breme evidenčnih projektov ni dovoljeno prevzemati obveznosti.

(11) Za sofinanciranje občinskih projektov in ukrepov iz državnega proračuna v naslednjih letih morajo ministrstva objaviti javne razpise za zbiranje vlog občin ali pa izvesti drug način izbora občinskih projektov v skladu z veljavno zakonodajo s področja regionalnega razvoja in zakonodajo s področja financiranja občin.

(12) Proračunski viri v veljavnem NRP se za prihodnja leta lahko povečujejo ali zmanjšujejo znotraj politike sprejetega NRP posameznega predlagatelja finančnega načrta za posamezno leto, pri čemer povečanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 10 odstotkov tega glavnega programa pri posameznem predlagatelju finančnega načrta za posamezno leto.

(13) Ne glede na prejšnji odstavek se proračunski viri na namenskih postavkah in postavkah drugih evropskih politik v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo brez omejitev.

(14) Ne glede na dvanajsti odstavek tega člena se lahko spremembe proračunskih virov na proračunskih postavkah s področja kohezijske politike ali za področje skupne kmetijske politike in skupne ribiške politike v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo brez omejitev znotraj skupne višine sprejetega NRP na teh proračunskih postavkah za posamezno leto.

(15) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko spremembe proračunskih virov na postavkah namenskih sredstev EU in slovenske udeležbe v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo v skladu s soglasjem vlade iz šestega odstavka 30. člena tega zakona.

32. člen **(plačilni roki v breme državnega proračuna in občinskih proračunov)**

(1) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov so plačilni roki neposrednih uporabnikov v breme proračuna predpisani s tem zakonom. Za plačilo vseh obveznosti je plačilni rok za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov največ 30 dni.

(2) Plačilni rok začne teči naslednji dan po prejemu listine, ki je podlaga za izplačilo. Plačilni rok za izplačila, o katerih se odloča v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in če drug zakon določa, da se nakazilo na račun stranke šteje, da je bilo zahtevku v celoti ugodeno, začne teči naslednji dan po poteku roka, ki je z zakonom določen za sprejetje odločitve v upravnem postopku. Če zadnji dan roka sovpada z dnem, ki je po zakonu dela prost dan oziroma v plačilnem sistemu T2 ni opredeljen kot plačilni dan, se za zadnji dan roka šteje naslednji delavnik oziroma naslednji plačilni dan v plačilnem sistemu T2.

(3) Pri izplačilu drugih stroškov dela (podjemne pogodbe, avtorske pogodbe in druga obdavčljiva izplačila) je plačilni rok od 20 do največ 45 dni.

(4) Določbe tega člena veljajo tudi za plačila v breme občinskih proračunov.

(5) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se plačilo sredstev investicijskih transferov občinam in posrednim uporabnikom izvrši en dan pred dnevom plačila občine in posrednega proračunskega uporabnika izvajalcu, če občina oziroma posredni proračunski uporabnik predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 15 dni pred dnevom plačila izvajalcu. Če je nesporen le posamezni del predložene dokumentacije, se izplačilo izvrši v nespornem delu, razlika pa po prejemu popolne dokumentacije.

(6) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se plačila iz državnega proračuna Družbi za upravljanje javnega potniškega prometa izvršijo en dan pred dnevom plačila Družbe za upravljanje javnega potniškega prometa pogodbeniku, če ta predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz državnega proračuna pet delovnih dni pred dnevom plačila pogodbeniku.

(7) Ne glede na prvi odstavek tega člena je lahko z mednarodno pogodbo oziroma mednarodnim negotodbenim aktom dogovorjen plačilni rok do 90 dni.

(8) Ne glede na prvi odstavek tega člena je za občine rok za vračilo sredstev kohezijske politike na podlagi izrečenega finančnega popravka največ 90 dni.

33. člen **(predplačila)**

(1) Ne glede na drugi odstavek 52. člena ZJF so na podlagi izjave prejemnika sredstev, da nima prostih denarnih sredstev, ki bi brez predplačila omogočila izvedbo pogodbeno dogovorjenih obveznosti, predplačila dovoljena:

1. na podlagi neposredne uporabe predpisov EU;
2. za namenska sredstva EU, namenska sredstva finančnih mehanizmov in sredstva slovenske udeležbe do višine 30 odstotkov vrednosti predvidenih izplačil teh sredstev in pod pogojem, da je prejemnik

oseba zasebnega ali javnega prava, ki je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni ali javni zavod, javni sklad, javna agencija s področja kulture ali ustanova;

3. do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava, ki je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova, oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava, ki je ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad, javna agencija s področja kulture, samoupravne narodne skupnosti ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu;

4. za plačilo:

- pogodbenih obveznosti, pri katerih je to uveljavljeno s poslovnimi običaji (na primer šolnine, naročnine, plačila dobaviteljem iz tujih držav, če v nasprotnem primeru pogodbe ni mogoče skleniti);
- pogodbenih obveznosti za projekte medinstitucionalne pomoči tretjim državam, ki jih financira EU;
- akontacij stroškov za službena potovanja;
- akontacij stroškov za izvedbo nakupov po 40. členu Zakona o finančni upravi (Uradni list RS, št. 25/14, 39/22, 14/23, 47/24 – odl. US, 104/24 – ZDDV-1O in 100/25 – ZDavP-2P) in 19. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14) na podlagi odobritve predstojnika;

- varščine na javni dražbi;

- predujma za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka po 233. členu Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US, 35/23 – odl. US, 57/23 – odl. US, 102/23, 25/25 – odl. US, 40/25 in 100/25 – ZS-1);

5. do višine 70 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava, ki je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova, če pogodbeni vrednost ne preseže 30.000 eurov in če se pogodbene obveznosti v celoti izvedejo v tekočem letu;

6. do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada iz 10. točke prvega odstavka 44. člena tega zakona, pod pogojem, da je prejemnik oseba javnega prava, ki je ustanovljena kot javni zavod, ter pod pogojem, da se za pogodbene obveznosti predložijo dokazila o upravičeni porabi sredstev do konca novembra tekočega leta;

7. do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje tistih nevladnih organizacij, ki se financirajo iz proračunskega sklada iz 5. in 9. točke prvega odstavka 44. člena tega zakona;

8. če tako določi donator.

(2) Pri predplačilih iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka se mora neposredni uporabnik v pogodbi s prejemnikom sredstev dogovoriti, da se prejemnik sredstev zavezuje prejeta sredstva, skupaj z zamudnimi obrestmi, vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno. Šteje se, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno, če EK ali donator zahtevek za plačilo sredstev zavrne ali če EK ali donator izda zahtevek za vračilo ali če se v proračunskem nadzoru ugotovi, da so bila sredstva porabljenjena nenamensko ali v nasprotju s predpisi.

(3) Pri predplačilih iz 3. točke prvega odstavka tega člena se mora neposredni uporabnik v pogodbi dogovoriti tudi, da bo prejemnik sredstev najpozneje v 180 dneh po prejemu predplačila neposrednemu uporabniku predložil dokazila o upravičeni porabi sredstev in da se prejemniku sredstev do predložitve dokazil, ki izkazujejo upravičenost porabe sredstev, zadržijo nadaljnja izplačila iz proračuna.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se neposredni uporabnik v pogodbi dogovori, da bo prejemnik sredstev iz 5. točke prvega odstavka tega člena predložil dokazila o upravičeni porabi sredstev po koncu izvedbe pogodbenih obveznosti in da bo neplačani del pogodbenih obveznosti prejemniku sredstev izplačan po prejemu dokazil o upravičeni porabi sredstev ter v roku, ki ga določa ta zakon.

(5) Če prejemnik sredstev iz 1., 2., 3. in 5. točke prvega odstavka tega člena ne upraviči prejetega predplačila, se v obsegu danih predplačil znižajo pravice porabe na integralnih postavkah v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, ki se je dogovoril o predplačilu.

(6) Izjave prejemnika sredstev iz prvega odstavka tega člena ni treba priložiti pri dogovarjanju o predplačilih iz 1., 4. in 8. točke prvega odstavka tega člena.

(7) Za prosta denarna sredstva iz prvega odstavka tega člena se štejejo vsa sredstva na računih prejemnikov, ki ne zapadejo v plačilo v obdobju dogovorjenega predplačila.

(8) Ne glede na 2. in 3. točko prvega odstavka tega člena se za predplačilo nad 100.000 eurov ni dovoljeno dogovoriti brez soglasja ministra.

(9) Določbe 3., 4., 5. in 8. točke prvega odstavka tega člena veljajo tudi za plačila v breme občinskih proračunov.

34. člen **(pogoji za izdajo soglasja)**

(1) Minister izda soglasje iz osmega odstavka prejšnjega člena, če:

1. ima neposredni uporabnik v veljavnem proračunu zagotovljene pravice porabe za ta namen;
2. je prejemnik predplačila izkazoval pozitivno poslovanje v preteklem letu;
3. ima prejemnik sredstev poravnane davčne obveznosti;
4. je bil prejemnik sredstev v preteklih treh mesecih solventen.

(2) Listine, s katerimi se izkaže izpolnjevanje pogojev, in način predložitve listin za namene iz prejšnjega odstavka določi minister.

35. člen **(predplačila, o katerih se z gospodarskimi družbami dogovarjajo neposredni uporabniki)**

(1) Neposredni uporabnik se lahko z gospodarsko družbo s pogodbo o sofinanciranju dogovori o predplačilu za opredmetena osnovna sredstva, ki so predmet sofinanciranja iz državnega proračuna.

(2) Neposredni uporabnik se v pogodbi o sofinanciranju dogovori o predplačilu, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. ima neposredni uporabnik za financiranje materialnopravno podlago, določeno v zakonu, in sredstva za ta namen zagotovljena v svojem finančnem načrtu;
2. je predplačilo zavarovano z bančno garancijo na prvi poziv;
3. je v bančni garanciji nominalno določena vrednost najmanj v znesku predplačila;
4. je rok veljavnosti bančne garancije najmanj za 15 dni daljši od pogodbeno dogovorjenega roka za izpolnitev obveznosti in
5. je na pogodbo dalo soglasje ministrstvo.

(3) Če gospodarska družba neposrednemu uporabniku ne predloži dokazil, da so opredmetena osnovna sredstva v celoti izgotovljena najpozneje do roka, določenega v pogodbi, neposredni uporabnik nemudoma unovči bančno garancijo.

(4) Ministrstvo izda soglasje iz 5. točke drugega odstavka tega člena, če:

1. so izpolnjeni pogoji iz 1. do 4. točke drugega odstavka tega člena;

2. je gospodarska družba izkazovala pozitivno poslovanje v preteklem letu;
3. ima gospodarska družba poravnane davčne obveznosti;
4. je bila gospodarska družba v preteklih treh mesecih solventna.

36. člen

(predplačila, o katerih se z gospodarskimi družbami dogovarjajo posredni uporabniki)

(1) Posredni uporabnik, ki je upravljaec stvarnega premoženja države ali občine, se lahko z gospodarsko družbo s pogodbo o nakupu, popravilu ali vzdrževanju opredmetenega osnovnega sredstva dogovori o predplačilu.

(2) Posredni uporabnik se v pogodbi o nakupu, popravilu ali vzdrževanju opredmetenega osnovnega sredstva lahko dogovori o predplačilu, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. ima v svojem finančnem načrtu zagotovljena sredstva;
2. je predplačilo zavarovano z bančno garancijo na prvi poziv;
3. je v bančni garanciji nominalno določena vrednost najmanj v znesku predplačila;
4. je rok veljavnosti bančne garancije najmanj za 15 dni daljši od pogodbeno dogovorjenega roka za izpolnitev obveznosti in
5. je na pogodbo dalo soglasje resorno pristojno ministrstvo oziroma občina.

(3) Če gospodarska družba posrednemu uporabniku ne izroči opredmetenih osnovnih sredstev oziroma ne izvede popravil ali vzdrževalnih del najpozneje do roka, določenega v pogodbi, posredni uporabnik nemudoma unovči bančno garancijo.

(4) Resorno pristojno ministrstvo oziroma občina izda soglasje iz 5. točke drugega odstavka tega člena, če:

1. so izpolnjeni pogoji iz 1. do 4. točke drugega odstavka tega člena;
2. je gospodarska družba izkazovala pozitivno poslovanje v preteklem letu;
3. ima gospodarska družba poravnane davčne obveznosti;
4. je bila gospodarska družba v preteklih treh mesecih solventna.

6. oddelek

DRUGE POSEBNOSTI IZVRŠEVANJA PRORAČUNA

37. člen

(plačilo pravnomočnih sodnih in dokončnih upravnih odločb in poravnav)

(1) Obveznosti na podlagi pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločb in poravnav se plačujejo v breme sredstev neposrednega ali posrednega uporabnika, v čigar pristojnost spada zadeva, ki je predmet odločbe ali poravnave, ali v breme neposrednega ali posrednega uporabnika, ki ima v ta namen v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe. Če je med izvajanjem proračuna izdana sodna ali upravna odločba oziroma sklenjena poravnava, ki nalaga plačilo obveznosti, za katere v proračunu niso zagotovljene pravice porabe, se za plačilo teh obveznosti lahko odpre nova proračunska vrstica, na katero se v skladu s predpisanimi postopki prerazporedijo pravice porabe neposrednega uporabnika.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se obveznosti za pravnomočno priznano škodo, ki je nastala zaradi nepravilne ali nezakonite sodne odločbe, plačujejo v breme sredstev državnega odvetništva, ki ima v ta namen v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe.

(3) Če iz pravnomočne sodne ali dokončne upravne odločbe in poravnave izhaja, da se obveznosti poravnajo postopno in v več prihodnjih letih, se pravice porabe v višini posamezne letne obveznosti zagotovijo v letu, v katerem je treba plačati posamezni del obveznosti po pravnomočni sodni ali dokončni upravni odločbi in poravnavi.

38. člen **(financiranje ustanov)**

(1) Neposredni uporabnik lahko z ustanovo, katere ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica je Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: ustanova), na podlagi sprejetega programa dela sklene neposredno pogodbo o financiranju oziroma sofinanciranju delovanja in programa dela ustanove, če je ustanova ustanovljena za opravljanje storitev splošnega pomena na področju mednarodnega sodelovanja.

(2) Ustanovi se sredstva iz proračuna zagotavljajo trimesečno, z napovedjo denarnega toka in na podlagi trimesečnih načrtov za izvrševanje finančnega načrta ustanove.

(3) Trimesečni načrt za izvrševanje finančnega načrta ustanove je pregled načrtovanih izdatkov za posamezno četrtletje ali drug dokument, ki je enakovredna podlaga za izplačilo načrtovanih izdatkov ob istočasnem poročanju o posameznih plačanih obveznostih v zadnjem četrtletju.

(4) Ustanova mora napoved denarnega toka, najpozneje do 15. dneva v tekočem mesecu za tekoči mesec in prihodnja dva meseca poslati pristojnemu neposrednemu uporabniku proračuna skupaj s seznamom plačanih obveznosti po ekonomskih namenih v preteklih treh mesecih iz naslova opravljanja javne službe.

(5) Če plačane obveznosti v preteklih treh mesecih po seznamu iz prejšnjega odstavka niso izkazane v višini sredstev, ki jih je ustanova prejela, se razlika proračuna pri nakazilu sredstev ustanovi za naslednje tri mesece.

(6) Skrbnik pogodbe mora vsaj enkrat letno preveriti namensko porabo sredstev po seznamu iz četrtega odstavka tega člena z izvirnimi listinami.

39. člen **(zmanjšanje obsega sredstev za financiranje posrednih uporabnikov proračuna)**

Če neposredni uporabnik v postopku izdaje soglasja k finančnemu načrtu posrednega uporabnika proračuna iz svoje pristojnosti ugotovi, da je v finančnem načrtu posrednega uporabnika izkazan presežek prihodkov nad odhodki iz naslova izvajanja javne službe, neposredni uporabnik v obsegu izkazanega presežka prihodkov nad odhodki zmanjša obseg sredstev za financiranje javne službe posrednega uporabnika proračuna in mu izda soglasje tako, da bo finančni načrt posrednega uporabnika uravnotežen v delu, ki se nanaša na javno službo.

40. člen **(obveščanje računovodske službe)**

Neposredni uporabniki morajo vsako obvestilo o spremembi upnika ali osebe, ki ji je treba izpolniti obveznost, skupaj z ustrezno knjigovodsko dokumentacijo nemudoma poslati pristojni računovodski službi.

41. člen
(ureditev porabe sredstev skupnih evropskih politik v Republiki Sloveniji)

Vlada lahko izda uredbe, s katerimi podrobno uredi obveznosti državnih organov in prejemnikov proračunskih sredstev v postopkih načrtovanja in porabe sredstev skupnih evropskih politik.

42. člen
(vračila namenskih sredstev EU in namenskih sredstev finančnih mehanizmov)

(1) Neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna mora za vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih namenskih sredstev EU ali namenskih sredstev finančnih mehanizmov zagotoviti pravice porabe na integralnih postavkah v okviru svojega finančnega načrta in v primeru, če je za neporabljena ali neupravičeno porabljena namenska sredstva EU ali namenska sredstva finančnih mehanizmov odgovoren prejemnik, takoj začeti izterjavo teh sredstev od prejemnika sredstev. Če za plačilo teh obveznosti neposredni uporabnik nima načrtovanih pravic porabe, lahko za ta namen tudi med letom odpre novo proračunsko vrstico, na katero v okviru svojega finančnega načrta in v skladu s predpisanimi postopki prerazporedi pravice porabe.

(2) Na zahtevo pristojnega organa neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna, ki je prejel namenska sredstva EU, izvede vračilo na podračun v okviru EZR države. Na zahtevo pristojnega organa EU vračilo s podračuna EZR države na račun EU izvede pristojni organ, določen v skladu s predpisi EU.

(3) Na zahtevo pristojnega organa, določenega v sporazumu za izvajanje finančnega mehanizma, neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna, ki je prejel namenska sredstva finančnega mehanizma, izvede vračilo na podračun v okviru EZR države. Na zahtevo financerja vračilo s podračuna EZR države izvede pristojni organ.

43. člen
(neupravičena poraba sredstev NOO)

(1) Če se ugotovi, da so bila sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost neupravičeno porabljena, mora neposredni uporabnik, pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, če ta ni odgovoren za neupravičeno porabo sredstev, najpozneje v 15 dneh po seznaitvi z informacijo o neupravičeno porabljenih sredstvih zahtevati vračilo neupravičeno porabljenih sredstev v sklad za okrevanje in odpornost.

(2) Če se ugotovi, da je za neupravičeno porabo sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost odgovoren neposredni uporabnik, pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, mora ta v svojem finančnem načrtu v višini neupravičeno porabljenih sredstev prerazporediti pravice porabe na posebno integralno postavko, s te postavke pa neupravičeno porabljena sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost najpozneje v 30 dneh vrniti v proračunski sklad.

7. oddelek
PRORAČUNSKI SKLADI

44. člen
(proračunski skladi)

- (1) Proračunski skladi v letih 2027 in 2028 so:
1. podračun proračunske rezerve, ustanovljen na podlagi ZJF;
 2. podračun, ustanovljen na podlagi Zakona o investicijah v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija (Uradni list RS, št. 90/15);
 3. podračun, ustanovljen po Zakonu o dodatni koncesijski dajatvi od prejemkov, izplačanih za občasna in začasna dela študentov in dijakov (Uradni list RS, št. 24/07 – uradno prečiščeno besedilo in 79/17);
 4. podračun, ustanovljen na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20 – ZIPRS2122, 139/22 – ZSPJS-AA, 32/25 – ZJU-1, 57/25 – ZF in 100/25 – ZUPŠ-2; v nadaljnjem besedilu: ZUJF);
 5. podračun, ustanovljen na podlagi 29. člena Podnebnega zakona (Uradni list RS, št. 56/25);
 6. podračun, ustanovljen na podlagi 162. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US);
 7. podračun, ustanovljen na podlagi prvega odstavka 33. člena ZGGLRS;
 8. podračun, ustanovljen na podlagi tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1;
 9. podračun, ustanovljen na podlagi prvega odstavka 28. člena ZNOrg;
 10. podračun, ustanovljen na podlagi Uredbe 2021/241/EU ter Izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo;
 11. podračun, ustanovljen na podlagi 127. člena ZORZFS.

(2) Upravitelji proračunskih skladov za podračune iz 2. do 11. točke prejšnjega odstavka v rokih, ki so določeni za pripravo zaključnega računa proračuna države pripravijo poročilo o poslovanju proračunskega sklada, v katerem so prikazani predvideni in realizirani prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki podračuna za preteklo leto. Poročilo iz prejšnjega stavka pošljejo najpozneje do konca februarja ministrstvu, izkazovati pa mora najmanj:

- obseg prenesenih sredstev proračunskega sklada iz predpreteklega leta,
- prihodke preteklega leta,
- odhodke preteklega leta in
- obseg neporabljenih sredstev na dan 31. decembra preteklega leta.

(3) V poročilu iz prejšnjega odstavka se izkažejo tudi projekti, ki so bili financirani ali sofinancirani iz sredstev proračunskega sklada v preteklem letu, pri tem pa se izkazujejo najmanj:

- številka projekta (iz NRP),
- celotna vrednost projekta,
- obseg financiranja projekta v preteklem letu,
- načrtovano obdobje financiranja projekta po letih,
- delež (so)financiranja iz proračunskega sklada v preteklem letu.

45. člen **(upravljanje ter vir sklada za okrevanje in odpornost)**

- (1) Sredstva sklada za okrevanje in odpornost upravlja koordinacijski organ.
- (2) Vir financiranja sklada za okrevanje in odpornost so sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost.

(3) Vir sklada za okrevanje in odpornost se pridobiva kot predplačilo in povračilo za dosežene mejnike in cilje, določene v NOO.

(4) O uporabi sredstev sklada za okrevanje in odpornost odloča koordinacijski organ na predlog neposrednega uporabnika, ki je pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO.

IV. POGLAVJE POSEBNOSTI UPRAVLJANJA IN PRODAJE FINANČNEGA PREMOŽENJA DRŽAVE

46. člen **(odpis dolgov do Republike Slovenije)**

(1) Če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 77. člena ZJF ali če so izpolnjeni pogoji za odpis dolga, ki so določeni v drugih zakonih, pri tem pa ti zakoni kot enega od pogojev določajo soglasje ministrstva, je dovoljeno odpisati dolgove, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije, in sicer največ do skupne višine 3.000.000 eurov v posameznem letu.

(2) V obseg sredstev iz prejšnjega odstavka se štejejo vsi dolgovi, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije in se kot taki vodijo v poslovnih knjigah pri neposrednih ali posrednih proračunskih uporabnikih.

47. člen **(dopustnost neizterjave)**

(1) Kadar skupni dolg posameznega dolžnika do istega neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna ne presega 25 eurov, se v poslovnih knjigah razknjiži in se ne šteje v kvoto iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov postopkov izterjave za zneske, ki brez obresti ne presegajo 250 eurov, oziroma za zneske, ki so določeni v predpisih EU, ni treba izvesti za namenska sredstva EU, kadar predpisi EU, ki se uporabljajo neposredno, to omogočajo. Če se postopek izterjave ne izvede, se v poslovnih knjigah neposrednega uporabnika terjatev ne vzpostavi.

48. člen **(posebnosti razpolaganja z državnim finančnim premoženjem)**

(1) Ne glede na prvi odstavek 80. č člena ZJF v letni program prodaje finančnega premoženja države ni treba vključiti posamične terjatve Republike Slovenije do višine 7.000.000 eurov, pri čemer skupni obseg vseh terjatev posameznega leta, ki ne bodo vključene v letni program prodaje finančnega premoženja države, ne sme presegati 30.000.000 eurov.

(2) O prodaji terjatev države iz prejšnjega odstavka vlada, enkrat letno za preteklo leto, najpozneje pa do 31. maja, poroča državnemu zboru, če skupni obseg vseh prodanih terjatev presega 1.000.000 eurov. Poročilo mora vsebovati najmanj:

- navedbo prodanih terjatev,
- knjigovodsko vrednost prodanih terjatev,
- razloge za prodajo,
- višino kupnine.

V. POGLAVJE
OBSEG ZADOLŽEVANJA IN POROŠTEV DRŽAVE TER JAVNEGA SEKTORJA IN PREVZEM DOLGA

49. člen
(obseg zadolževanja države za leti 2027 in 2028)

(1) Za kritje presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter za odplačilo dolgov v računu financiranja se država za proračun leta 2027 lahko zadolži do višine 6.447.789.005 eurov.

(2) Za kritje presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter za odplačilo dolgov v računu financiranja se država za proračun leta 2028 lahko zadolži do višine 5.872.853.356 eurov.

(3) Ne glede na 84. člen ZJF lahko minister za odločanje o sklepanju poslov na trgu vrednostnih papirjev v zvezi z zadolževanjem države in upravljanjem njenih dolgov v okviru instrumentov zadolževanja, rokov in višine zadolžitve, določenih v letnem programu financiranja proračuna, ki ga sprejme vlada, pisno pooblasti drugo osebo. Instrument zadolževanja je tudi začasna prodaja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

(4) V obseg zadolževanja države iz prvega in drugega odstavka tega člena se ne štejeta:

1. zadolževanje države za potrebe upravljanja njenih dolgov in
2. prevzem dolga.

(5) Poleg zadolževanja za namene prvega in drugega odstavka tega člena se lahko država v skladu s tretjim odstavkom 81. člena ZJF dodatno zadolži za namen izvajanja intervencij na trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Največji obseg dodatne zadolžitve za ta namen ne sme presegati 2.800.000.000 eurov.

(6) V računu financiranja se načrtovani obseg sprememb denarnih sredstev na računih proračuna lahko poveča, če to omogočajo likvidnostne možnosti proračuna in pod pogojem, da se v tekočem letu za obseg povečane porabe denarnih sredstev na računih proračuna zmanjša obseg zadolžitve iz prvega odstavka tega člena.

50. člen
(obseg poroštev države za leti 2027 in 2028)

(1) Obseg novih poroštev države, izdanih na podlagi zakonov o poroštvih, v letu 2027 ne sme preseči skupne višine glavnice 1.000.000.000 eurov.

(2) Obseg novih poroštev države, izdanih na podlagi zakonov o poroštvih, v letu 2028 ne sme preseči skupne višine glavnice 1.000.000.000 eurov.

(3) Poroštva, dana za obveznice ali posojila, ki so najeta za odplačilo obstoječih obveznosti, zavarovanih z državnim poroštvom, se ne štejejo v obseg poroštev po tem zakonu.

51. člen
(pravice porabe za plačilo dolgov in poroštev države)

Unovčena poroštva se plačajo v breme finančnega načrta ministrstva. Pravice porabe za plačilo tistih poroštev, ki niso načrtovana na postavkah ministrstva, se takoj prerazporedijo iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, v čigar delovno področje spada dejavnost, ki jo opravlja dolžnik, za katerega je bilo poroštvo izdano.

52. člen

(obseg zadolževanja in poroštev posrednih uporabnikov proračuna in nefinančnih družb v pretežni lasti države v letih 2027 in 2028)

(1) Posredni uporabniki proračuna in nefinančne družbe, v katerih ima država prevladujoč vpliv, se v letu 2027 lahko zadolžijo in izdajo poroštva drugim fizičnim in pravnim osebam do skupne višine 860.000.000 eurov.

(2) Posredni uporabniki proračuna in nefinančne družbe, v katerih ima država prevladujoč vpliv, se v letu 2028 lahko zadolžijo in izdajo poroštva drugim fizičnim in pravnim osebam do skupne višine 900.000.000 eurov.

(3) Zadolževanje iz prvega in drugega odstavka tega člena pomeni razliko med vsemi črpanji in odplačili glavnice zadolžitve v koledarskem letu.

(4) Za prevladujoč vpliv se šteje, če je država vsaj 50-odstotni lastnik premoženja družbe oziroma če država izvaja nadzor nad poslovno politiko družbe.

53. člen

(največji mogoč obseg iz naslova zavarovanj pred različnim tveganjem pri mednarodnih gospodarskih poslih in poroštvena kvota za zadolževanje Slovenske izvozne in razvojne banke, d. d.)

(1) V skladu s 5. in 8. členom Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15; v nadaljnjem besedilu: ZZFMGP) se za leto 2027 določa:

1. največji skupni obseg obveznosti družbe iz naslova zavarovanj pred nekomercialnim in srednjeročnim komercialnim tveganjem ter kratkoročnim komercialnim tveganjem, ki se ne tržijo, v višini 2.100.000.000 eurov;

2. obseg poroštev, ki pomeni skupno višino glavnice posojil in izdanih vrednostnih papirjev, za katere bo dala Republika Slovenija poroštva, v višini 350.000.000 eurov.

(2) V skladu s 5. in 8. členom ZZFMGP se za leto 2028 določa:

1. največji mogoč obseg obveznosti družbe iz naslova zavarovanj pred nekomercialnim in srednjeročnim komercialnim tveganjem ter kratkoročnim komercialnim tveganjem, ki se ne tržijo, v višini 2.100.000.000 eurov;

2. obseg poroštev, ki pomeni skupno višino glavnice posojil in izdanih vrednostnih papirjev, za katere bo dala Republika Slovenija poroštva, v višini 350.000.000 eurov.

(3) Poroštvena kvota iz prvega in drugega odstavka tega člena se ne všteva v kvoto iz 50. člena tega zakona.

VI. POGLAVJE

POSEBNE DOLOČBE, POVEZANE S FINANCIRANJEM OBČIN

54. člen
(povprečnina za leti 2027 in 2028)

Povprečnina, ki pripada občinam v skladu z 12. členom Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21, 44/22 – ZVO-2, 17/25, 93/25 – ZNUZJV in 14/26), znaša:

- za proračunsko leto 2027 835,00 eurov in
- za proračunsko leto 2028 835,00 eurov.

55. člen
(sprejemanje občinskih odlokov)

V skladu s 3. točko odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-313/13 z dne 21. marca 2014 se za uporabo prve in tretje alineje 41. člena ter določb VI. poglavja Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84, 32/85 – popr., 33/89, Uradni list RS, št. 24/92 – odl. US, 44/97 – ZSZ, 101/13 – ZDavNepr in 22/14 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZSZ) ter uporabo 218., 218.a, 218.b, 218.c, 218.č in 218.d člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13, 22/14 – odl. US, 19/15, 61/17 – GZ in 66/17 – odl. US) šteje tudi sprejemanje občinskih odlokov v skladu s VI. poglavjem ZSZ.

56. člen
(priprava dveh letnih proračunov)

Ne glede na 13.a člen ZJF lahko župan občinskemu svetu skupaj s predlogom proračuna za naslednje proračunsko leto predloži tudi predlog proračuna za leto, ki temu sledi, tudi zunaj mandatnega obdobja, za katero je bil občinski svet izvoljen.

VII. POGLAVJE
RAZPOLAGANJE S SREDSTVI ZA PLAČE IN PRIPRAVA FINANČNIH NAČRTOV

57. člen
(razpolaganje s sredstvi za plače)

Neposredni in posredni uporabniki morajo izvajati politiko zaposlovanja, sistemiziranja delovnih mest in razporejanja zaposlenih na delovna mesta tako, da s prevzemanjem obveznosti, ki ne pomenijo izvrševanja obveznosti do zaposlenih, kot jih določajo predpisi ali kolektivne pogodbe, ne ustvarjajo primanjkljajev sredstev za stroške dela, to je na postavkah, ki vsebujejo plačne konte.

58. člen
(priprava finančnih načrtov uporabnikov proračuna)

(1) Predlagatelji finančnih načrtov proračuna morajo izvajati naloge iz svoje pristojnosti na način, da ne prekoračijo obsega sredstev stroškov dela, določenega v sprejetih finančnih načrtih, razen kadar gre za prerazporeditev stroškov dela med finančnimi načrti v okviru istega predlagatelja finančnega načrta ali kadar je sprememba posledica prerazporeditve javnega uslužbenca v drug organ ali kadar ta zakon določa drugače.

(2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov in ne glede na obseg financiranja posrednega uporabnika proračuna iz proračuna, mora predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine posrednim uporabnikom proračuna iz svoje pristojnosti posredovati izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov v 15 dneh po objavi tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije. Izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov, ki se pretežno financirajo iz proračuna države, morajo biti usklajena s pretežnim financiranjem posrednega uporabnika in z ministrstvom. V izhodiščih za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov neposredni uporabnik, kot vir financiranja posrednega uporabnika, upošteva obseg nerazporejenih presežkov prihodkov nad odhodki posrednega uporabnika iz naslova izvajanja javne službe.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se izhodišča posrednim uporabnikom, ki se v pretežni meri financirajo iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), posredujejo:

- če je sprejet Dogovor iz prvega odstavka 63. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 in 32/25 – ZZDej-N; v nadaljnjem besedilu: Dogovor), v 15 dneh od sklenitve Dogovora;
- če Dogovor ni sprejet, v 15 dneh od sprejetja uredbe, ki ureja programe storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebne za njegovo izvajanje, in obseg sredstev, vendar najkasneje do konca februarja tekočega leta.

(4) V primeru spremembe obsega sredstev tekočih transferjev v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna mora predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine v 15 dneh od spremembe obsega sredstev tekočih transferjev v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna posrednemu uporabniku proračuna posredovati nova izhodišča, razen če se obseg sredstev tekočih transferjev v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna poveča zaradi prerazporeditve namenskih sredstev EU, vključno s sredstvi slovenske udeležbe.

(5) Predstojnik neposrednega uporabnika državnega proračuna mora pri določitvi obsega sredstev za stroške dela posrednih uporabnikov proračuna iz njegove pristojnosti zagotoviti, da se stroški dela pri posrednih uporabnikih proračuna iz njegove pristojnosti znižajo na način, da se ne preseže skupni obseg sredstev tekočih transferjev, določen v finančnem načrtu posameznega neposrednega uporabnika.

(6) Predstojnik posrednega uporabnika proračuna mora svoj finančni načrt oziroma spremembe finančnega načrta pripraviti v skladu z izhodišči iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena. Finančni načrt posrednega uporabnika proračuna za posamezno proračunsko leto ne sme izkazovati presežka odhodkov nad prihodki, razen če se presežek odhodkov nad prihodki posrednega uporabnika proračuna pokriva s presežki prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Ne glede na prejšnji stavek lahko finančni načrt javnega sklada za posamezno proračunsko leto izkazuje presežek odhodkov nad prihodki do višine načrtovanih investicijskih odhodkov, za katere se v skladu s predpisi, ki urejajo njegovo delovanje, vir financiranja zagotavlja iz namenskega premoženja javnega sklada.

(7) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki državnega proračuna sprejete finančne načrte in programe dela poslati v soglasje pristojnemu ministrstvu najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena.

(8) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki, ki se financirajo iz ZZZS, poslati sprejete finančne načrte in programe dela v soglasje pristojnemu ministrstvu, če je ustanovitelj posrednega uporabnika država, oziroma občinski upravi, če je ustanovitelj občina, in sicer najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma četrtega odstavka tega člena. Posredni

uporabniki, ki se v pretežni meri financirajo iz ZZZS in katerih ustanovitelj je občina, morajo sprejete finančne načrte in programe dela v osmih dneh od sprejetja, v obliki, kot jo na spletni strani objavi ministrstvo, pristojno za zdravje, v seznanitev v strojno berljivem formatu poslati pristojnemu ministrstvu.

(9) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki občinskih proračunov sprejete finančne načrte in programe dela poslati v soglasje občinski upravi najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena.

(10) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki iz sedmega, osmega in devetega odstavka tega člena sprejeta letna poročila poslati v soglasje organu, pristojnemu za izdajo soglasja k njihovem finančnemu načrtu in programu dela. Posredni uporabniki, ki se v pretežni meri financirajo iz ZZZS in katerih ustanovitelj je občina, morajo sprejeta letna poročila v osmih dneh od sprejetja, v obliki, kot jo na spletni strani objavi ministrstvo, pristojno za zdravje, v seznanitev v strojno berljivem formatu poslati pristojnemu ministrstvu.

(11) Uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov, ki niso neposredni uporabniki državnega proračuna, lahko v svojem finančnem načrtu med letom prerazporejajo sredstva na plačne konte iz podskupine kontov »Izdatki za blago in storitve« do višine 2 odstotkov obsega sredstev za stroške dela v sprejetem finančnem načrtu.

(12) Ne glede na določbe zakonov, predpisov in splošnih aktov finančni načrt posrednega uporabnika proračuna sprejme vlada oziroma župan, če ga organ, pristojen za sprejetje finančnega načrta, ni sprejel, ker je bil ta pripravljen v skladu z izhodišči vlade oziroma župana.

(13) Posrednim uporabnikom proračuna, ki jim vlada, pristojno ministrstvo ali občinska uprava v 60 dneh po prejemu finančnega načrta v soglasje to zavrne iz razloga, ker finančni načrt ni bil sprejet v skladu z drugim, tretjim, četrtem, petim oziroma šestim odstavkom tega člena, se po poteku 60-dnevnega roka za pridobitev soglasja zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

(14) Če posredni uporabniki ne pošljejo finančnega načrta in programa dela v soglasje organu, pristojnemu za izdajo soglasja k njegovemu finančnemu načrtu in programu dela, v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka tega člena, se temu posrednemu uporabniku proračuna zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

(15) Ne glede na določbe tega člena neposredni uporabnik državnega proračuna tistim posrednim uporabnikom proračuna občin s področja izobraževanja, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna, izda le soglasje k sistemizaciji delovnih mest v skladu z normativi in standardi, ki veljajo za izvajanje programa osnovnih in glasbenih šol.

59. člen

(finančni načrt ZPIZ in ZZZS)

(1) ZPIZ in ZZZS morata pri pripravi finančnega načrta upoštevati temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo proračuna.

(2) ZPIZ in ZZZS morata svoje finančne načrte, skladne s prejšnjim odstavkom, predložiti v soglasje vladi najpozneje v 30 dneh po objavi proračuna v Uradnem listu Republike Slovenije.

60. člen
(priprava kadrovskih načrtov)

Vsak državni organ, uprava lokalne skupnosti in oseba javnega prava mora ob sprejetju programa dela in finančnega načrta sprejeti tudi kadrovski načrt kot prilogo finančnega načrta, ki mora biti usklajen s finančnim načrtom, ter ga pripraviti v skladu z metodologijo za pripravo in spremljanje izvajanja kadrovskega načrta, ki jo določi vlada v skladu s tretjim odstavkom 20. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 32/25).

61. člen
(prekoračitev obsega sredstev za stroške dela in prerazporejanje sredstev)

(1) Ne glede na prvi odstavek 58. člena tega zakona predlagatelji finančnih načrtov proračuna lahko prekoračijo obseg sredstev stroškov dela, določen v sprejetem finančnem načrtu, tudi za obseg namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ali donacij, prejetih po uveljavitvi proračuna.

(2) Ne glede na enajsti odstavek 58. člena tega zakona uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov, ki niso neposredni uporabniki državnega proračuna, v svojem finančnem načrtu med letom lahko prerazporedijo sredstva na plačne konte v obsegu namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ali donacij, prejetih po potrditvi njihovega finančnega načrta.

62. člen
(inšpekcijski nadzor)

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem 6., 35., 57. in 58. člena tega zakona opravljajo inšpektorji Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna.

VIII. POGLAVJE
USKLAJEVANJE DENARNIH OBVEZNOSTI DRŽAVE

63. člen
(prepoved valorizacije denarnih obveznosti v pogodbah, ki jih za obdobje do enega leta sklepajo pravne osebe javnega sektorja po ZJF)

(1) Denarne obveznosti v pogodbah, ki jih za obdobje do vključno enega leta sklepajo neposredni in posredni uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov ter javni gospodarski zavodi in javna podjetja, katerih ustanovitelj je država ali občina, morajo biti izražene v nominalnem znesku brez valorizacijske klavzule.

(2) Denarne obveznosti v pogodbah, ki jih subjekti iz prejšnjega odstavka sklepajo za daljše obdobje od enega leta, se lahko valorizirajo na način in do višine, kot sta določena s Pravilnikom o načinih valorizacije denarnih obveznosti, ki jih v večletnih pogodbah dogovarjajo pravne osebe javnega sektorja (Uradni list RS, št. 1/04).

IX. POGLAVJE

POSEBNE DOLOČBE

64. člen

(prerazporeditev pravic porabe pri zamenjavi virov financiranja)

Če je pri projektih, za katere so v proračunu načrtovane pravice porabe na integralnih postavkah, vir financiranja med letom nadomeščen z virom iz postavk namenskih sredstev EU, se neporabljene pravice porabe integralnih postavk prerazporedijo na postavko 7640 – Rezerva Republike Slovenije v skladu s 5. točko drugega odstavka 28. člena tega zakona.

65. člen

(finančni instrumenti)

(1) Finančni instrumenti so ukrepi finančnega inženiringa, ki se financirajo oziroma sofinancirajo s sredstvi EU in so, poleg spodbujanja tehnološko razvojnih projektov, namenjeni za uresničevanje enega ali več posameznih ciljev politike. Taki instrumenti imajo obliko kapitalske naložbe ali navideznega lastniškega kapitala, posojil ali poroštev ali drugih instrumentov delitve tveganja in se lahko kombinirajo z nepovratnimi sredstvi.

(2) Prejeta sredstva EU za izvajanje finančnih instrumentov se ne izkazujejo kot prihodek proračuna, temveč se do zaključka izvedbe posameznega finančnega instrumenta izkazujejo samo v bilanci stanja.

(3) Sredstva za izvajanje nalog finančnih instrumentov se upravljavcu finančnih instrumentov dodelijo na način, kot ga določajo Uredba 1060/2021/EU, drugi predpisi EU in predpisi Republike Slovenije.

(4) Sredstva EU za izvajanje finančnih instrumentov se s podračunov za kohezijsko politiko v okviru EZR države prenesejo upravljavcu finančnih instrumentov na podlagi zahtevka za izplačilo, ki ga posredniško telo predloži organu za računovodenje. Sredstva za izvajanje finančnih instrumentov iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja se s podračunov za politiko sklada razvoja podeželja v okviru EZR države prenesejo upravljavcu finančnih instrumentov na podlagi zahtevka za izplačilo.

(5) Posredniško telo mora najmanj tri mesece pred predložitvijo zahtevka za izplačilo organ za računovodenje obvestiti o višini sredstev EU, ki jih bo treba zagotoviti upravljavcu finančnih instrumentov.

(6) Če je za izvajanje finančnih instrumentov, v skladu s predpisi EU treba zagotoviti del državnih sredstev z javnimi prispevki, se ta del državnih sredstev zagotavlja v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, v izkazu prihodkov in odhodkov.

(7) Finančni instrumenti se izvajajo po postopku in na način, kot je za izvajanje finančnega inženiringa določeno v 10.b podpoglavju ZJF in na njegovi podlagi izdanem predpisu.

66. člen

(zagotavljanje sredstev iz proračuna za financiranje povečanih stroškov ZZS)

(1) Iz proračuna se ZZS v letu 2027 zagotovijo sredstva v višini do 380 milijonov eurov, in sicer za stroške:

– zdravil, ki so v skladu s Pravilnikom o razvrščanju zdravil na listo (Uradni list RS, št. 35/13 in 121/23) razvrščena na seznam bolnišničnih zdravil,

- presejalnih in preventivnih programov,
- transplantacij,
- dializ,
- cepiv,
- izvajanja zunajbolnišnične službe nujne medicinske pomoči, službe helikopterske nujne medicinske pomoči in dispečerske službe zdravstva,
- izobraževalne in raziskovalne dejavnosti izvajalcev zdravstvene dejavnosti na terciarni ravni zdravstvene dejavnosti, ki ni financirana iz drugih virov, neposredno iz javnih agencij ali preko njih ali iz drugih oblik (terciar I).

(2) ZZZS izdaja zahtevke za izplačilo sredstev iz proračuna ministrstvu, pristojnemu za zdravje, v naslednjih rokih:

- za december 2026 in prvo četrletje leta 2027 do konca maja 2027,
- za drugo četrletje leta 2027 do konca septembra 2027,
- za tretje četrletje leta 2027 ter oktober in november 2027 do 15. decembra 2027.

(3) Ministrstvo, pristojno za zdravje, izvrši plačilo zahtevka ZZZS v 30 dneh od njegovega prejema.

67. člen

(koeficient uskladitve olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2027)

Koeficient uskladitve olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2027, določen upošteva prvi odstavek 118. člena in drugi odstavek 122. člena ZDoh-2, znaša 1,0415.

68. člen

(prerazporeditev sredstev med izkazi)

(1) Ne glede na tretji odstavek 38. člena ZJF lahko ministrstvo za namen servisiranja javnega dolga samostojno prerazporedi pravice porabe iz računa finančnih terjatev in naložb v račun financiranja v višini manjkajočih pravic porabe za odplačilo glavnice dolga, ki zapadejo v plačilo v letih 2027 in 2028.

(2) Ne glede na tretji odstavek 38. člena ZJF lahko ministrstvo za namen iz tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1 samostojno prerazporedi pravice porabe iz računa finančnih terjatev in naložb v račun prihodkov in odhodkov.

(3) Ne glede na tretji odstavek 38. člena ZJF lahko ministrstvo za namen pribitka k cestnini po ZIUFGT prerazporedi pravice porabe iz računa prihodkov in odhodkov v račun finančnih terjatev in naložb.

69. člen

(predložitev premoženjskih bilanc)

Ne glede na drugi, tretji, četrti in peti odstavek 93. člena ZJF neposredni in posredni uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov premoženjsko bilanco predložijo Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

70. člen

(zagotavljanje sredstev ZPIZ v letih 2027 in 2028)

Ne glede na tretji odstavek 52. člena ZSDH-1 v letih 2027 in 2028 Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., ali njen pravni naslednik nakaže ZPIZ vsako leto znesek v višini 50 odstotkov celotnega vseobsegajočega donosa, kot izhaja iz revidiranih računovodskih izkazov za preteklo poslovno leto, vendar ne manj kot 65 milijonov eurov, in sicer najpozneje do 29. septembra tekočega leta.

71. člen **(način izplačevanja delnega plačila za izgubljeni dohodek)**

Ministrstvo, pristojno za demografijo, družino in socialne zadeve, kot izplačevalec delnega plačila za izgubljeni dohodek iz sedmega odstavka 132. člena Zakona o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 84/23, 112/24 in 44/25) mesečno ZZZS izstavlja zahtevke za povračilo delnega plačila za izgubljeni dohodek, in sicer najkasneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec. ZZZS zahtevke poravnava najkasneje do zadnjega dne v mesecu prejema zahtevka.

X. POGLAVJE **KAZENSKÉ DOLOČBE**

72. člen **(sankcije za prekršek)**

(1) Z globo 2.500 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna države ali občine, če:

- ravna v nasprotju s tretjim odstavkom 35. člena ali s tretjim odstavkom 36. člena tega zakona in ne unovči bančne garancije nemudoma;
- ravna v nasprotju s 57. členom tega zakona in ustvari primanjkljaj na plačnih kontih;
- ne pošlje posrednim uporabnikom proračuna iz svoje pristojnosti izhodišč iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka 58. člena tega zakona;
- pripravi finančni načrt v nasprotju z izhodišči iz drugega, tretjega oziroma četrtega odstavka 58. člena tega zakona;
- ne posreduje finančnega načrta v soglasje pristojnemu ministrstvu oziroma občinski upravi v 45 dneh po poteku roka iz sedmega oziroma devetega odstavka 58. člena tega zakona;
- prerazporedi sredstva na plačne konte v nasprotju s tem zakonom.

(2) Z globo od 300 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba neposrednega uporabnika državnega proračuna, ki v nasprotju s 6. členom tega zakona do 31. januarja 2027 na svojih plačnih kontih in na kontih, na katerih zagotavlja sredstva za stroške dela zaposlenih pri posrednih uporabnikih državnega proračuna, s prerazporeditvami pravic porabe v okviru svojega finančnega načrta ni zagotovila zadostnega obsega pravic porabe za pokritje vseh navedenih obveznosti do konca tekočega leta.

73. člen **(razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika proračuna)**

(1) Vlada oziroma župan po postopku za razrešitev iz krivdnega razloga, razreši odgovorno osebo posrednega uporabnika proračuna, če:

- pripravi finančni načrt v nasprotju z izhodišči iz 58. člena tega zakona;
- ne pošlje finančnega načrta v soglasje pristojnemu ministrstvu oziroma občinski upravi v 30 dneh po poteku roka iz sedmega in devetega odstavka 58. člena tega zakona;

– prerazporedi sredstva na plačne konte v nasprotju s tem zakonom

(2) Predlog za razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika proračuna vladi pošlje pristojno ministrstvo, županu pa občinska uprava.

(3) Če je odgovorna oseba posrednega uporabnika proračuna države ali občine oseba, za razrešitev katere ni pristojna vlada oziroma župan, vlada oziroma župan predlaga razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika organu, pristojnemu za njeno imenovanje.

XI. POGLAVJE PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

74. člen (dokončanje operacij programskega obdobja 2014–2020)

Ne glede na 14. člen, tretji odstavek 16. člena ter 17., 18., 19. in 65. člen tega zakona se operacije, ki se izvajajo v okviru evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2014–2020, končajo po predpisih, veljavnih v času izvajanja operacij programskega obdobja 2014–2020.

75. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2026 in 2027 (Uradni list RS, št. 95/25 in 112/25 – ZJF-K) v delu, ki se nanaša na leto 2027.

76. člen (začetek veljavnosti in uporabe)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2027, razen 58. in 67. člena tega zakona, ki se začneta uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

V 1. členu se našteva vsebine, ki jih je potrebno urediti v tem zakonu in so povezane s pripravo in z izvrševanjem proračuna za leti 2027 in 2028.

K 2. členu:

S predlaganim členom se podrobneje opredeljuje pomen izrazov, ki so zajeti v vsebino predlaganega zakona in so doslej predmet urejanja v Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2026 in 2027 (Uradni list RS, št. 95/25 in 112/25 – ZJF-K; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2627). V primerjavi z veljavnim zakonom se v 24. točki kot organ upravljanja pripozna tudi tistega nepsorednega uporabnika, ki je pristojen za področje socialnega sklada za podnebje.

K 3. členu:

Predlog tega člena določa sestavo proračuna kot akta države s katerim se določa globalni obseg prihodkov in pravic proračunske porabe po ekonomskih in programskih namenih, po proračunskih uporabnikih ter njegova notranja struktura. Glede na vsebinski pogled na proračun so glavni trije sestavni deli proračuna, kot jih določa ta člen, to je splošni del proračuna, posebni del proračuna in načrt razvojnih programov. Prvi odstavek tega člena določa, da so v splošnem delu proračuna prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni konta, ter določa, da se v bilanci prihodkov in odhodkov poleg prihodkov in odhodkov navedenih v 11. členu Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25; v nadaljnjem besedilu: ZJF), izkazujejo tudi prihodki, ki zajemajo namenska sredstva EU in odhodki, ki zajemajo plačila sredstev v proračun EU ali povedano drugače – na strani prihodkov se v bilanci prihodkov in odhodkov izkazujejo tekoči prihodki, ki jih sestavljajo davčni in nedavčni prihodki, kapitalski prihodki, prejete donacije, namenska sredstva EU ter transferni prihodki iz drugih blagajn javnega financiranja, na strani odhodkov pa tekoči transferi, investicijski odhodki, investicijski transferi ter vplačila v proračun EU. Splošni del proračuna, poleg bilance prihodkov in odhodkov, vključuje tudi račun finančnih terjatev in naložb in račun financiranja.

Posebni del proračuna prikazuje vsebino pravic proračunske porabe po politikah, glavnih programih in programih.

Tretji del proračunske dokumentacije je načrt razvojnih programov, ki ga sestavljajo večletni načrti razvojnih programov neposrednih uporabnikov. Načrt razvojnih programov prikazuje načrtovane izdatke po skupinah projektov (ki so sestavljene iz projektov), projektih in ukrepih ter vire financiranja. Gre torej za poseben prikaz načrta razvojnih programov, ki prikazuje načrtovane izdatke za investicije iz javnofinančnih virov za naslednja štiri leta.

K 4. členu:

Spreminjanje institucionalne strukture proračuna zaradi ustanovitve novih državnih organov na izvedbeni ravni povzroči veliko težav. Določba onemogoča financiranje novega državnega organa neposredno iz državnega proračuna. S tem določilom je spoštovano načelo namenske porabe proračunskih sredstev, ki določa, da se sredstva proračuna lahko porabijo samo za namen, določen v proračunu. Iz navedenega razloga se lahko nov državni organ, ki se ustanovi po sprejemu proračuna, vključi v proračun kot neposredni uporabnik šele z rebalansom proračuna ali s spremembami proračuna naslednjega leta. Delovanje novoustanovljenega državnega organa se do takrat financira iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki je predlagal njegovo ustanovitev. Dokler nov neposredni uporabnik ne pridobi svojega samostojnega finančnega načrta mu mora neposredni uporabnik, ki je njegov začasni financer, odstopiti del sredstev. S posebnim pooblastilom mu mora določiti tudi s kakšnim obsegom pravic porabe in na katerih proračunskih postavkah lahko ta razpolaga, pred tem pa mora odločitev o tem sprejeti vlada.

K 5. členu:

Predlagani člen določa splošna pravila izvrševanja proračuna. Predvsem zaradi večje jasnosti je določeno, da se v tekočem letu izvršuje proračun tekočega leta. Proračun se izvršuje na nivoju proračunske vrstice,

ki je postavka-konto, katera pa skladno s predpisanim kontnim načrtom določa ekonomski namen izdatkov postavke in je skupaj z ukrepom oziroma projektom temeljna enota za izvrševanje proračuna. Četrty odstavek izrecno določa, da morata biti posebni del proračuna in načrt razvojnih programov v tekočem letu usklajena, hkrati pa določa, da je mogoča izjema, kadar predlagani zakon to določa. Predlagani zakon to določa v tretjem odstavku 31. člena, kjer je določeno, da je neusklajenost med veljavnim proračunom in veljavnim NPR dopustna v tistih primerih, kjer se projekti oziroma ukrepi financirajo z namenskimi prejemki. Predlagani člen v petem odstavku, ministrstvu, pristojnemu za finance, podeljuje pooblastilo, da ob neusklajenosti lahko omeji izvrševanje proračuna posameznemu proračunskemu uporabniku.

K 6. členu:

S predlaganim členom se določa, da mora neposredni uporabnik najkasneje do 31. januarja 2027 s prerazporeditvami v svojem finančnem načrtu zagotoviti zadosten obseg sredstev za stroške dela, ki zajemajo tako stroške dela zaposlenih pri neposrednem uporabniku kot tudi pri posrednih uporabnikih proračuna, ki sodijo v pristojnost njegovega financiranja.

K 7. členu:

Predlagani člen določa status nekaterih prihodkov proračuna, ki jih je potrebno obravnavati nekoliko drugače kot večino prihodkov proračuna. Določba jasno opredeljuje, katere vrste prihodkov oziroma prilivov se obravnava na drugačen način kot ostale in tudi pojasnjuje kako.

K 8. členu:

V predlaganem členu so določene izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov. Določeno je, da se samo na kontih bilance stanja izkazujejo spremembe, nastale pri upravljanju državnega in občinskega dolga, prevzem dolga, konverzije terjatev v kapitalsko naložbo, odpis dolga ali terjatev, naložbe prostih denarnih sredstev na računih pravnih oseb, določenih v 61. členu ZJF, in naložb denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR) države oziroma občine v centralno banko, banke in hranilnice, naložbe EZR države v državne zakladnice držav ekonomske in monetarne unije in nakupi zakladnih menic, neodplačne pridobitve ali odtujitve nepremičnega in premičnega premoženja, povečanja oziroma zmanjšanja osnovnega kapitala v pravnih osebah zasebnega prava s stvarnim vložkom, povečanja oziroma zmanjšanja namenskega premoženja v pravnih osebah javnega prava s stvarnim vložkom, vloge v sistemu EZR države oziroma občine, založena sredstva za izvrševanje plačilnih transakcij s plačilnimi karticami, kar ponudnik plačilnih storitev izvaja na podlagi drugega odstavka 5. člena Zakona o plačilnih in javnofinančnih storitvah (Uradni list RS, št. 85/25) in prvega odstavka 5. člena Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr., 102/20, 113/24 in 17/25 – ZPPDFT-2B), začasno založena sredstva znotraj istega leta za plačevanje obveznosti iz sklada za okrevanje in odpornost, začasno zalaganje sredstev za zagotavljanje kratkoročne likvidnosti v primerih, če odhodki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ) presegajo prihodke od prispevkov za obvezno zavarovanje znotraj istega leta.

Hkrati se s tem členom določa podlaga, da se prejemki in izdatki, ki nastanejo z zavarovanjem kreditnih tveganj in so torejčasne narave evidentirajo zgolj kot terjatve in obveznosti iz naslova prejetih in danih varščin, ni pa jih potrebno evidentirati kot prihodkov in odhodkov proračuna. Nekateri poslovni dogodki se, glede na svojo naravo, morajo evidentirati le preko kontov stanja in imajo vpliv samo na sredstva, ki so prikazana v aktivni bilanci stanja ter na obveznosti do virov sredstev, ki so prikazane v pasivi bilanci stanja. Doslej so te izjeme delno določene v ZJF, nekatere pa v letnem zakonu o izvrševanju proračuna.

Predlagani tretji odstavek opredeljuje, da se prejemki in izdatki povezani z denarnim pokritjem, iz naslova posojanja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, ki se izvajajo v skladu z 83. členom ZJF, izkazujejo samo v bilanci stanja. Gre namreč za kratkoročne posle ki se sklepajo za obdobja krajša od enega meseca. Zaradi kratkoročne narave teh poslov se prejemki iz naslova denarnega pokritja za posojene lastne dolžniške vrednostne papirje ter izdatki iz naslova vračila denarnega pokritja proti vračilu posojenega vrednostnega papirja izkazujejo samo v bilanci stanja. V primeru, da pride do neporavnave in vrednostni papir v pogodbeno določenem roku ni vrnjen v skladu s pogodbenimi določili, pomeni, da je ta vrednostni papir izdan, torej je iz naslova tega vrednostnega papirja realizirana zadolžitev. V takšnem primeru se denarno pokritje za posojen vrednostni papir ne vrne in v znesku, ki je enak nominalni vrednosti posojenega in nevrnjenega vrednostnega papirja, predstavlja vir za kupnino iz naslova zadolžitve za ta vrednostni papir.

Drugače povedano to pomeni, da se v primeru, če se vrednostni papir ne vrne, to obravnava kot zadolžitev države.

S predlaganim členom, se določa tudi, da se tisti prejemki in izdatki, ki nastanejo pri poslih, povezanih z uravnavanjem obrestnih tveganj dolga državnega proračuna (podlaga za te posle je določena v 82. členu ZJF) in se odražajo v spremenjenih obrestnih merah novih tovrstnih poslov, lahko evidentirajo le na kontih bilance stanja. Takšen način evidentiranja je možen le v primeru, če je poravnava izvedena brez denarnega toka. V skladu z navedeno izjemo se spremembe, ki nastanejo pri navedenih poslih, ne izkažejo v izkazu prihodkov in odhodkov ob sklenitvi poslov, temveč se bodo odrazile v obliki spremembe obrestnih učinkov v prihodnosti.

S petim odstavkom predlaganega člena je določena tudi dodana pravna podlaga, po kateri bodo lahko občine, na enak način kot država, posamezne poslovne dogodke evidentirale zgolj v bilanci stanja.

Predlagani šesti odstavek natančneje opredeljuje izkazovanje obresti iz naslova poslov povezanih z uravnavanjem obrestnega tveganja. Pri navedenih poslih se dejansko plačuje le razlika med obrestmi, ki jih država dolguje ali obratno. Glede na to, da se tako prihodki kot odhodki izkazujejo v polnem znesku brez poračunavanja, se dejansko vrednost plačila v breme proračuna zagotovi tako, da se odhodki izkazujejo v breme proračunske postavke za obresti, prihodki pa ko t vračilo na takšno postavko.

K 9. členu:

V proračun države se stekajo tudi sredstva povračil, ki so namenjena kritju potnih stroškov predsedstva in delegacij ter sestankov v okviru Evropskega sveta in Sveta EU. S predlagano določbo se omogoča povračila potnih stroškov uporabnikom proračuna poleg tega pa tudi tistim institucionalnim enotam, ki sodijo v pristojnost proračunskih uporabnikov in za katere lahko Republika Slovenija prejme povračilo stroškov. Ker pa se navedena povračila s strani institucij EU izvajajo pavšalno in ne po konkretno izvedenih sestankih, je treba določiti, da se tudi povračila uporabnikom proračuna izvedejo zgolj do višine prejetih sredstev posameznega leta.

K 10. členu:

Ta člen omogoča vladi, da lahko na predlog ministrstva, ki je pripravljen na predlog neposrednega uporabnika, med letom odpira nove integralne postavke, na katerih se pravice porabe zagotavljajo s prerazporeditvami. Z navedeno ureditvijo se vladi omogoča, da med letom lahko odpira integralne proračunske postavke, v kolikor se izkaže, da je to vsebinsko utemeljeno. Proračunska postavka nosi ključne informacije programskega proračuna, kar med drugim pomeni, da se s tem omogoči pravilno evidentiranje obveznosti na proračunski postavki, ki se vsebinsko pravilno umesti v ustrezen podprogram.

Nadalje ta člen omogoča ministrstvu, pristojnemu za finance, da lahko na podlagi vplačanega namenskega prihodka na predlog neposrednega uporabnika med letom odpira nove namenske postavke. Določba omogoča, da lahko ministrstvo za izvajanje projektov skupnih evropskih politik na predlog neposrednega uporabnika med letom odpre nove postavke ter določi način zagotavljanja pravic porabe na njih. Poleg tega je mogoče odpiranje novih proračunskih postavk tudi za namenska sredstva finančnih mehanizmov, ki so v skladu z 22. točko drugega odstavka 2. člena predloga tega zakona prihodki pridobljeni na podlagi sklenjenih mednarodnih pogodb med Republiko Slovenijo in državami, ki niso članice EU. Pravice porabe na navedenih postavkah se zagotovijo s prerazporeditvami.

K 11. členu:

S predlaganim členom so določeni ukrepi, ki jih uporabi vlada za uravnoteženje proračuna v primeru, da se med proračunskim letom, zaradi nastanka novih obveznosti ali spremenjenih gospodarskih gibanj, povečajo izdatki ali zmanjšajo prejemki proračuna, kar ima za posledice drugačne proračunske prihodke od načrtovanih. V primeru nižjih prihodkov od načrtovanih ali višjih izdatkov od načrtovanih je potrebno ukrepati hitro in učinkovito ter doseči uravnoteženje proračuna. Ukrepi proporcionalnega zmanjšanja pravic porabe se nanaša le na proračunske postavke tipa 1 iz katerih pa so po predlaganem zakonu izvzeti stroški dela.

K 12. členu:

Ta člen podeljuje vladi pooblastilo, da v zakonsko določenih primerih odloči, da se obveznosti poravnajo ne glede na to, če pravice porabe na postavkah niso zagotovljene. Odločitev o tem sprejme vlada. Člen taksativno navaja področja, kjer je nujno, da se obveznosti plačajo, čeprav v proračunu za te namene niso zagotovljene pravice porabe v zadostnem obsegu. Glede na to, da v okviru določenega obsega izdatkov ni dopustno prekoračiti, predlagana določba zahteva, da se pravice porabe zagotovijo s prerazporeditvami. Izjema je določena zgolj za postavke na glavnem programu 2302 – Posebna proračunska rezerva in programi pomoči v primerih nesreč in na postavkah, iz katerih se financirajo ukrepi odprave posledic po večji naravni nesreči in je zanje država prejela finančno pomoč iz sredstev Solidarnostnega sklada EU. V primeru, če na teh postavkah obveznosti presegajo načrtovane pravice porabe, zagotovljene v proračunu se omogoča, da se v skladu z 12. členom Zakona o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. Uradni list RS, št. 24/25; v nadaljnjem besedilu: ZFisP) država lahko dodatno zadolži. Ob upoštevanju navedenega, se v tretjem odstavku določa tudi, da je dodatno zadolževanje dopustno le v obsegu, ki je skladen s Srednjeročnim fiskalno-strukturnim načrtom Republike Slovenije.

K 13. členu:

V predlaganem členu je določeno pravilo, da lahko za tehnično izvedbo izplačil iz proračuna, proračun (v smislu blagajne javnega financiranja) in neposredni uporabniki izplačujejo sredstva za plačilo svojih obveznosti še prva dva delovna dneva v januarju leta 2027 oziroma 2028.

Nadalje se v predlaganem členu določa tudi, da se sredstva nadzornika Finančne uprave RS, razporejena s podračunov 845 in 846, prva dva delovna dneva v januarju naslednjega leta obravnava kot prihodek preteklega proračunskega leta. Posebna obravnava podračunov 846 in 845 pomeni ureditev prehodnih podračunov nadzornika Finančne uprave RS v primerih, kjer gre za več prejemnikov sredstev in kjer praznitve po vnaprej določenem odstotnem delilniku niso možne. Takih prehodnih podračunov je v Finančni upravi RS trenutno 21. Predlagana ureditev zagotavlja tudi, da bodo javnofinančni prihodki, pobrani zadnji delovni dan v letu, pravilno in usklajeno evidentirani tako v poslovnih knjigah nadzornika Finančne uprave RS kot tudi pri prejemnikih sredstev, ki so praviloma štiri blagajne javnega financiranja.

K 14. členu:

S predlaganim členom se določa pristojnost organa upravljanja in organa za potrjevanje. V skladu s predlaganim členom ima organ upravljanja poleg vseh pristojnosti določenih v evropskih predpisih EU, tudi pristojnost za nadzor nad upravljanjem in izvajanjem programov sofinanciranih s sredstvi kohezijske politike, organ za potrjevanje pa je poleg pristojnosti, ki mu jih podeljujejo evropski predpisi, pristojen tudi za spremljanje in nadzor nad vračili sredstev kohezijske politike.

Nadalje se s predlaganim členom določa tudi pristojnosti organa za računovodenje.

K 15. členu:

V predlaganem členu se za potrebe zakona pojasnjuje, katera so sredstva kohezijske politike.

Po predlagani določbi je to seštevek sredstev, ki jih država prejme iz proračuna EU za izvajanje kohezijske politike. Nadalje se s predlaganim členom opredeljuje tudi, da se prihodki, ki jih država prejme iz proračuna EU pridobivajo kot povračila za predhodno plačane upravičene izdatke iz proračuna.

K 16. členu:

S prvim odstavkom predlaganega člena se določa, da se izplačilo iz proračuna izvrši na podlagi zahtevka za izplačilo, ki je pripravljen na podlagi računa ali druge enakovredne knjigovodske listine in druge dokumentacije, ki je bila zahtevana za pridobitev sredstev kohezijske politike. Iz drugega odstavka 20. člena Uredba o izvajanju uredb (EU) in (Euratom) na področju odpravljanja materialne prikrajšanosti v programskem obdobju 2021–2027 (Uradni list RS, št. 117/23) izhaja, da morajo biti administrativna preverjanja izvedena pred izplačilom iz proračuna, razen v primerih, ko je to drugače določeno s predpisi s področja izvrševanja proračuna. Skladno z navedenim se predlaga, izjema za stroške dela in stroške službenih poti pri operacijah neposrednega uporabnika, ki je v vlogi upravičenca, ki predstavljajo izjemo pri izvedbi administrativnih preverjanj.

V drugem odstavku predlaganega člena je določena izjema, ki jo predlagani odstavek veže na že uveljavljeno izjemo, določeno v 2. točki prvega odstavka 33. člena predloga tega zakona, po kateri so dopustna predplačila do višine 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu. Ker predlagani odstavek določa še dodaten pogoj, po katerem se mora upravičenec do sredstev kohezijske politike zavezati, da bo zahtevke za izplačilo, ki vsebuje dokazila o porabi predhodno izplačanih sredstev, posredoval najkasneje v 180 po prejemu sredstev, pa to pomeni, da se bodo sredstva iz državnega proračuna izplačevala zgolj v obsegu kot je v prihodnjih šestih mesecih dejansko potreben za izvajanje dejavnosti, programa ali projekta. To pomeni tudi, da obstaja velika verjetnost, da se bodo predplačila iz proračuna izplačevala v manjših obsegih od dopustnih 30 odstotkov, ob zavedanju, da bo tudi zahtevkov po predplačilih več in v nižjih zneskih. Pri tem ne sme biti sporno, da lahko upravičenec predplačilo v okviru večkrat posredovanih zahtevkov za izplačilo, predplačila koristi do zaključka projekta pod pogojem, da vsakokratno izplačilo predplačila ne preseže 30% izplačil predvideni pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov. Upravičenec mora v predvidenih rokih posredovati dokazila o plačilu izdatkov.

V predlaganem tretjem odstavku je prav tako dopustna izjema od zahteve, določene v prvem odstavku predlaganega člena. Pri predlagani izjemi ne gre za predplačila, pač pa zgolj za možnost, da se sredstva iz proračuna izplačajo en dan prej, preden upravičencu do sredstev kohezijske politike obveznost zapade v plačilo. V tem primeru se od upravičenca zahteva, da mora dokazila o plačilu posredovati posredniškemu organu najkasneje v osmih dneh po prejemu sredstev iz proračuna. Posledično to pomeni, da bo mogoče povračilo iz proračuna EU zahtevati najkasneje v 14 dneh po izplačilu iz državnega proračuna, posrednim proračunskim uporabnikom in nosilcem javnih pooblastil pa bo poslovanje bistveno olajšano. Predlagani odstavek se od trenutno veljavnega razlikuje zgolj po tem, da je kot upravičenec do uporabe predlaganega instituta tudi zasebni zavod.

Četrti odstavek določa neke vrste sankcijo, če upravičenec v rokih, določenih v prejšnjih odstavkih, ne predloži dokazila o plačilu izvajalcu. V tem primeru se upravičencu nadaljnja izplačila s postavk kohezijske politike zadržijo do predložitve plačanega računa ali druge zahtevane enakovredne knjigovodske listine.

V petem odstavku se povzema enaka ureditev kot je v tovrstnih primerih določena v drugem odstavku 33. člena tega zakona.

K 17. členu:

S predlaganim členom se določajo obvezna ravnanja organa upravljanja, posredniškega organa oziroma organa za potrjevanje v primeru, kadar se ugotovi neupravičeno porabo sredstev kohezijske politike.

Predlagani člen v prvem odstavku določa, da mora posredniški organ oziroma organ za potrjevanje najkasneje v 15 dneh zahtevati plačilo od upravičenca oziroma posredniškega organa. Kadar se neupravičena poraba sredstev kohezijske politike ugotovi pri posredniškem organu, ki je v vlogi upravičenca, pa terjatev vzpostavi organ za potrjevanje samostojno ali na zahtevo organa za upravljanje. Ker se neupravičena poraba sredstev kohezijske politike lahko ugotovi tudi zaradi pomanjkljivega delovanja sistema pri organu upravljanja, posredniškemu organu ali izvajalskemu organu, se s četrtem odstavkom predlaganega člena določa tudi način vračila, in sicer tako, da bo moral neposredni uporabnik pri katerem je neupravičena poraba sredstev evropske kohezijske politike nastala, pravice porabe zagotoviti v svojem finančnem načrtu na enak način, kot jih zagotavlja v primeru, ko plačilo zahteva sodna ali upravna odločba oziroma poravnava.

K 18. členu:

V predlaganem členu se podrobneje ureja pristojnost organa upravljanja. Pristojnosti organa upravljanja so, v primerjavi s staro finančno perspektivo, bistveno večje, saj mu zakon omogoča ukrepanje tudi v primeru, če se ugotovi, da posredniški organ ne izvaja kohezijske politike v skladu z izvedbenim načrtom operativnega programa ali če posredniški organ v določenem roku ne izvede popravilnih ukrepov, ki mu jih je naložil organ upravljanja ali če posredniški organ ne zahteva vračila neupravičeno porabljenih sredstev

od upravičenca. Posledično to pomeni, da lahko organ upravljanja, v primeru, če posredniški organ navedene nepravilnosti ne bo odpravil, zahteva, da ministrstvo začasno zadrži izplačila na posameznih postavkah kohezijske politike.

K 19. členu:

S predlaganim členom se določa, da organ upravljanja, v primeru, če posredniški organ 15 dni pred iztekom obdobja, za katerega so zadržana izplačila, ne ravna skladno z zahtevami organa upravljanja, ta predlaga vladi, da odloči o prerazporeditvah pravic porabe s postavk kohezijske politike v okviru sprejetega operativnega programa. O nameravanem predlogu za prerazporeditev pravic porabe mora organ upravljanja predhodno obvestiti tisti posredniški organ, pri katerem se pravice porabe na postavkah kohezijske politike zmanjšujejo. Po opravljeni prerazporeditvi pravic porabe organ upravljanja spremeni izvedbeni načrt v obsegu izvedene prerazporeditve.

K 20. členu:

S predlaganim členom se določa, da se pravila o porabi sredstev kohezijske politike uporabljajo tudi na področju sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim.

K 21. členu:

Proračunsko načelo celovitega pokrivanja zahteva, da vsi prejemki služijo pokrivanju vseh izdatkov. V nasprotju z omenjenim načelom namenski prejemki omogočajo, da določeni prejemki pokrivajo natančno določene izdatke, s čimer si različni uporabniki poslužajo zagotoviti stalen vir sredstev za financiranje nalog iz njihove pristojnosti. Prejemki (to je viri financiranja) in nameni porabe, ki imajo status namenskih izdatkov, so določeni v ZJF in tem zakonu. 21. člen predlaganega zakona taksativno našteva namenske prihodke proračuna za leti 2027 in 2028, ki imajo praviloma temelj že v materialnih zakonih in za katere je bilo pri pripravi predloga proračuna podana zadostna utemeljitev za dodelitev namenskega statusa, ker morajo služiti financiranju točno določenih odhodkov oziroma izdatkov. Poseben pravni položaj zakon določa tudi za namenska sredstva iz EU za izvajanje skupne evropske politike.

V letu 2017 se je dotedanja ureditev prvič dopolnila s posebnimi pravili glede prevzemanja obveznosti, ki se financirajo z namenskimi prihodki. Enako kot v preteklih letih se predlagana ureditev, v primerjavi z ZJF, razlikuje po tem, da je treba v proračunu naslednjega leta načrtovati tako neporabljena sredstva preteklega leta kot tudi pričakovane prilive namenskih sredstev.

Razlog za spremembo ureditve povezane z namenskimi sredstvi je v tem, da se z ZFisP omejuje obseg izdatkov državnega proračuna in občinskih proračunov na način, da se v odloku za pripravo okvira proračunov sektorja države določa fiksni znesek vseh izdatkov državnega proračuna in občinskih proračunov. Navedeno pomeni, da se kljub večjim prejemkom na posameznem področju obsega izdatkov ne sme prekoračiti, posledično pa tudi to, da pravic porabe na namenskih postavkah med letom ne bo dopustno povečevati. S predlagano ureditvijo se torej preprečuje, da bi se zaradi nenačrtovanega prenosa sredstev iz preteklega leta ali nenačrtovanih prilivov v tekočem letu na namenskih postavkah povečali izdatki, saj bi povečanje izdatkov lahko vodilo v prekoračitev obsega izdatkov, ki jih lahko izkaže državni proračun na podlagi sprejetega odloka, ki ureja okvir za pripravo proračunov sektorja država za določeno obdobje.

Izjema je dopuščena v petem odstavku 21. člena zakona, s katerim je omogočeno, da lahko neposredni uporabniki prevzemajo in plačujejo obveznosti preko načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države na podlagi soglasja vlade, če se s tem ne ogrozi, da bi bil obseg izdatkov, ki je določen za državni proračun v posameznem letu.

K 22. členu:

Pomen namenskih prejemkov po predlaganem členu je enak, kot je pojasnjeno v obrazložitvah prejšnjega člena. Razlika je v tem, da so v prejšnjem členu določeni namenski prihodki, ki se ob upoštevanju vsebine izkazujejo v izkazu prihodkov in odhodkov, predlagani člen pa določa namenskost tistih prejemkov, ki se ob upoštevanju vsebine evidentirajo v račun finančnih terjatev in naložb.

K 23. členu:

Predlagani členi urejajo način prerazporeditev pravic porabe. Osnova za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun za leto izvrševanja. Obseg prerazporeditev pravic porabe se preračunava po neto načelu.

K 24. členu:

Neposredni uporabnik lahko v svojem finančnem načrtu samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe med podprogrami v okviru glavnega programa, pri tem pa skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega programa ne sme presegati 10 odstotkov podprograma tega neposrednega uporabnika. Nadalje sme neposredni uporabnik samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe med glavnimi programi, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje glavnega programa ne sme presegati 5% glavnega programa tega neposrednega uporabnika v sprejetem proračunu.

Ne glede na navedeno v prejšnjem odstavku, neposredni uporabnik ne sme samostojno odločati o prerazporeditvah s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s, na in med postavkami naravne nesreče ter s in na plačne konte, lahko pa med plačnimi konti. S četrtem odstavkom 24. člena tega zakona se določa, da ne glede na omejitve iz prvega, drugega in tretjega odstavka lahko neposredni uporabnik odloča tudi o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotka sprejetega proračuna na plačnih kontih, če prerazporeja pravice porabe s kontov iz podskupine kontov izdatki za blago in storitve. V tem delu je treba še pojasniti, da pa se s predlagano ureditvijo ne omejuje prerazporejanja pravic porabe med postavkami znotraj podprograma.

K 25. členu:

Predlagatelj finančnih načrtov (v nadaljnjem besedilu: PFN) lahko v svojem finančnem načrtu samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe v okviru istega podprograma v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti. Nadalje lahko PFN samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe med podprogrami v okviru glavnega programa ter do 5 odstotkov med glavnimi programi tega predlagatelja. Ne glede na navedeno, pa PFN ne sme samostojno izvajati prerazporeditev s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s, na in med postavkami naravne nesreče, ter s in na plačne konte, lahko pa med plačnimi konti. Navedeno pomeni, da proračunski uporabnik lahko v zgoraj navedenem obsegu samostojno prerazporeja med plačnimi konti integralnih postavk. Tudi za PFN je določena enaka ureditev kot za neposrednega uporabnika proračuna, saj v skladu s predlagano določbo, tudi PFN lahko odloča tudi o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotka sprejetega proračuna na plačnih kontih, če prerazporeja pravice porabe s kontov iz podskupine kontov izdatki za blago in storitve. Enako kot pri neposrednem uporabniku proračuna se tudi v tem členu omejuje, da bi PFN sami prerazporejali pravice na postavke namenskih sredstev EU, na postavke slovenske udeležbe in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, saj je pristojnost za prerazporejanje podeljena vladi.

K 26. členu:

Organ upravljanja - Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je odgovorna za upravljanje operativnega programa za izvajanja evropske kohezijske politike v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja. Krepitev trajnostne gospodarske rasti, konkurenčnosti, sociale in ustvarjanje novih delovnih mest so med ključnimi prednostnimi cilji Slovenije v naslednjem obdobju. Za doseg tega cilja je ključnega pomena učinkovito usklajevanje nacionalnih razvojnih politik in njihovo izvajanje z uporabo razpoložljivih sredstev proračuna Evropske unije v največji mogoči meri, kar pa je mogoče doseči le s pravilnim in strateškim upravljanjem sredstev EU. Organ upravljanja je poleg pristojnosti, ki so določene v uredbi EU, pristojen tako tudi za nadzor nad upravljanjem in izvajanjem programov, ki so sofinancirani s sredstvi kohezijske politike. V skladu z navedenim se s predlaganim zakonom določa več pristojnosti organu upravljanja pri prerazporejanju pravic porabe na področju kohezijske politike izključno z namenom optimizacije in čim bolj učinkovitega črpanja kohezijskih sredstev. Torej za prerazporejanje med postavkami znotraj kohezijske politike, znotraj posamezne finančne perspektive in znotraj posamezne bilance bo odgovoren organ upravljanja. S predlagano določbo se podeljuje tudi pooblastilo Vladi Republike Slovenije, da odloča o prerazporeditvah pravic porabe med različnimi postavkami slovenske udeležbe in med različnimi postavkami namenskih sredstev EU na področju kohezijske politike med različnimi programskimi obdobji.

K 27. členu:

Ministrstvo za finance lahko samostojno in brez omejitev izvaja prerazporeditve znotraj finančnega načrta tega ministrstva in organov v njegovi sestavi, ki so potrebne za plačila obveznosti politike 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi. Na tak način se želi zagotoviti, da lahko Ministrstvo za finance samostojno prerazporeja znotraj svojega finančnega načrta potrebne pravice porabe na postavke za servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in s tem skrbi za nemotena plačila obveznosti iz naslova zadolževanja, kar je potrebno za smotrno upravljanje z javnim dolgom.

Če nastanejo stroški, ker neposredni uporabnik v predpisanem roku ni obvestil Ministrstva za finance o spremembi likvidnostnega načrta, določba pooblašča Ministrstvo za finance, da izvede prerazporeditve pravic porabe iz finančnega načrta pristojnega neposrednega uporabnika na postavko obresti za domače zadolževanje pri Ministrstvu za finance.

K 28. členu:

S predlogom tega zakona se podeljuje pooblastilo vladi, da ne glede na omejitve 24. in 25. člena predloga zakona odloča o prerazporeditvah pravic porabe med podprogrami, glavnimi programi in med politikami v določenem odstotku. Pooblastilo za prerazporejanje pravic porabe s, na in med plačnimi konti integralnih postavk, se vladi podeljuje z drugim odstavkom tega člena.

Prav tako določba podeljuje pooblastilo vladi, da ne glede na omejitve 24., 25. in 26. člena zakona, odloča o prerazporeditvah pravic porabe, ki so taksativno našteje. S predlaganim členom se omogoča vladi prerazporejanje sredstev tudi s postavk v politiki 21 – Pokojninsko varstvo, s postavk v politiki 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in s postavk v politiki 24 – Plačilo v EU. Predlagana ureditev ni sporna tudi po ureditvi fiskalnega pravila, saj se sredstva za pokrivanje teh obveznosti lahko zagotavljajo samo s prerazporeditvami. Letni zakoni o izvrševanju proračuna države so v preteklih letih omogočali za zadevne primere dodatno zadolževanje države, z ZIPRS1718 pa je bilo prvič določeno, da se sredstva lahko zagotovijo samo s prerazporeditvami. Glede na predlagani zakon je treba pravice porabe tudi v zadevnih primerih zagotoviti s prerazporeditvami in ne več z možnostjo dodatnega zadolževanja, zato je odpadel tudi razlog za prepoved prerazporejanja z navedenih postavk.

V tretjem odstavku je izrecno določeno, da za namene, ki so določeni v drugem odstavku tega člena, vlada pri odločanju ne more uporabiti podlage za prerazporeditev pravic porabe določene v prvem odstavku predlaganega člena.

Vlada odloča o prerazporeditvah na predlog ministrstva, pristojnega za finance, ki ga pripravi na predlog predlagatelja finančnega načrta.

Nadalje je v šestem odstavku določeno, da mora tisti neposredni uporabnik, ki izvaja plačila v breme postavk namenskih sredstev EU ali v breme postavk namenskih sredstev finančnih mehanizmov in ne zagotovi črpanja navedenih sredstev zaradi neupravičene porabe sredstev, o tem obvestiti Ministrstvo za finance in predlagati preknjižbo porabe v višini sredstev, ki niso imela kritja v namenskih sredstvih. Preknjižba porabe se mora izvršiti v okviru proračuna tekočega leta in v breme prostih pravic porabe na postavkah, ki niso vezane na namensko porabo.

K 29. členu:

Ta člen določa, da se pravice porabe za realizacijo nacionalnih programov in zakonov ter drugih predpisov, s katerimi je opredeljen obseg sredstev za financiranje posameznih izdatkov proračuna, zagotavljajo v znesku, določenem s proračunom, ne glede na znesek, ki je predviden z nacionalnim programom, zakonom ali drugim predpisom.

K 30. členu:

Ta člen določa največji dovoljeni obseg prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let.

Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu za projekte in ukrepe iz NRP prične s postopkom prevzemanja obveznosti za celotno vrednost projekta ali ukrepa, ki je vključen v veljavni NRP, če so zanj že načrtovane pravice porabe na postavki v sprejetih proračunih.

Neposredni uporabnik lahko prevzema obveznosti v prihodnjih letih v odstotkih, ki jih določa predlog tega zakona in pod pogojem, da ima za te namene načrtovane odhodke v veljavnem NRP. S predlaganim zakon se drugi odstavek zadevnega člena dopolnjuje na način, da se izrecno določa tudi, da sme neposredni uporabnik v letu 2027 prevzemati obveznosti, ki zapadejo v letu 2030 in letih, ki temu letu sledijo, do višine 40% obsega pravic porabe za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2027 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika. Kot izjeme, glede na splošno pravilo o največjem dovoljenem obsegu prevzemanja obveznosti v breme proračunov prihodnjih let, predlog zakona določa, da lahko neposredni uporabnik prevzema obveznosti za pogodbe za dobavo elektrike, telefona, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov, pogodbe za nakup blaga in storitev potrebnih za izvajanje upravnih nalog v upravnih enotah in na diplomatskih predstavništvi in konzulatih, namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov, sredstev donacij ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe ter za pogodbe za investicije v zdravstvu. v obsegu in na način določen s posebnim zakonom. S predlaganim členom se določa tudi, da je dopustno sklepanje pogodb, ki se financirajo iz namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov in sredstev drugih donatorjev ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe tudi prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države. V tem primeru je treba predhodno pridobiti soglasje vlade, hkrati pa ne sme biti prekoračen obseg izdatkov, ki to dopustno, če zaradi tega ne grozi, da bi bil prekoračen obseg izdatkov, ki je določen za državni proračun v posameznem letu. Za pogodbe o najemu, pri katerih lastninska pravica preide oziroma lahko preide iz najemodajalca na najemnika, je potrebno pridobiti soglasje vlade. Neposredni uporabniki občinskih proračunov pa morajo pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje ministrstva za finance.

K 31. členu:

V tem členu je določeno, da neposredni uporabnik vodi evidenco projektov in ukrepov in je v celoti odgovoren za njihovo izvedbo. Določbe člena urejajo spreminjanje veljavnega NRP med proračunskim letom.

Neposredni uporabnik v veljavnem NRP načeloma samostojno spreminja vrednost ukrepov in spreminja veljavno vrednost projektov do 20 % izhodiščne vrednosti projekta. O spremembi vrednosti projekta nad 20 % izhodiščne vrednosti odloča vlada. O uvrstitvi projektov med izvrševanjem proračuna odloča vlada.

Evidenčni projekti se lahko uvrstijo v proračun ali podaljšajo le ob pripravi proračuna, spremembah proračuna ali rebalansa, ne pa tudi med letom. Evidenčni projekt pomeni rezervirane pravice za prevzemanje obveznosti za določen programski namen oziroma za izpolnitev ciljev. Viri (pravice porabe) za financiranje projekta se iz evidenčnega projekta prenesejo na posamični projekt šele, ko je izbran na podlagi razpisov ali drugih instrumentov izbora. Uvrščanje evidenčnih projektov v proračun tekom izvrševanja proračuna je problematično iz več razlogov:

- v teh primerih gre za pomanjkljivo načrtovanje ob sprejemanju proračuna,
- med letom se spreminjajo prednostne naloge,
- povzročijo se neskladnosti pri doseganju dolgoročnih ciljev in strategij, saj prioritetni projekti postanejo nejasni,
- novih projektov ni mogoče vedno zanesljivo finančno oceniti, kar lahko povzroči dodatne stroške, ki niso vključeni v prvotne izračune. Posledično se lahko poveča primanjkljaj ali zmanjša učinkovitost porabe sredstev,
- otežuje pa se tudi nadzor nad tem, kako so sredstva porabljena. To zmanjšuje transparentnost in lahko omogoči neustrezno porabo javnih sredstev ali slabše spremljanje učinkovitosti projektov.

Predlagana določba vsebuje tudi izjemo, po kateri na predlog predlagatelja finančnega načrta uvrsti projekt v veljavni NRP oziroma spremeni vrednost projekta nad 20% izhodiščne vrednosti ministrstvo, pristojno za finance, kadar gre za projekte manjših vrednosti (do 600.000 EUR, pri čemer se šteje vse vire financiranja projekta) oziroma manjšo spremembo izhodiščne vrednosti (do 200.000 EUR, tudi v primerih, če to predstavlja več kot 20% izhodiščne vrednosti).

Dodatni pogoj za spremembe veljavnega NRP je, da je projekt skladen s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev oziroma spremembo projekta v NRP. Ministrstvo za finance na predlog predlagatelja finančnega načrta uvršča tudi ukrepe v veljavni NRP pod pogojem, če so skladni s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev ukrepa v NRP.

Neposredni uporabnik mora do 31. januarja tekočega leta oziroma v 30 dneh po uveljavitvi rebalansa proračuna uskladiti NRP z veljavnim proračunom. Neusklajenost med veljavnim proračunom in veljavnim NRP za tekoče leto je dopustna le v delih, kjer se projekti oziroma ukrepi financirajo z namenskimi prejemki.

O uvrstitvi projektov v veljavni NRP in o spremembah projektov za področje kohezijske politike ali za področje sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim ali za področje skupne kmetijske politike in skupne ribiške politike, odloča organ upravljanja, na predlog predlagatelja finančnega načrta, po predhodni uskladitvi načrta financiranja z ministrstvom, pristojnim za finance.

Proračunski viri v veljavnem NRP se za prihodnja leta lahko povečujejo ali zmanjšujejo znotraj sprejetega NRP v okviru posamezne politike pri posameznem predlagatelju finančnega načrta za posamezno leto, pri čemer povečanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 10 odstotkov sprejetega proračuna tega glavnega programa pri posameznem predlagatelju finančnega načrta za posamezno leto. Sprejeti proračun politike in glavnega programa ne obsega proračunskih virov na namenskih postavkah in postavkah drugih evropskih politik in proračunskih virov na proračunskih postavkah s področja kohezijske politike ali za področje skupne kmetijske politike in skupne ribiške politike, pri katerih se prihodnja leta v veljavnem NRP usklajujejo brez omejitev oziroma znotraj skupne višine sprejetega NRP na teh proračunskih postavkah za posamezno leto.

K 32. členu:

S predlaganim členom se določa, da je plačilni rok za neposredne in posredne uporabnike proračuna države in občin največ 30 dni. Plačilni rok začne teči naslednji dan po tem, ko neposredni uporabnik prejme listino, ki je podlaga za izplačilo. Če zadnji dan roka sovpada z dnem, ki se po zakonu ne dela ali v plačilnem sistemu T2 ni opredeljen kot plačilni dan, se za zadnji dan roka šteje naslednji delovni dan oziroma plačilni dan, v plačilnem sistemu T2.

Ne glede na ureditev, po kateri je plačilni rok za neposredne in posredne uporabnike proračuna države in občin največ 30 dni se omogoča tudi, da se plačilo sredstev investicijskih transferov občinam in posrednim uporabnikom izvrši en dan pred dnevom plačila občine in posrednega proračunskega uporabnika izvajalcu, če občina oziroma posredni proračunski uporabnik predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 15 dni pred dnevom plačila izvajalcu. S predlagano ureditvijo se navedenim entitetam preprečujejo težave pri zagotavljanju likvidnosti.

S predlaganim zakonom se določa pravna podlaga, da se na enak način, torej en dan pred plačilom obveznosti, sredstva zagotavljajo tudi Družbi za opravljanje potniškega prometa (v nadaljnjem besedilu: DUJPP). DUJPP je družba z osnovnim kapitalom 2 mio EUR, ki bo s 1. januarja 2026 prevzela obveznost plačevanja tekočih računov v skupni mesečni višini 25-30 mio EUR, pri čemer lahko en sam račun pomeni tudi 10 ali več milijonsko obveznost. Ustanovitveni kapital družbe zato ne bo omogočal izpolnjevanja obveznosti družbe, le-ta pa ni kreditno sposobna v takšni višini. Navedeno bi pomeni, da v primeru, če določbe v ZIPRS ne bi bilo, DUJPP nima potrebnih sredstev za plačevanje računov. Z dopolnitvijo predloga tega zakona pa bo družba dobila možnost, da prejme sredstev, ki jih mora v skladu z zakonom zagotoviti država, en dan pred rokom plačila pogodbenikom. Brez predlagane določbe bi prišlo do likvidnostnih težav družbe in neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti s strani DUJPP, kar bi pomenilo nezmožnost financiranja dejavnosti za katere je bil DUJPP ustanovljen. Neplačevanje pogodbenih obveznosti lahko pripelje do resnih zapletov v javnem potniškem prometu.

Roki plačil, ki so določeni za državo, veljajo tudi za občine. Pri sklepanju mednarodnih pogodb oziroma nepogodbenih mednarodnih aktov pa se lahko dogovori plačilni rok do 90 dni, prav tako je plačilni rok 90 dni določen tudi za primere, kadar morajo občine zagotoviti vračilo sredstev kohezijske politike, na podlagi izrečenega finančnega popravka.

K 33. členu:

Ta člen določa v katerih primerih in na kakšen način so predplačila dovoljena. Gre za določitev izjeme od ureditve v zakonu, ki ureja javne finance in ki predplačila načeloma prepoveduje. Ne glede na to, da se želi

s to določbo pospešiti predvsem črpanje evropskih sredstev in olajšati izvedbo projektov, ki se financirajo iz sredstev EU ter zagotavljati t.i. zagonska sredstva subjektom, ki že glede na svojo statusno obliko ne razpolagajo z začetnim kapitalom, dogovarjanje o predplačilih ne pomeni pravila. To pa pomeni, da se predplačila po predlagani določbi lahko dogovorijo, kadar prejemnik sredstev ne razpolaga z lastnimi sredstvi, ki bi mu omogočila izvedbo pogodbeno dogovorjenih obveznosti. Pri odločanju o izplačilu predplačila je treba upoštevati, da gre za javna sredstva. Njihovo izplačilo pred nastankom oziroma pred dokazovanjem upravičenih stroškov mora biti zato utemeljeno. Če ima prejemnik zadostna lastna likvidna sredstva, s katerimi lahko v relevantnem obdobju zagotovi financiranje aktivnosti, za katere zahteva predplačilo, ni mogoče brez dodatne obrazložitve šteti, da je predčasno izplačilo javnih sredstev potrebno za izvedbo projekta. Zahteva po izjavi o pomanjkanju zadostnih likvidnih sredstev je zato lahko utemeljena kot mehanizem, s katerim se preverja dejanska potreba po predplačilu in posledično zagotavlja gospodarnejša uporaba javnih sredstev.

Namen takšnega pogoja ni omejevanje pravice prejemnika do sredstev, do katerih je upravičen, temveč določitev pogoja, pod katerim se javna sredstva izplačajo vnaprej. Prejemnik lahko svoje upravičene stroške še vedno uveljavlja v skladu s pravili financiranja, vendar predplačilo kot oblika predčasnega financiranja ni avtomatično upravičeno zgolj zato, ker je zakon predvidel to možnost.

V tem delu je treba pojasniti, da je bistvena razlika med pravico do financiranja projekta in pravico do predčasnega izplačila sredstev. Dejstvo, da je prejemnik upravičen do določenega zneska sofinanciranja, samo po sebi še ne pomeni, da je predčasno izplačilo tega zneska vedno potrebno ali utemeljeno. Predplačilo ima svoj namen: omogočiti izvedbo aktivnosti v okoliščinah, ko prejemnik brez predhodnega prejema sredstev ne bi mogel oziroma bi bistveno težje pravočasno izpolnil svojo obveznost. Navedena omejitev pa ne velja pri dogovarjanju predplačil iz 1., 4. in 8. točke prvega odstavka tega člena.

S 1. točko prvega odstavka tega člena se določa, da je predplačilo mogoče zgolj na podlagi neposredne uporabe predpisov EU. To določilo lahko razumemo zgolj kot pojasnjevalno določbo, saj ni dvoma, da je posamezne predpise EU potrebno implementirati v nacionalno zakonodajo, druge EU predpise pa je potrebno uporabljati neposredno. V primeru uporabe te določbe bo proračunski uporabnik pri izplačilu upošteval zgolj pogoje in pravila evropskega predpisa.

2. točka prvega odstavka nudi možnost predplačil v višini 30% prejetih namenskih sredstev EU. Za sklenitev pogodbe s katero se lahko dogovori predplačilo v višini več kot 100.000 eurov je potrebno še soglasje ministra, pristojnega za finance (šesti odstavek), določba pa taksativno našteva subjekte s katerimi se predplačilo lahko dogovori. Cilj, ki ga predlagana določba zasleduje je omogočiti neprofitnim organizacijam zasebnega ali javnega prava, izvedbo projektov, ki jih, glede na to, da ne razpolagajo z ustreznimi sredstvi, ne bi mogli uresničiti.

3. točka omogoča predplačila do višine 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti, in sicer za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter da je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova, oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter je ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad, javna agencija s področja kulture, samoupravne narodne skupnosti ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu.

Predlog zakona omogoča predplačila tudi na podlagi 4. točke, saj bi ob neupoštevanju zahtev določenih izvajalcev, popolna prepoved predplačil lahko povzročila velike motnje v delovanju sistema javne uprave.

V 5. točki se v zvezi s predplačili, pri katerih se pogodbene obveznosti izvedejo znotraj tekočega leta, omejuje najvišja pogodbena vrednost na 30.000 evrov.

V 6. točki je dodana možnost predplačil javnim zavodom do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada, ki je bil ustanovljen na podlagi Uredbe 2021/241/EU ter Izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo, pri tem pa se predplačilo lahko dogovori samo znotraj proračunskega leta.

S 7. točko se omogočajo predplačila do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje tistih nevladnih organizacij, ki se financirajo iz proračunskega sklada iz 5. in 9. točke prvega odstavka 45. člena tega zakona.

Odgovornost za prevzem rizikov za morebitno neupravičeno koriščenje sredstev je na strani proračunskega uporabnika, ki sklene pogodbo, saj drugi odstavek tega člena določa, da če prejemnik sredstev ne upraviči prejetega predplačila s pogodbeno dogovorjenimi dokazili, se v obsegu danih predplačil znižajo pravice porabe na integralnih postavkah v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, ki je predplačilo dogovoril.

Glede na to, da so predplačila upravičena v primerih, ko se sredstva zagotavljajo v obsegu, ki ga upravičenec do sredstev potrebuje za nemoteno delovanje, se s predlaganim tretjim odstavkom določa, da mora prejemnik sredstev, najkasneje v 180 dneh po prejemu sredstev neposrednemu uporabniku posredovati dokazila o upravičeni porabi. Predlagana ureditev bo enako kot pri namenskih sredstvih EU zagotovila, da se bodo predplačila izplačevala v nižjih obsegih od dopustnega, hkrati pa se na ta način prejemnikom zagotavlja, da imajo sredstva na razpolago skozi celotno obdobje izvajanja sofinanciranega projekta. Pri tem ne sme biti dvoma, da so predplačila dovoljena v celotnem obdobju trajanja projekta, v nobenem primeru pa ne sme obseg predplačil prekoračiti 30% vrednosti predvidenih izplačil.

K 34. členu:

Člen določa pogoje, pod katerimi minister, pristojen za finance, izda soglasje v primeru predplačil osebi zasebnega ali javnega prava, ki je ustanovljena in deluje kot društvo, zavod, zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu ali ustanova, če je predplačilo dogovorjeno v višini nad 100.000 eurov. Kljub temu, da se želi pospešiti črpanje evropskih sredstev je določitev pogojev za pridobitev sredstev smiselna, saj se na ta način preveri upravičenca, hkrati pa ta določba omogoča ministru, pristojnemu za finance, nediskriminatorno odločanje, saj so pogoji za pridobitev soglasja znani vnaprej. Minister bo za pomoč pri pripravi ustreznih dokazil izdal navodila in pri tem upošteval predpise o odpravi administrativnih ovir.

K 35. členu:

S predlaganim členom se določa, da je dogovarjanje o predplačilih možno le izjemoma ob primernem zavarovanju predplačil ter na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega za finance. Predplačila se zagotavljajo kot sofinanciranje v osnovna sredstva, ki jih nabavlja gospodarska družba in so namenjena spodbujanju gospodarstva. Predplačila se gospodarskim družbam zagotovijo le v primeru, če so zavarovana z bančno garancijo na prvi poziv. Gre predvsem za tiste primere, pri katerih država sofinancira gospodarski družbi pridobitev opredmetenega osnovnega sredstva (s sofinanciranjem). Razlog za določitev predplačil za gospodarske družbe je v pomanjkanju različnih surovin, kar se odraža tudi v zamudah pri dobavi opredmetenih osnovnih sredstev. Takšna situacija pa pomeni, da morajo gospodarske družbe opredmeteno osnovno sredstvo praviloma plačati vnaprej, saj jim v nasprotnem primeru sploh ne bo dobavljeno ali pa bi jim bilo dobavljeno po bistveno višji ceni. Zahteva se, da mora biti opredmeteno osnovno sredstvo ne le dobavljeno, temveč v celoti izgotovljeno, kar pomeni, da je dostavljeno, montirano in zagnano, saj je pomen »opravljenе dobave« v primeru opredmetenih osnovnih sredstev dokaj relativen. V skladu z načelom gospodarnosti se je določila ureditev, ki praviloma ne more oškodovati premoženja države, saj je predplačilo zavarovano z bančno garancijo, gospodarskim družbam pa bo pomoč pri spopadanju s krizo na trgu.

K 36. členu:

V izogib težavam, ki jih pri dogovarjanju predplačil z izvajalci (gospodarskimi družbami) zaznavajo posredni uporabniki in predvsem z namenom preprečevanja tveganj za javna sredstva, se s predlaganim členom jasno določa pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da posredni uporabnik proračuna sme v pogodbi o dobavi blaga ali storitve dogovoriti predplačilo. Kot tveganja brez ustreznega zavarovanja se prepoznavajo »poslovna tveganja«, kamor sodi neizpolnitev pogodbe ali zamude pri dobavi ali dobava slabše kakovosti; »finančna tveganja«, kamor sodijo izguba predplačila, povečani stroški izterjave, »kreditno tveganje« pri katerem naročnik v bistvu financira izvajalca brez zagotovil, da bo investicija povrnjena in »pravna tveganja«, kamor sodita dolgotrajni spor in neizterljivost v primeru, če izvajalec konča v insolvenčnem postopku. S predlaganim členom se torej ob enakih zahtevah kot so v prejšnjem členu določajo pogoji, po katerih sme tudi posredni uporabnik proračuna v pogodbi dogovoriti preplačilo. Kot najpomembnejši pogoj se določa uporabo bančne garancije na prvi poziv, pri tem pa mora resorno ministrstvo, ko nadzorni organ, pred izplačilom predplačila preveriti tudi, ali so vsi z zakonom določeni pogoji izpolnjeni.

K 37. členu:

Namen člena je določiti način zagotavljanja pravic porabe za plačilo pravnomočnih sodnih in dokončnih upravnih odločb ter sodnih, upravnih ali izvensodnih poravnav. Omenjeni pravni akti naj se plačajo v breme neposrednega ali posrednega uporabnika, ki ima v ta namen zagotovljene pravice porabe v svojem finančnem načrtu, če to ni mogoče, pa v breme neposrednega uporabnika, v čigar pristojnost spada zadeva, ki je predmet odločbe ali poravnave. Za plačilo teh obveznosti se lahko odpre nova proračunska vrstica, pravice porabe na njej pa se zagotovijo s prerazporeditvami v okviru finančnega načrta uporabnika ali na drugačen način. Z ene postavke se lahko plača tudi več istovrstnih zadev, ki bremenijo uporabnika. S tem želi predlagatelj zakona okrepiti disciplino neposrednih uporabnikov pri prevzemanju obveznosti ali izvajanju njihovih zakonskih nalog saj morajo sredstva za te namene zagotoviti v svojem finančnem načrtu. Po drugi strani se želi stimulirati državne organe k zagovarjanju interesov države pred sodišči ali upravnimi organi, kateri odločajo o zahtevkih, ki imajo posledice za državni proračun, za katere državni organi menijo, da v celoti ali delno niso utemeljeni. Določena je le ena izjema, in sicer za primer nepravilne oziroma nezakonite sodne odločbe. Zaradi zagotovitve nepristranskega sojenja se za ta namen škoda plačuje v breme sredstev državnega odvetništva, ki ima v ta namen v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe, in ne v breme sredstev sodišča.

K 38. členu:

Republika Slovenija je v preteklosti ustanovila posamezne ustanove splošnega pomena. Za delovanje in izvedbo programa dela nekaterih od teh ustanov so v proračunu zagotovljena sredstva. S predlagano določbo je te ustanove mogoče financirati s sklenitvijo neposredne pogodbe. Način zagotavljanja sredstev za delovanje ustanov je v predlaganem členu določen tako, da morajo ustanove za pridobitev sredstev iz proračuna države predložiti ustrezne listine oziroma dokazila, skrbnik pogodbe pa mora vsaj enkrat letno tudi preveriti namensko porabo sredstev z izvirnimi listinami.

K 39. členu:

Glede na to, da fiskalna pravila zavezujejo vse institucionalne enote sektorja država, je treba obseg sredstev za financiranje posrednih uporabnikov proračuna tekoče usklajevati na način, da se posrednim uporabnikom zagotavlja obseg sredstev, ki je potreben za njihovo delovanje, saj ni smiselno, da posredni uporabniki proračuna, ki zgolj upravljajo s premoženjem ustanovitelja ustvarjajo presežke. Po predlaganem členu je zmanjševanje sredstev za financiranje posrednih uporabnikov proračuna dopustno le v primerih, ko pristojni neposredni uporabnik iz razloga kot je npr. nemožnost izvedbe programa dela, precenjeni stroški za izvedbo določenega programa ali drugih utemeljenih razlogov ugotovi, da bi posredni uporabnik proračuna ob koncu leta izkazoval presežek.

K 40. členu:

Neposredni uporabniki proračuna po sklenitvi pogodb prejemajo različne zahteve drugo-pogodbenih strank v povezavi z načinom izplačila sredstev iz proračuna. Poleg navedenega v povezavi z obveznostmi neposrednega uporabnika prihajajo tudi obvestila o različnih obligacijskih poslih, ki jih je upnik sklenil in so povezani z obstojem terjatve, ki jo ima upnik do neposrednega uporabnika in ki neposrednega uporabnika zavezujejo k določenemu ravnanju. Iz navedenega razloga je potrebno natančno spremljanje vseh obvestil, zato je zelo pomembno, da obvestilo o spremembi upnika ali osebe, kateri je obveznost potrebno izpolniti, prejme tudi računovodska služba.

K 41. členu:

Predlagana določba omogoča vladi, da izda uredbe s katerimi podrobneje uredi obveznosti državnih organov in prejemnikov proračunskih sredstev v postopkih načrtovanja in porabe sredstev skupnih evropskih politik.

K 42. členu:

Člen določa vračila namenskih sredstev EU na podračun EZR države, kadar ta sredstva niso porabljena ali so porabljena neupravičeno. Enaka ureditev je predlagana tudi za namenska sredstva finančnih mehanizmov. Neposredni proračunski uporabnik mora pri porabi namenskih sredstev EU ravnati z vso možno skrbnostjo in prevzeti odgovornost za vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih sredstev,

zato predlagani člen določa, da mora neposredni uporabnik v svojem finančnem načrtu pravice porabe za ta namen zagotoviti s prerazporeditvami znotraj svojega finančnega načrta in v primeru, če je za neporabljena namenska sredstva iz EU ali namenska sredstva finančnih mehanizmov odgovoren prejemnik, takoj pristopiti k izterjavi teh sredstev od prejemnika.

K 43. členu:

S predlaganim členom se določajo obvezna ravnanja neposrednih uporabnikov, ki so pristojni za izvajanje projekta oziroma ukrepa iz NOO, kadar se ugotovi neupravičena poraba sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost. Predlagani člen v prvem odstavku določa, da mora neposredni uporabnik, pristojen za izvajanje projekta oziroma ukrepa iz NOO, kadar ta ni odgovoren za neupravičeno porabo navedenih sredstev, od tistih entitet, pri katerih se je neupravičena poraba sredstev ugotovila, najkasneje v 15 dneh zahtevati vračilo neupravičeno porabljenih sredstev v sklad za okrevanje in odpornost. Kadar se neupravičena poraba sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost ugotovi pri neposrednem uporabniku, ki je pristojen za izvajanje projekta oziroma ukrepa iz NOO, mora ta neposredni uporabnik sredstva za vračilo skladu za okrevanje in odpornost zagotoviti znotraj svojega finančnega načrta.

K 44. členu:

Za sklad je bistveno, da je opredeljen kot posebni račun oziroma podračun, na katerem se zbirajo prejemki proračuna za uresničevanje posebnega namena in so zato v tem zakonu opredeljeni kot namenski prejemki in izdatki. Proračunski sklad se ustanovi s posebnim zakonom ali mednarodno pogodbo, saj lahko samo zakon določi izjeme od proračunskega načela, da so vsi prejemki namenjeni pokrivanju vseh izdatkov. Člen identificira proračunske sklade, ki bodo delovali v letu 2027 in 2028. Pri oblikovanju tega člena je Ministrstvo za finance zasledovalo cilj, da se ne odpirajo novi proračunski skladi, saj ti predstavljajo odmik od načela transparentnosti porabe proračunskih sredstev. Pri izločitvi pravic porabe na podračun proračunskega sklada se ne more evidentirati poraba za točno določen namen, ampak je to mogoče šele, ko se izplačujejo sredstva iz podračuna sklada. S tem se slabi transparentnost porabe proračunskih sredstev, saj se pri načrtovanju in pri porabi sredstev za financiranje sklada ne prikazuje pravičen, dejanski namen porabe. Ker se ugotavlja, da se sredstva proračunskih skladov ne porabljajo tekoče se z drugim in tretjim odstavkom zadevnega člena zahteva poročanje o izvrševanju proračunskega sklada v preteklem letu. Na podlagi Poročil o poslovanju proračunskih skladov se bo ugotovila učinkovitost instituta proračunskega sklada, posledično pa se bodo ti izsledki lahko uporabili predvsem za pripravo morebitnih sprememb javnofinančne zakonodaje.

K 45. členu:

S predlaganim členom se izrecno določa, da s sredstvi sklada za okrevanje in odpornost upravlja koordinacijski organ, prav tako pa tudi, da so vir za financiranje sklada za okrevanje in odpornost sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost. V tem delu je treba pojasniti, da so sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost namenski prihodek proračuna v trenutku, ko se zgodi priliv sredstev. To pomeni tudi, da po izločitvi navedenih sredstev v proračunski sklad ni več mogoče navajati, da gre za prihodek sklada za okrevanje in odpornost ampak ta sredstva predstavljajo le vir za njegovo financiranje. Iz razloga, ker se sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost pridobivajo na drugačen način kot kohezijska sredstva (pridobitev sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost je pogojena z izpolnitvijo cilja oziroma mejnika, povračilo kohezijskih sredstev je pogojeno z upravičenimi izdatki), je v predlaganem členu določeno tudi, da se prihodki sklada za okrevanje in odpornost pridobivajo kot povračila za izpolnjene cilje in mejnike. O uporabi sredstev sklada za okrevanje in odpornost bo odločal koordinacijski organ, ki bo pravice porabe razporedil na postavko, ki se bo odprla za posamezno ministrstvo. To pomeni tudi, da bo pristojno ministrstvo samo odredbodajalec.

K 46. členu:

S predlaganim členom se določa najvišji znesek, do katerega je dovoljeno odpisati dolgove, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije, pri tem pa se kot dolžnike do Republike Slovenije šteje tako dolžnike do neposrednih kot tudi do posrednih uporabnikov državnega proračuna. Zadevni člen določa le kvoto, ki je na letni ravni določena za odpise dolgov, kar drugače povedano pomeni, da neposredni oziroma posredni uporabniki sami preverijo pogoje za odpis, ki so določeni v 77. členu ZJF oziroma pogoje, ki so določeni v področnih zakonih, ministrstvo, pristojno za finance pa soglasje izda, če je kvota za odpis še na razpolago.

Ugotavlja se namreč, da vse več zakonov določa pogoje za odpis dolgov, npr. Zakon o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13, 99/13 – ZUPJS-C, 8/16, 61/17 – ZUPŠ, 31/18, 54/22 – ZUPŠ-1 in 122/23), Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ), pri tem pa področni zakoni vežejo odpis na izdano soglasje ministrstva za finance.

K 47. členu:

Člen določa izjemo od obvezne izterjave in določa, da v primerih, ko dolg do posameznega dolžnika ne presega zneska 250 evrov, v obliki prispevka iz skladov na ravni operacije v zadevnem obračunskem letu, dolga ni potrebno izterjati. Predlagani znesek je enak znesku, ki ga kot izjemo od obvezne izterjave določajo davčni predpisi.

Predpisi EU omogočajo državam članicam, da se v utemeljenih primerih lahko odločijo, da ne bodo izvajale postopka izterjave. Ta odločitev se lahko sprejme v primeru, če je skupna vsota že obstoječih in predvidenih stroškov izterjave višja od zneska izterjave oziroma če izterjave ni mogoče izvršiti zaradi plačilne nesposobnosti dolžnika, pri čemer je plačilna nesposobnost ugotovljena in priznana v skladu z nacionalno zakonodajo zadevne države članice.

Glede na to, da je upravljanje s terjatvami zelo pomembno in občutljivo področje, ki je podvrženo natančnemu pregledu in sankcijam, je Komisija s strani držav članic zbrala podatke o stroških izterjav v odnosu do višine dolgov, ki jih je potrebno izterjati. Na podlagi analize podatkov, ki so jih poročale države članice, je bilo ugotovljeno, da so stroški izterjave v nesorazmerju z višino terjatve, če znesek, ki ga je treba izterjati od upravičenca v zvezi s posameznim plačilom, brez obresti ne presega 250 EUR.

Pri presoji upravičenosti takšne zakonske določbe je bilo upoštevano predvsem načelo gospodarne in smotrne porabe proračunskih sredstev. Ni dvomov, da bi, kolikor se možnosti neizterjave ne bi poslužili, to pomenilo, da je RS podvržena strogim pravilom EU in sankcijam za prekrške, ki nastanejo v postopkih upravljanja s terjatvami. Višina finančnih korekcij (vračilo sredstev v proračun EU), ki jo določi Evropska komisija, je odvisna od ugotovljenih nepravilnosti in vrednosti področja, na katerega se kršitev nanaša. Veliko število dolžnikov povečuje tveganje za napake (negativen revizijski certifikat) in s tem za nepotrditev letnih obračunov ter, posledično, za finančne korekcije tudi iz tega naslova.

K 48. členu:

Postopek prodaje finančnega premoženja države, v katerega sodijo tudi terjatve, je vezan na letni program prodaje in soglasje državnega zbora, zato je tak postopek za družbe, pri katerih je potrebno takojšnje ukrepanje, predolg oziroma ga sploh ni mogoče izpeljati. S predlaganim členom se omogoča, da se terjatve do višine 7.000.000 evrov lahko prodajo brez, da bi bile prej vključene v letni program prodaje, pri čemer skupni obseg vseh terjatev posameznega leta, ki ne bodo vključene v letni program prodaje finančnega premoženja države, ne sme presegati 30.000.000 evrov.

Vlada je skladno s tem členom, ki v preteklosti ni določal omejitve zneska za poročanje, državnemu zboru v letu 2021 podala poročilo o prodaji in drugih oblikah razpolaganja s finančnim premoženjem države, ki je vsebovalo zgolj eno prodajo terjatve v stečajnem postopku v višini 171.422,11 evrov. Poročilo za leto 2024 pa je tudi vsebovalo zgolj dve prodaji terjatev v stečajnih postopkih v skupni višini 250.000 evrov. V obeh primerih poročanja državnemu zboru na to temo v okviru odbora za finance ni bilo posebne razprave. V letih 2022 in 2023 ni bilo izvedenih prodaj in drugih oblik razpolaganja s finančnim premoženjem države. Glede na navedeno se s predlaganim členom določa poročanje državnemu zboru samo v primeru, če skupni obseg vseh prodanih terjatev presega 1.000.000 evrov.

Tretji odstavek obstoječega 48. člena se črta, ker je Državni zbor Republike Slovenije v letu 2024 sprejel nov Odlok o strategiji upravljanja naložb države, ki določa, da so izvajalci gospodarske javne službe v energetskih dejavnostih uvrščeni med strateške naložbe države na področju državne infrastrukture in trajnostnih virov energije ali med strateške naložbe na področju gospodarskih javnih služb. Zakon o Slovenskem državnem holdingu v 14. členu določa, da je minimalni delež države v naložbah, ki so s strategijo določene kot strateške naložbe, 50 % in en glas, kar zagotavlja ohranitev kontrolnega deleža države v teh naložbah.

K 49. členu:

Člen določa maksimalen obseg zadolževanja države za financiranje proračuna za leti 2027 in 2028 (presežkov odhodkov nad prihodki, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačilo dolgov v računu financiranja). Pri določitvi obsega možnega zadolževanja so bili upoštevani predvideni odhodki proračuna za naslednji dve leti. Predlagani člen izrecno določa, da se v obseg zadolževanje ne šteje zadolževanje države za potrebe upravljanja njenih dolgov in prevzem dolga.

V zvezi začasno prodajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev je treba pojasniti, da ta instrument ne vpliva na obseg zadolževanja določen v prvem odstavku predlaganega člena. Na podlagi navedenega instrumenta se prejemnik začasno prodanih dolžniških vrednostnih papirjev v pogodbi o takšnem poslu zaveže, da bo še pred dospelostjo vrednostnih papirjev izdajatelju vrednostnega papirja vrnil enako število vrednostnih papirjev iste serije in da bo izdajatelju vrednostnega papirja vrnil vsak znesek obresti ali drug donos, ki ga je prejel iz naslova vrednostnega papirja oziroma bi ga prejel, če bi bil njegov imetnik. S takšno zavezo prodajalec (država) ohranja ekonomsko lastništvo dolžniških vrednostnih papirjev (nasprotna pogodbeni stranka ni upravičena do donosov in vračila glavnice začasno prenesenih dolžniških vrednostnih papirjev). Posli začasne prodaje so uveljavljeni tržni instrumenti financiranja, ki se jih redno poslužujejo finančne institucije (vključno z državnimi zakladnicami).

Tudi pri zadolževanju iz petega odstavka tega člena gre za zadolževanje za poseben namen, t.j. za zadolževanje za izvajanje intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se lahko intervenira z različnimi vrstami poslov, t.j. z nakupom ali prodajo, s posojanjem oziroma začasno prodajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Takšni posli se npr. izvajajo za izboljšanje likvidnosti državnih dolžniških vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu, ki posredno vpliva tudi na pogoje zadolževanja na primarnem trgu. Za izvedbo so potrebna bodisi denarna sredstva za nakup lastnega dolžniškega vrednostnega papirja ali izdaja novih lastnih dolžniških vrednostnih papirjev za (dokončno ali začasno) prodajo ali posojanje le-teh. Pri tem je potrebno upoštevati, da je možnost izvedbe takšnih poslov odvisna od razmer na finančnih trgih in stanja likvidnosti sekundarnega trga v določenem trenutku. Zato izvedbe takšnih poslov ni mogoče načrtovati vnaprej in je ni mogoče vključiti kot proračunsko porabo v proračun države posameznega leta, kar bi omogočilo, da se morebitna potrebna zadolžitve za ta namen izvede v okviru zadolževanja za financiranje proračuna države posameznega leta.

V šestem odstavku je določena pravna podlaga po kateri se sme v računu financiranja načrtovani obseg sprememb denarnih sredstev na računih proračuna povečati, če to omogočajo likvidnostne možnosti proračuna in pod pogojem, da se v tekočem letu za obseg povečane porabe denarnih sredstev na računih proračuna zmanjša obseg zadolžitve iz prvega odstavka tega člena. Predlagana ureditev je smiselna, saj sledi načelu gospodarnosti in učinkovitosti in omogoča, da se država izogne zadolževanju v primerih kadar so razmere na finančnih trgih neugodne.

K 50. členu:

Z navedeno določbo se določa največji možni obseg državnih poroštev (kvota poroštev), ki jih lahko država v letih 2027 in 2028 izda za nove kreditne obveznosti, na podlagi zakonov o poroštvih. Kvota se določi v višini 1 milijarde eurov za leto 2027 in v enaki višini za leto 2028.

Obe načrtovani višini kvote poroštev sta določeni na podlagi še prostih kvot po posameznem sprejetem zakonu o poroštvi države. Trenutno so veljavni trije poroštenji zakoni, ki imajo z zneskom določeno porošteno kvoto, ki je v celoti ali delno prosta:

1. Zakon o stanovanjski jamstveni shemi za mlade (Uradni list RS, št. 54/22; ZSJSM) z letno kvoto 300 milijonov EUR;
2. Zakon o poroštvi Republike Slovenije za obveznosti družbe DARS, d. d., iz naslova kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za financiranje avtocestnih projektov v višini do 392,44 milijona eurov (Uradni list RS, št. 54/22; ZPKFAP) s prosto kvoto 392,44 milijona EUR in
3. Zakon o poroštvi Republike Slovenije za obveznosti družbe 2TDK d.o.o. iz naslova kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za financiranje izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper in za obveznosti družbe DARS d.d. iz naslova kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za financiranje izgradnje dela 3. razvojne osi (Uradni list RS, št. 81/19;

ZPOD2TDK) s prosto kvoto za DARS d.d. 360 milijonov EUR in prosto kvoto za 2TDK d.o.o. 54,50 milijonov EUR.

Kadar leto izdaje poroštev (npr. podpis poroštevne pogodbe) v poroštenih zakonih ni natančno določeno, se izdajo le teh predvidi v obeh proračunskih letih.

K 51. členu:

S predlaganim členom se določa, da se unovčena porošstva praviloma plačajo v breme finančnega načrta ministrstva. V primeru, da ministrstvo nima načrtovanih pravic porabe, jih je treba takoj prerazporediti iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, v katerega delovno področje spada dejavnost, ki jo opravlja dolжник, za katerega je bilo poroštvo izdano.

K 52. členu:

S predlaganim členom se določa, da načrtovani obseg zadolžitvev (pri čemer je zadolževanje iz prvega in drugega odstavka predlaganega člena razlika med vsemi črpanji in odplačili glavnice zadolžitvev v koledarskem letu) za leto 2027 znaša 860.000.000,00 EUR. Za leto 2028 pa se predlaga zadolžitvev v obsegu 900.000.000,00 EUR.

Dolgoročno zadolževanje v letu 2027 in 2028 v večjem obsegu (predvsem kot posledica večjih investicij) načrtujejo:

- 2TDK, d.o.o.: za izvedbo investicije v drugi tir Divača – Koper se v letu 2027 načrtuje črpanje zadolžitve po že sklenjeni kreditni pogodbi pri EIB z dne 8.12.2023 v višini 77 mio EUR ter v obeh letih tudi nova zadolžitvev za investicijo v izgradnjo vzporednega levega tira Divača Koper v skupni višini 252,4 mio EUR, ki bo zavarovana s poroštvom države na podlagi novega zakona o poroštvu;
- elektrodistribucijska podjetja (Elektro Maribor, d.d., Elektro Celje, d.d., Elektro Ljubljana, d.d., Elektro Primorska, d.d. in Elektro Gorenjska, d.d.): v letu 2027 v skupni višini 98 mio EUR in v letu 2028 v višini 99,5 mio EUR;
- ELES, d.o.o.: v letu 2028 načrtuje novo investicijsko zadolževanje v višini 130 mio EUR in koriščenje dolgoročnega revolvinga v višini 30 mio EUR;
- Holding Slovenske elektrarne d.o.o.: za izvedbo investicij v obnovljive vire v letu 2027 v višini 150 mio EUR in prav tako v letu 2028 dodatno v višini 150 mio EUR;
- Luka Koper, d.d.: za financiranje investicij v EU projekte v letu 2027 v višini 10 mio EUR in v letu 2028 za nov investicijski cikel v višini 165 mio EUR;
- DARS d.d.: v letu 2027 le refinanciranje obstoječih zadolžitvev v višini 93,6 mio EUR in v letu 2028 poleg refinanciranja obstoječih zadolžitvev v višini 101 mio EUR še financiranje investicij v višini 165 mio EUR s poroštvom države in 165 mio EUR brez porošstva države;
- Telekom Slovenije, d.d.: v letu 2027 novo investicijsko zadolževanje v višini 60 mio EUR in v letu 2028 v višini 35 mio EUR;
- Slovenske železnice, d. o. o.: v letu 2027 dve novi dolgoročni investicijski zadolžitvi v skupni višini 51,3 mio EUR in v letu 2028 v skupni višini 52,5 mio EUR;
- EKO SKLAD, j.s., Stanovanjski sklad RS, Slovenski regionalno razvojni sklad: v letu 2027 načrtujejo črpanja novih zadolžitvev v skupni višini 60 mio EUR, v letu 2028 pa dodatnih 10 mio EUR.
- dodatno dolgoročno zadolževanje v večjem obsegu v letu 2027 načrtujejo tudi: TEB d.o.o., Pošta Slovenije d.o.o., Savske elektrarne Ljubljana d.o.o., Talum d. d. Kidričevo in SIDG – v skupni višini 70,3 mio EUR, v letu 2028 pa dodatnih 20 mio EUR.

K 53. členu:

Člen ohranja vsebino, ki jo je vseboval tudi do sedaj veljavni zakon o izvrševanju proračuna.

Limit v letih 2027 in 2028 glede na leto 2026 (2.100 mio EUR) ostane nespremenjen, nanaša se na izpostavljenost v zvezi s posli zavarovanja, ki jih SID banka izvaja v imenu in za račun Republike Slovenije. Neto izpostavljenost iz veljavnih zavarovanj in obljub je na dan 31. 7. 2026 znašala 705.718.444 EUR. Izkoriščenost limita na dan 31. 7. 2026 znaša 33,6 %. Ker je večina slovenskih podjetij izrazito izvozno usmerjena, lahko v naslednjih letih pričakujemo nezmanjšani obseg zavarovalnih poslov, ki jih SID banka izvaja v imenu in za račun Republike Slovenije.

Kvota 350 mio EUR je določena za primer, če novo zadolževanje SID banke zaradi morebitne spremembe ZSIRB ne bi bilo možno.

K 54. členu:

V sedmem odstavku 12. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21 in 44/22 – ZVO-2) je določeno, da povprečnino določi Državni zbor Republike Slovenije z zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

K 55. členu:

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: NUSZ) je vsebinsko določeno z določili prve in tretje alineje 41. člena ter določbami VI. poglavja Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 18/84, 32/85 – popr., 33/89, Uradni list RS, št. 24/92 – odl. US, 29/95 – ZPDF, 44/97 – ZSZ, 27/98 – odl. US, 101/13 – ZDavNepr in 22/14 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZSZ), določbami 218. člena, 218.a člena, 218.b člena, 218.c člena, 218.č člena in 218.d člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US, 19/15, 61/17 GZ in 66/17 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZGO-1) in z občinskimi odloki, sprejetimi na podlagi VI. poglavja ZSZ, postopkovno pa je izpeljano z določbami 403. do 406. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19 in 66/19; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2). Z uveljavitvijo Zakona o davku na nepremičnine (Uradni list RS, št. 101/13; v nadaljnjem besedilu: ZDavNepr) so bile zgoraj navedene določbe ZSZ, ZGO-1, ZDavP-2 in občinskih odlokov razveljavljene. Ustavno sodišče je s svojo odločbo, št. U-I-313/13-86 z dne 21. 3. 2014 (Uradni list RS, št. 22/14), s katero je razveljavilo ZDavNepr, med drugim določilo, da se »do drugačne zakonske ureditve obdavčitve nepremičnin [...] uporabljajo predpisi iz prve do pete alineje 33. člena Zakona o davku na nepremičnine«. Zgoraj omenjene določbe ZSZ, ZGO-1, ZDavP-2 in občinskih odlokov so bile do drugačne zakonske ureditve obdavčitve nepremičnin le vrnjene v uporabo, kar onemogoča njihovo kakršnokoli spreminjanje. Uporaba določb občinskih odlokov, ki urejajo NUSZ, ter določb ZDavP-2 se izčrpa v izdaji konkretnih odločb o odmeri NUSZ. Del materialne podlage za izdajo odločb predstavlja tudi uporaba določb ZSZ in ZGO-1, vendar pa se s tem uporaba teh zakonskih določb ne izčrpa. Odmera nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča zgolj na podlagi zakonskih določb ZSZ in ZGO-1 namreč ni mogoča, saj zakonske določbe izrecno napeljujejo na sprejem občinskih odlokov, s katerimi se določijo območja, za katera se nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča odmerja, ter po potrebi uredijo druga vprašanja, glede katerih zakon podeljuje pooblastilo občinam. Uporaba določb ZSZ in ZGO-1 torej izrecno napeljuje na urejanje področja s sprejemanjem ustreznih občinskih odlokov. V kolikor občinam ne bi bilo dovoljeno sprejemanje novih odlokov na podlagi VI. poglavja ZSZ, bi bila uporaba zakonskih določb ZSZ in ZGO-1 v tem delu izvotljena. Ustavno sodišče v svoji odločbi uporabe določb ZSZ in ZGO-1 ni v ničemer omejilo, kar pomeni, da se smejo omenjene določbe neomejeno uporabljati – torej tudi na način, da se občinam dovoli sprejemanje novih občinskih odlokov na podlagi VI. poglavja ZSZ. Predlagana določba je razlagalne narave in zgolj jasno odpravlja morebitne dileme o tem, kaj uporaba določb ZSZ in ZGO-1 glede na njihovo specialno sistemsko ureditev pomeni. V skladu s predlagano določbo smejo občine za namene odmerjanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča sprejeti nove odloke na podlagi VI. poglavja ZSZ (s katerimi se odpravi uporaba prejšnjih, razveljavljenih odlokov), ne smejo pa spreminjati odlokov, ki so bili z ZDavNepr razveljavljeni. Za te namreč kljub jasni pravni podlagi v skladu s predlagano določbo velja, da se kot razveljavljeni smejo zgolj uporabljati, nikakor pa ne smejo biti podvrženi spreminjanju. Iz 90. točke obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča v zvezi z njenim izvrševanjem izhaja: »Da občine v obdobju do uveljavitve z Ustavo usklajene zakonodaje za odmero davka na nepremičnine ne bi ostale brez prihodkov, ki so jih iz naslova davščin na nepremičnine prejemale po prej veljavnih predpisih, je Ustavno sodišče na podlagi drugega odstavka 40. člena ZUstS določilo način izvršitve te odločbe. Določilo je, da se do drugačne zakonske ureditve davka na nepremičnine, uporabljajo predpisi iz prve do pete alineje 33. člena ZDavNepr.«. Ustavno sodišče je nadaljnjo uporabo predpisov, ki so bili z ZDavNepr razveljavljeni, določilo zaradi zagotavljanja nemotenega financiranja občin, ki bi brez take določbe zaradi neustavnega poseganja države v ureditev obdavčitve premoženja, ostale brez sredstev, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje svojih zakonskih in ustavnih dolžnosti. Zaradi posegov države na področje obdavčitve nepremičnin so občine ostale brez instrumenta za prilagajanje ter učinkovito pobiranje sredstev. Občinam se s predlagano določbo jasno omogoča poseganje v sistem odmere NUSZ, saj je to nujno potrebno zaradi morebitnih popravkov domnevnih nezakonitosti obstoječih odlokov, usklajevanja z novimi prostorskimi akti, spodbujanja lokalnega

gospodarstva, zasledovanja prostorske politike občin. Obstoječi sistem, ki temelji na razveljavljenih občinskih odlokih, v številnih občinah ne omogoča ustavnopravno skladne in optimalne odmere NUSZ, zato je nujno potrebno, da se občinam omogoči, da pristopijo k posodobitvi sistema obremenitve nepremičnin z NUSZ. Nasprotno postopanje bi lahko preraslo v resen javnofinančni in razvojni ter tudi pravni problem občin in posledično države. Občina je namreč dolžna skrbeti, da so njene odločitve v skladu z zakonom in ustavo. Pomemben element pravne varnosti občanov ter ustavnosti in zakonitosti ravnanja občine je tudi usklajevanje sprejetih občinskih aktov med seboj ter z zakonskimi določbami. V nasprotnem primeru se lahko ustvarijo ustavno nedopustna neenaka obravnavanja oseb, ki so sicer v enakih oziroma primerljivih položajih. Temeljna dolžnost in pravica občine je sprejemanje občinske prostorske zakonodaje, ki je neposredno povezana s plačevanjem nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. V primeru sprejema novega oziroma popravkov obstoječega občinskega prostorskega načrta mora občina nujno poseči tudi v odlok, sprejet v skladu z določbami VI. poglavja ZSZ.

K 56. členu:

S predlagano določbo se sledi predlogom občin, da je treba dopustiti pripravo dvo-letnih proračunov tudi v volilnih letih. Glede na to, da lahko novo izvoljeni župan takoj po nastopu mandata pristopi k pripravi rebalansa proračuna, predlagana ureditev ne more biti sporna.

K 57. členu:

Člen določa, da morajo neposredni in posredni proračunski uporabniki zaposlovanje in sistemiziranje delovnih mest ter razporejanje oziroma premeščanje zaposlenih izvajati tako, da s tem ne povzročajo primanjkljajev sredstev za stroške dela. Predstojniki morajo zagotavljati izvrševanje obveznosti do zaposlenih, ki temeljijo na zakonih, podzakonskih predpisih in kolektivnih pogodbah, ne smejo pa izvajati zaposlovanja in spreminjanja delovnih mest v sistemizaciji ter premeščati zaposlenih na način, da bi s tem ustvarjali primanjkljaje na postavkah za stroške dela.

K 58. členu:

Predlog člena zavezuje neposredne uporabnike proračuna, da ne prekoračijo obsega sredstev stroškov dela, določenega v svojem sprejetem finančnem načrtu. Predlagani zakon zavezuje predstojnike neposrednih uporabnikov, da pripravijo izhodišča za oblikovanje finančnih načrtov posrednih uporabnikov, prav tako pa tudi, da morajo biti izhodišča za pripravo finančnih načrtov tistih posrednih uporabnikov, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna, usklajena s pretežnim financiranjem in Ministrstvom za finance. Povedano drugače, predlagana določba zavezuje neposredne uporabnike, da vsem posrednim uporabnikom posreduje izhodišča za pripravo finančnih načrtov, izhodišča za posredne uporabnike, ki pa se pretežno financirajo iz proračuna pa morajo biti usklajena tako s pristojnim ministrstvom kot tudi Ministrstvom za finance. S predlaganim členom se določa tudi obveznost, da neposredni uporabnik pri izdaji izhodišč upošteva presežke, ki jih je ustvaril posredni proračunski uporabnik iz naslova izvajanja javne službe.

Posrednim uporabnikom, ki se v pretežni meri financirajo iz ZZZS oziroma preko pogodbe z ZZZS za izvajanje zdravstvenih storitev se obseg, višina in pogoji financiranja teh uporabnikov dogovorijo s Dogovorom iz prvega odstavka 63. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 in 32/25 – ZZDej-N, v nadaljnjem besedilu: Dogovor), če ta ni sprejet, pa z uredbo, ki ureja programe storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmožljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev. V preteklosti so imeli javni zdravstveni zavodi zato velike težave pri pripravi finančnega načrta, saj ZIPRS in državni proračun ne urejata neposredno njihovega načina financiranja, predvsem pa ne urejata, kako in v kakšnem obsegu se bodo zdravstvene storitve financirale. Posledično javni zdravstveni zavodi težko načrtujejo prihodke in potrebno število kadra za izvedbo storitev. Zato je smiselno, da se rok za posredovanje izhodišč tem uporabnikom veže na sprejetje Dogovora oziroma če ta ni sprejet, na uredbo. V tretji odstavku je dodana tudi varovalka na podlagi katere morajo izhodišča prejeti najkasneje do konca februarja, tudi v primeru, če Dogovor oziroma uredba do takrat ni sprejeta, saj v tem primeru velja Dogovor ali uredba iz preteklega leta.

Nadalje predlagani člen zavezuje posredne uporabnike, da morajo posredovati sprejete finančne načrte v soglasje pristojnemu ministrstvu, najkasneje v 45 dneh po sprejemu izhodišč. Rok za posredovanje izhodišč je 15 dni po objavi tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije.

V primeru spremembe sredstev tekočih transferjev v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna mora predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine v 15 dneh od spremembe obsega sredstev tekočih transferov v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna posrednemu uporabniku proračuna posredovati nova izhodišča. V tem delu je dodana izjema, in sicer novih izhodišč ni potrebno posredovati, če se obseg sredstev tekočih transferov pri ministrstvu poveča zaradi prerazporeditve sredstev kohezijske politike in slovenske udeležbe.

Predlagani člen tudi omejuje, da bi posredni uporabniki državnega in občinskih proračunov lahko neomejeno prerazporejali sredstva na plačne konte (dovoljuje pa prerazporeditev iz podskupine kontov izdatki za blago in storitve do višine 2%), ter določa tudi, da v kolikor posrednim uporabnikom proračuna, pristojno ministrstvo ali občinska uprava v 60 dneh po prejemu finančnega načrta v soglasje, soglasje ne izda iz razloga, ker finančni načrt ni bil sprejet v skladu z izhodišči vlade oziroma župana, se temu proračunskemu uporabniku do pridobitve soglasja, zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

Ker doslej iz zakona ne izhajala zaveza, da posredni uporabniki, katerih ustanovitelj je občina in ki se financirajo iz ZZZS pošiljajo finančne načrte, programe dela in letna poročila v seznanitev Ministrstvu za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ) in ker so ti podatki pomembni za spremljanje in urejanje sistema oziroma predlaganje ukrepov, se predlaga dopolnitev zadevne določbe na način, da morajo posredni uporabniki, ki se v pretežni meri financirajo iz ZZZS in katerih ustanovitelj je občina, sprejete finančne načrte in programe dela v roku 8 dni od sprejetja, v obliki, kot jo na spletni strani objavi ministrstvo, pristojno za zdravje, v seznanitev v strojno berljivem formatu posredovati pristojnemu ministrstvu. Dogaja se namreč, da od nekaterih izvajalcev, katerih ustanovitelj je lokalna skupnost, kljub številnim pozivom, teh podatkov MZ ne dobi ali pa jih dobi v formatu, ki ne ustreza enostavni obdelavi podatkov (pdf ali celo skenirani dokumenti). Zato se zahteva strojno berljiv format, s katerim se podatke enostavno prebere ali kopira v skupne baze.

Ohranja se ureditev po kateri finančni načrt posrednega uporabnika proračuna za posamezno proračunsko leto ne sme izkazovati presežka odhodkov nad prihodki, razen če se presežek odhodkov nad prihodki posrednega uporabnika proračuna pokriva s presežki prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Prav tako se ohranja izjema od javnofinančnih predpisov, po kateri ustanovitelj izda soglasje k neuravnoteženemu finančnemu načrtu posrednega uporabnika, in sicer le v primeru, če je presežek odhodkov nad prihodki izkazan pri javnem skladu, ki ima v predpisih določeno, da namensko premoženje uporablja za izvajanje investicij. V teh primerih se javnemu skladu premoženje ne bo zmanjšalo, nastala bo le poraba sredstev na računu, namesto denarnih sredstev pa se bo v premoženjski bilanci izkazala vrednost pridobljenega stvarnega premoženja.

Glede na to, da se posrednim uporabnikom proračuna občin s področja izobraževanja, ki se pretežno financirajo iz proračuna države zagotavljajo predvsem sredstva za stroške dela, predlagani člen za njih določa izjemo, in sicer na način, da jim pretežni financer ne posreduje izhodišč, prav tako ne izda soglasja k finančnemu načrtu pač pa samo k sistemizaciji delovnih mest, ki pa mora biti skladna s sprejetimi normativi in standardi.

K 59. členu:

S predlagano določbo se zavezuje ZPIZ in ZZZS, da pripravita finančne načrte v skladu z izhodišči in predpostavkami za pripravo državnega proračuna, ter tudi, da morata finančne načrte posredovati vladi v sprejem v 30 dneh po objavi proračuna države v Uradnem listu RS.

K 60. členu:

S predlaganim členom se določa, da mora vsak državni organ, uprava lokalne skupnosti in oseba javnega prava mora ob sprejetju programa dela in finančnega načrta sprejeti tudi kadrovski načrt kot priložo finančnega načrta, ki mora biti usklajen s finančnim načrtom. Navedena ureditev zavezuje tiste entitete, ki so zvezane k pripravi kadrovskih načrtov in so opredeljene v 2. členu Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 32/25, v nadaljnjem besedilu: ZJU-1).

Tretji odstavek 20. člena ZJU-1 določa, da mora vsak državni organ, uprava lokalne skupnosti in oseba javnega prava pripraviti kadrovski načrt in spremljati uresničevanje realizacije kadrovskega načrta v skladu z metodologijo za pripravo in spremljanje izvajanja kadrovskega načrta, ki jo določi vlada.

K 61. členu:

S predlaganim členom se določajo izjeme, ki predlagateljem finančnih načrtov ter drugim uporabnikom proračuna države ali občine dopuščajo prekoračitev obsega sredstev stroškov dela. Gre za tiste primere, pri katerih izdatki ne bremenijo proračuna države ali občine.

K 62. členu:

Predlagani člen določa pristojnost za izvajanje inšpekcijskega nadzora.

K 63. členu:

Ta člen določa prepoved valorizacije denarnih obveznosti v pogodbah, ki jih za obdobje do enega leta sklepajo pravne osebe javnega sektorja po ZJF. V primerih, ko se sklene pogodba za daljše obdobje od enega leta, pa se denarne obveznosti lahko valorizirajo le na način, kot ga določa Pravilnik o načinih valorizacije denarnih obveznosti, ki jih v večletnih pogodbah dogovarjajo pravne osebe javnega sektorja (Uradni list RS, št. 1/04).

K 64. členu:

S predlaganim členom se določa možnost, da se pri tistih projektih, ki jih je mogoče financirati z evropskimi sredstvi med letom vir zamenja na način, da se neporabljene pravice integralnih sredstev prerazporedijo v rezervo za naravne nesreče, projekt pa se financira z evropskimi sredstvi.

K 65. členu:

V prvem odstavku predlaganega člena se pojasnjuje oblike, s katerimi se izvajajo finančni instrumenti. Kadar je država posrednik oziroma "agent" pri dodeljevanju sredstev EU (EFSI) za namene finančnih instrumentov (FI) je v vlogi agenta kar pomeni, da kohezijska sredstva samo dodeljuje koristnikom, pod ustreznimi pogoji. Zato so v teh primerih predvidene knjižbe samo na kontih stanja (dolgoročne terjatve do koristnikov ter na drugi strani dolgoročna obveznost do EU) pravilne. Praviloma bodo sredstva postala last države članice šele po dveh obratih teh sredstev in na podlagi odločitve EU. Navedeno pomeni, da bo šele odločitev evropske komisije pomenila, da je izpolnjen pogoj, da se sme preostanek sredstev kot prihodek evidentirati v poslovnih knjigah države (A bilanca, skupina kontov 78). O preostanku sredstev govorimo predvsem iz razloga, ker se s finančnimi instrumenti izvajajo tako ukrepi, ki se financirajo tako s povratnimi kot tudi nepovratnimi sredstvi EU. To pa povedano drugače pomeni, da sproti evidentiranje sredstev, bodisi v bilanci A ali B, torej preko proračunskih evidenc, ne bi izkazovalo pravilnega stanja, saj v primeru, da država članica ni »lastnica« sredstev in da dela za račun drugega (EU), ne sme prikazovati prihodkov, ker to še niso.

ZJF v 13. členu določa, da se na enak način, kot to velja za kadrovske načrte, Državnemu zboru RS ob pripravi proračuna države predloži tudi načrt izvajanja finančnih instrumentov. Ne glede na to, da evropska sredstva za izvajanje finančnih instrumentov, do njihovega zaključka, niso prihodek proračuna države, je utemeljeno, da se predstavniki zakonodajne veje oblasti seznaniijo z navedenimi ukrepi, saj bo le na tak način mogoče celovito obravnavati proračun države. Ureditev tudi z vidika poročanja ne more biti sporna, saj je zbirna bilanca stanja sestavni del zaključnega računa proračuna in gre torej v sprejem DZ.

Ob upoštevanju zahtev, da se finančni instrumenti izvajajo tudi z integralnimi sredstvi, se s predlaganim členom določa tudi način zagotavljanja integralnih sredstev. Kot že zgoraj navedeno, so finančni instrumenti paket različnih ekonomskih namenov, predvsem pa gre za tvegane instrumente, pri katerih ni mogoče pričakovati celotnega povračila v proračun (prejemniki posojil so praviloma entitete, ki pod tržnimi pogoji v bankah ne morejo pridobiti posojil). Ob upoštevanju teh dejstev se s predlaganim členom določa, da se sredstva zagotavljajo iz izkaza prihodkov in odhodkov državnega proračuna.

K 66. členu:

S predlaganim členom se za namen finančne vzdržnosti Zavodu za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije zagotavljajo sredstva za pokrivanje z zakonom določenih namenov, prav tako pa tudi postopek zagotavljanja sredstev iz državnega proračuna. Navedeni obseg sredstev je načrtovan v finančnem načrtu Ministrstva za zdravje.

K 67. členu:

V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) se z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, ob upoštevanju ciljev ekonomske politike vlade in po prehodnem posvetu vlade s socialnimi partnerji določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski olajšav, določeni v:

- 111. členu (splošna olajšava), vključno s skupnim dohodkom za upravičenost do dodatne splošne olajšave,
- prvem in osmem odstavku 112. člena (olajšava za rezidente, invalide s 100 % okvaro, olajšava za rezidente po 70. letu starosti in olajšava za rezidente, ki prostovoljno in nepoklicno opravljajo operativne naloge zaščite, reševanja in pomoči),
- tretjem in šestem odstavku 113. člena (olajšava za rezidente, ki se izobražujejo in imajo status dijaka ali študenta, ter olajšava za rezidente do dopolnjenega 29. leta starosti, prejemnike dohodka iz delovnega razmerja),
- prvem in drugem odstavku 114. člena (olajšava za vzdrževane družinske člane) ter
- v prvem odstavku 117. člena tega zakona (olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje).

V skladu s 122. členom ZDoh-2 se, ob upoštevanju ciljev ekonomske politike vlade in po predhodnem posvetu vlade s socialnimi partnerji določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski neto letnih davčnih osnov (meje davčnih razredov lestvice z odmero dohodnine). Koeficient za uskladitev olajšav in lestvice za odmero dohodnine se določi najmanj v višini 50 % rasti povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji za mesec junij tekočega leta v primerjavi z mesecem junijem prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je ta pozitivna. Koeficient rasti najmanj v višini 50 % rasti povprečnih mesečnih plač za mesec junij 2026 v primerjavi z mesecem junijem 2025 pa znaša 1,0415.

K 68. členu:

S predlaganim členom se omogoča prerazporeditev pravic porabe iz t.i. »B« bilance v »C« bilanco za namen servisiranja dolga. Razlog za predlagano ureditev je v tem, da predvsem pri upravljanju z dolgom državnega proračuna lahko pride do nepredvidenih finančnih posledic, kar pomeni, da le-teh ni vedno mogoče natančno načrtovati pri pripravi proračuna. Predlagana ureditev je mogoča v primerih, kadar iz računa finančnih terjatev in naložb izhaja, da načrtovane pravice porabe v »B« bilanci v tekočem letu ne bodo v celoti porabljene. Nadalje se s predlaganim členom določa tudi, da lahko ministrstvo, pristojno za finance, za namen iz tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1, samostojno prerazporedi pravice porabe z računa finančnih terjatev in naložb na račun prihodkov in odhodkov. Kupnine od kapitalskih naložb so namreč prejemek »B« bilance, izdatki pa se, skladno z ZJF lahko izkazujejo samo kot izdatki za dana posojila, nakup naložb ter unovčena poročila. To pa pomeni, da brez dodatne zakonske podlage ni mogoče izpolniti zakonske obveznosti po 79. členu ZSDH-1. V skladu s predlagano spremembo se bodo pravice porabe v višini 10% kupnin od prodanih kapitalskih naložb prerazporedile v »A« bilanco, nato pa izločile na proračunski sklad 8. točke prvega odstavka 45. člena tega zakona. V povezavi s tretjim odstavkom je treba pojasniti, da predlagano ureditev zahteva Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača – Koper (Uradni list RS, št. 51/18).

K 69. členu:

S predlaganim členom se določa prenos zbiranja in obdelave podatkov premoženjskih bilanc iz Ministrstva za finance na AJ PES.

K 70. členu:

S predlaganim členom se določa obveznost, da Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d. (v nadaljnjem besedilu: KAD) nakaže ZPIZ vsako leto znesek v višini 50 odstotkov

vseobsegajočega donosa, kot izhaja iz revidiranih računovodskih izkazov za preteklo poslovno leto, vendar ne manj kot 65 milijonov eurov, in sicer najpozneje do 29. septembra tekočega leta. S tem se določa, da KAD, tako kot v letu 2026, v ZPIZ nakaže najmanj 65 milijonov eurov. Ta znesek pa je lahko ustrezno višji glede na uspešnost poslovanja KAD, ki se najbolje izkazuje z revidiranim celotnim vseobsegajočim donosom, torej donosom, ki vsebuje čisti poslovni izid ter drugi vseobsegajoči donos, ki vsebuje spremembe celotnega lastniškega kapitala (razen tistih, ki so posledica poslov z lastniki).

K 71. členu:

Zakon o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 84/23, 112/24 in 44/25, v nadaljnjem besedilu: ZDOsk-1) v 23. členu določa pravico oskrbovalca družinskega člana do delnega plačila za izgubljeni dohodek, ki mu ga obračunava in izplačuje ZZZS. Ker se prispevki obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo zbirajo pri ZZZS in ker ZDOsk-1 v prehodni določbi sedmega odstavka 132. člena izrecno določa, da je do vzpostavitve enotnega informacijskega sistema izplačevalec delnega plačila za izgubljeni dohodek Ministrstvo za demografijo, družino in socialne zadeve, se s predlaganim členom določa način povračila sredstev zadevnemu ministrstvu. Ministrstvo za demografijo, družino in socialne zadeve je v prehodnem obdobju, v skladu z ZDOsk-1, zgolj izplačevalec sredstev, ne pa tudi financer zadevne pravice, saj je vir za financiranje te pravice prispevek obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo. Na podlagi navedenega in v izogib različnemu razumevanju, se s predlaganim členom določa, da se bodo sredstva Ministrstvu za solidarno prihodnost mesečno refundirala, za kar pa podlaga izhaja iz tretjega odstavka 55. člena ZJF, kjer je določeno, da se za sredstva, vrnjena v proračun v istem proračunskem letu, zniža obremenitev finančnega načrta uporabnika, v breme katerega so bila sredstva plačana.

K 72. členu:

Člen določa sankcije za prekršek posameznih določb predlaganega zakona. V primerjavi z ZIPRS2526 so zaradi črtanja določbe o politiki zaposlovanja, črtani skoraj vsi prekrški, ki so se nanašali to področje, izjema je določena za primer, če se prekorači odstotek povečanja ali zmanjšanja, določen v 61. členu tega zakona. Materialna vsebina je urejena v zakonu, ki ureja plače javnih uslužbencev.

K 73. členu:

Predlagani člen omogoča vladi oziroma županu razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika v kolikor le-ta ne ravna v skladu z omejitvami pri porabi sredstev za stroške plač.

K 74. členu:

S predlaganim členom se določa, da se operacije programskega obdobja 2014–2020, ne glede na 14. člen, tretji odstavek 16. člena ter 17., 18., 19. in 65. člen tega zakona, končajo po predpisih veljavnih v času izvajanja operacij programskega obdobja 2014-2020. Pojasniti je treba, da evropski predpisi dopuščajo, da se projekti, ki so financirani iz sredstev EKP 2014-2020, zaključijo do 15. 2. 2027. Projekti se po 31. 12. 2023 financirajo iz lastnih sredstev, klub temu pa se morajo zaključiti po pravilih EKP.

K 75. členu:

S predlaganim členom se določa, da z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2026 in 2027 (Uradni list RS, št. 95/25 in 112/25 – ZJF-K) v delu, ki se nanaša na leto 2027, v delu, ki se nanaša na leto 2026.

K 76. členu:

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2027, razen 58. in 67. člena tega zakona, ki se začneta uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

V. PREDLOG ZA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA PO NUJNEM ALI SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlog zakona se predlaga v sprejem po nujnem postopku, ker 164. člen Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) določa, da se za obravnavo in sprejem zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije uporabljajo določbe o obravnavi zakona po nujnem postopku.

VI. PRILOGE

Priloge niso priložene.